

สูตร หายใจ
Soothing Dhamma

An Enchanting Book

รวมพระสูตรสำหรับผู้รักการสวด
Sutta passages for people who love to chant pali

สูตรหายใจ
(บาลี ไทย English)

หน้าเครดิต

สูตรหายใจ
รวมพระสูตรผู้รักการสวด

สารบัญ

SOOthing Dhamma
An Enchanting Book

content

มหาสารณคมน์

Mahā Saraṇagamana

พุทธบารมี / พุทธะวันทนา

Buddha Pāramī

Buddha·Vandanā

นวคุณ คาถา

Nava Guṇa gāthā

นรสีห์ คาถา

Narasīha gāthā

กามะสูตรตั้ง

Kāma Sutta

กามสุข

Kāma Sukha

เนกขัมมสุข

Nekkhamma Sukha

คุหฬะสูตรตั้ง

Guhathhaka Sutta

ทุคฺคัฏฐะสูตรตั้ง

Dutthathhaka Sutta

ชะราสูตรตั้ง

Jarā Sutta

ติสสะเมตเตยยะสูตรตั้ง

Tissa Metteyya Sutta

มาคัณฐิยะสูตรตั้ง

Māgaṇḍiya Sutta

1 トラバสิ้นลมปราณ...

3 True Refuge

6 กว่าจะมีญาณพุทธะ/ ให้สักการะ วันทา

9 Buddha Perfections

10 Homage to the Buddha

14 คุณเก้า พระสัมมา-สัมพุทธเจ้า

16 Nine Virtues of the Buddha

18 ย่างก้าว นรสีห์

22 The Lion of Men

26 ด่านกามะ เดินเกมสُرูก

28 SENSUAL PLEASURES

30 สุขจากกาม

31 Sensual Pleasures

32 สุข ออก จากกาม

33 Renunciation Bliss

34 ถ้ำคอกคือกาย

36 THE CAVE

38 ปักหมุดหมายทิว

40 THE CORRUPT

42 ชราลี น่ารูจัก

44 OLD AGE

48 เมณฺฐนรักมิใช่มิตร ปัญหาของติสสะเมตเตยยะ

50 TISSA METTEYA

54 ตอบมาคัณฐิยะพราหมณ์

58 MAGANDIYA

ปุราเภทะสูตรตั้ง	64	สิ่งที่ควรข้าม ก่อนกายแตก
Purābheda Sutta	68	BEFORE THE BREAKUP
จุฬะพยุหะสูตรตั้ง	72	วิวาทแยก เพราะทิว
Cūḷabyūha Sutta	78	ON DEPLOYMENT
ตุวะฏะกะสูตรตั้ง	84	วิธีดับกิเลสด่วน
Tuvaṭṭaka Sutta	96	QUICKLY
อิตตะทัณฑะสูตรตั้ง	102	ตรา ตรวน ติดอาวุธ
Attadaṇḍa Sutta	106	TAKING UP OF STICKS
มุณิสสูตรตั้ง	112	มุณี หลุดจากพันธะ
Muni Sutta	116	SAGE
อัมมุตเทส ๔	120	ธรรมะสี่ มีปัญหา
Dhammuddesa	120	Four summaries of the Dhamma
รัฏฐะปาละคาถา	122	ออกบวช ด้วยศรัทธา
Ratṭhapāla gāthā	126	The reasons to ordain at young age
ธรรมบท	132	ธรรมมรรคา มาร่วมทาง
Dhammapada	146	Dhamma companion
วัญจนสภาโว	160	เหมือนดีบ้าง แต่ที่จริง...
Vañcanasabhāvo	164	The 38 Deceptive states
มหานมัสการ	168	เคารพคุณผู้ยิ่งใหญ่
Mahā Namassakārṇ	169	Supreme Reverence
จุลไชยปกรณ	170	ชื่นใจ สวดไชยน้อย
Cullajaya	176	Victory chant
ปฐฐนฐปนคาถา	182	ตั้งจิตคอย ปราศรณา
Patthana-ṭhapana gāthā	185	Aspirations
อิมินา ปุญญะกัมเมนะ	187	ด้วยเดชแห่งบุญข้า...
Iminā puñña-kammena	187	By means of this meritorious deed...
วิมุตตายะตะนัง	188	เต็มเหตุพา หลุดพ้นเอย.
Vimuttāyatanam	188	The emancipation

มหา สรณคมน

นโม ตัสสะ ภะคะวะโต
อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

อัสชัตถเค ปาณูปตัง พุทธีง สะระณัง คัจฉามิ
อัสชัตถเค ปาณูปตัง ธีมมิง สะระณัง คัจฉามิ
อัสชัตถเค ปาณูปตัง สังขัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

ทุติยัมปิ อัสชัตถเค ปาณูปตัง พุทธีง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ อัสชัตถเค ปาณูปตัง ธีมมิง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ อัสชัตถเค ปาณูปตัง สังขัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

ตะติยัมปิ อัสชัตถเค ปาณูปตัง พุทธีง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ อัสชัตถเค ปาณูปตัง ธีมมิง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ อัสชัตถเค ปาณูปตัง สังขัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

ภะวะปะริยันทัง อัสชัตถเค ปาณูปตัง พุทธีง สะระณัง คัจฉามิ
ภะวะปะริยันทัง อัสชัตถเค ปาณูปตัง ธีมมิง สะระณัง คัจฉามิ
ภะวะปะริยันทัง อัสชัตถเค ปาณูปตัง สังขัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

อัตตะภาวะปะริยันทัง อัสชัตถเค ปาณูปตัง พุทธีง สะระณัง คัจฉามิ
อัตตะภาวะปะริยันทัง อัสชัตถเค ปาณูปตัง ธีมมิง สะระณัง คัจฉามิ
อัตตะภาวะปะริยันทัง อัสชัตถเค ปาณูปตัง สังขัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

ภาวะประริยัณตัง อัสชชัตคเค ปาณูปตัง **พุทธี** สรรณัง คัจฉามิ
 ภาวะประริยัณตัง อัสชชัตคเค ปาณูปตัง **ธัมมัง** สรรณัง คัจฉามิ
 ภาวะประริยัณตัง อัสชชัตคเค ปาณูปตัง **สังฆัง** สรรณัง คัจฉามิ ฯ
 อังคะภาวะประริยัณตัง อัสชชัตคเค ปาณูปตัง **พุทธี** สรรณัง คัจฉามิ
 อังคะภาวะประริยัณตัง อัสชชัตคเค ปาณูปตัง **ธัมมัง** สรรณัง คัจฉามิ
 อังคะภาวะประริยัณตัง อัสชชัตคเค ปาณูปตัง **สังฆัง** สรรณัง คัจฉามิ ฯ
 ชีวิตะภาวะประริยัณตัง อัสชชัตคเค ปาณูปตัง **พุทธี** สรรณัง คัจฉามิ
 ชีวิตะภาวะประริยัณตัง อัสชชัตคเค ปาณูปตัง **ธัมมัง** สรรณัง คัจฉามิ
 ชีวิตะภาวะประริยัณตัง อัสชชัตคเค ปาณูปตัง **สังฆัง** สรรณัง คัจฉามิ ฯ
จะตุสัจจะจะปะฏิเวธะปะริยัณตัง อัสชชัตคเค ปาณูปตัง **พุทธี** สรรณัง คัจฉามิ
จะตุสัจจะจะปะฏิเวธะปะริยัณตัง อัสชชัตคเค ปาณูปตัง **ธัมมัง** สรรณัง คัจฉามิ
จะตุสัจจะจะปะฏิเวธะปะริยัณตัง อัสชชัตคเค ปาณูปตัง **สังฆัง** สรรณัง คัจฉามิ ฯ

เปลี่ยน จตุ เป็น ทุกขะ สมุททะยะ นิโรธะ และ มัคคะ ตามลำดับ

แปล

ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ตราบสิ้นลมปราณ ข้าพเจ้าขอถึง**พระพุทธเจ้า**
 ว่าเป็นสรณะ เป็นที่พึ่ง ที่ระลึก ที่กำจัดภัยได้จริง
 ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ตราบสิ้นลมปราณ ข้าพเจ้าขอถึง**พระธรรมเจ้า**
 ว่าเป็นสรณะ เป็นที่พึ่ง ที่ระลึก ที่กำจัดภัยได้จริง
 ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ตราบสิ้นลมปราณ ข้าพเจ้าขอถึง**พระสังฆเจ้า**
 ว่าเป็นสรณะ เป็นที่พึ่ง ที่ระลึก ที่กำจัดภัยได้จริง

แม้ครั้งที่สอง.. แม้ครั้งที่สาม.. ตราบจนสิ้นภพ.. ตราบจนสิ้นอัตภาพ.. ตราบจนสิ้นกาย..
 ตราบจนสิ้นอวัยวะ.. ตราบจนสิ้นชีวิต.. ตราบจนกว่าจะแทงตลอดด้วยอริยสัจสี่..

Mahā Saraṇagamana

Namo tassa bhagavato
arahato sammāsambuddhassa

ajjatagge pāṇupetaṃ buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi
ajjatagge pāṇupetaṃ dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi
ajjatagge pāṇupetaṃ saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

dutiyaṃpi ajjatagge pāṇupetaṃ buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi
dutiyaṃpi ajjatagge pāṇupetaṃ dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi
dutiyaṃpi ajjatagge pāṇupetaṃ saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

tatiyaṃpi ajjatagge pāṇupetaṃ buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi
tatiyaṃpi ajjatagge pāṇupetaṃ dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi
tatiyaṃpī ajjatagge pāṇupetaṃ saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

bhavaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi
bhavaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi
bhavaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

attabhāvaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi
attabhāvaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi
attabhāvaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

kāyaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi
kāyaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi
kāyaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

aṅgabhāvaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi
aṅgabhāvaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi
aṅgabhāvaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

jīvitabhāvaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi
jīvitabhāvaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi
jīvitabhāvaṇāpariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

catusaccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
buddham saraṇam gacchāmi
catusaccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
dhammam saraṇam gacchāmi
catusaccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
saṅgham saraṇam gacchāmi.

dukkha saccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
buddham saraṇam gacchāmi
dukkha saccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
dhammam saraṇam gacchāmi
dukkha saccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
saṅgham saraṇam gacchāmi.

samudaya saccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
buddham saraṇam gacchāmi
samudaya saccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
dhammam saraṇam gacchāmi
samudaya saccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
saṅgham saraṇam gacchāmi.

nirodha saccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
buddham saraṇam gacchāmi
nirodha saccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
dhammam saraṇam gacchāmi
nirodha saccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
saṅgham saraṇam gacchāmi.

magga saccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
buddham saraṇam gacchāmi
magga saccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
dhammam saraṇam gacchāmi
magga saccapaṭivedhapariyantam ajjatagge pāṇuṇpetam
saṅgham saraṇam gacchāmi.

|

|

^

True Refuge

From today onwards until **my last breath**, I take the Buddha as my refuge.

He is my recollection, my protection, my security
that can truly remove all dangers.

From today onwards until **my last breath**, I take the Dhamma as my refuge.

It is my recollection, my protection, my security
that can truly remove all dangers.

From today onwards until **my last breath**, I take the Sangha as my refuge.

It is my recollection, my protection, my security
that can truly remove all dangers.

For the second time...

For the third time...

Until **my last existence**...

Until **my last being**...

Until **my last body**...

Until **my last heart beat**...

Until **my last life**...

Until I penetrate **the four noble truths**...

Until I penetrate the first noble truth...

Until I penetrate the second noble truth...

Until I penetrate the third noble truth...

Until I penetrate the fourth noble truth...

พุทธบารมี

ก ว ่า จ ะ มี พุ ท ธะ

พุทธาทิใจ มหาเตโช ธัมมะจันโท ระสาหะโร
สังฆะตาระคะณเณ เสฏโฐ อัมเห รักขันตุ ปายโต ฯ
นิสสังสะยัง โส โข โน ภาคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทธโ วิชชา
จะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ
สัสสกา เทวะมะนุสสานัง พุทโ ภาคะวาติฯ เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
พุทโ วีย พุทธะรูปัมปิ มหาเตชัง มะหานุภาวัง ภาวะตุ
ยาวะ สาสะนัง ฯ

นิสสังสะยัง โส โข โน ภาคะวา ทานะปาละมีสัมปันโน
ทานะอุปะปาละมีสัมปันโน ทานะปะระมัตตะปาละมีสัมปันโน
นิสสังสะยัง โส โข โน ภาคะวา สีละปาละมีสัมปันโน
สีละอุปะปาละมีสัมปันโน สีละปะระมัตตะปาละมีสัมปันโน
นิสสังสะยัง โส โข โน ภาคะวา เนกขัมมะปาละมีสัมปันโน
เนกขัมมะอุปะปาละมีสัมปันโน เนกขัมมะปะระมัตตะปาละมีสัมปันโน
นิสสังสะยัง โส โข โน ภาคะวา ปัญญาปาละมีสัมปันโน
ปัญญาอุปะปาละมีสัมปันโน ปัญญาปะระมัตตะปาละมีสัมปันโน
นิสสังสะยัง โส โข โน ภาคะวา วิริยะปาละมีสัมปันโน
วิริยะอุปะปาละมีสัมปันโน วิริยะปะระมัตตะปาละมีสัมปันโน
นิสสังสะยัง โส โข โน ภาคะวา ขันติปาละมีสัมปันโน
ขันติอุปะปาละมีสัมปันโน ขันติปะระมัตตะปาละมีสัมปันโน
นิสสังสะยัง โส โข โน ภาคะวา สัจจะปาละมีสัมปันโน
สัจจะอุปะปาละมีสัมปันโน สัจจะปะระมัตตะปาละมีสัมปันโน
นิสสังสะยัง โส โข โน ภาคะวา อธิฏฐานะปาละมีสัมปันโน
อธิฏฐานะอุปะปาละมีสัมปันโน อธิฏฐานะปะระมัตตะปาละมีสัมปันโน
นิสสังสะยัง โส โข โน ภาคะวา เมตตาปาละมีสัมปันโน

เมตตานุเปกขารามีสัมปันโน เมตตานุเปกขารามีสัมปันโน
 นิสสังสะยัง โส โข โน ภาคะวา อุกเขชาปารามีสัมปันโน
 อุกเขชาอุเปกขารามีสัมปันโน อุกเขชาอุเปกขารามีสัมปันโน
 นิสสังสะยัง โส โข โน ภาคะวา ทสสะปารามีสัมปันโน
 ทสสะอุเปกขารามีสัมปันโน ทสสะอุเปกขารามีสัมปันโน
 นิสสังสะยัง โส โข โน ภาคะวา สัมมัตตังสสะปารามีสัมปันโน
 สัมมัตตังสสะอุเปกขารามีสัมปันโน สัมมัตตังสสะอุเปกขารามีสัมปันโน ฯ

พุทธวันทนา

พุทธโธ สุตพุทธโธ ภาณามะหังคะโว,
 โยจันตัสสุทฐัพพะระณฺเณโลจะโน,
 โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสะฆาตะโก:
 วันทามิ พุทธัง อะหะมาตะเรนะ ตัง.

นะโม เต ปุริสาชัญญะ	นะโม เต ปุริสุตตะมะ.
สเทวะกัสมิง โลกัสมิง	นัตถิ เต ปะฏิปุคคะโล.

ธัมมวันทนา

ธัมโม ปะทีโป วียะ ตัสสะ สัตถุโน,
 โย มัคคะปากามะตะเกทะภินนโก,
 โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน:
 วันทามิ ธัมมัง อะหะมาตะเรนะ ตัง.

โย จะ ธัมมะมะภิญญายะ	ธัมมะมัญญายะ ปันนติโต,
ระหะโทวะ นิวาโต จะ	อะเนโซ วุปะสัมมะติ.
เยสัง ธัมมา อะสัมมฏฐา	ปะระวาเทสุ นะ นียะเร,
เต สัมพุทธา สัมมะทัญญู	จะรันติ วิสสะเม สะมัง.
เย เกจิ โอสะธา โลเก	วิชขันติ วิวิธา พะหุ,

ธัมโมสละระสะมัง นัตถิ เอตัง ปิวัระถะ ภิกขะโว.
ธัมโมสละธัง ปิวิตวานะ อะชะรามะระธนา สียุง,
ภาวะยิตฺวา จะ ปัสสีตฺวา นิพพุตา อุปะธิกขะเย.

สังฆะวันทนา

สังโฆ สุเขตตา' ภายะติเขตตะสัณฺญีโต,
โย ทิฏฺฐะสันโต สุคะตานุโพระโก,
โลลัปปะหิโน อะริโย สุเมธะโส:
วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง.

สุโข พุทธธานะมุปปาโท สุขา สัทธัมมะเทสะนา
สุขา สังฆัสสะ สามัคคี สะมัคคานัง ตะโป สุขो.

พุทธบูชา

ฉะนะสารัปปะทิตเตนะ ทีเปนะ ตะมะ ธังสินา
ติโลกะทีปัง สัมพุทฺธัง ปุชะยามิ ตะโมนุทัง ฯ
คันธะ สัมภาระ ยุตเตนะ ฐูเปนาหัง สุขันธินา
ปุชะเย ปุชะเนยยัง ตัง ปุชา ภาชะนะมุตตะมัง ฯ
วัณณะ คันธะ คุณฺฐเปตัง เอตัง กุสุมะสันตะติง
ปุชะยามิ มุนินทัสสะ สิริปาทะ สะโรรุเห ฯ

 ปุเชมิ พุทฺธัง กุสุเมนะเนนะ
 ปุณฺณเณนะ เอเตนะ จะ โหตุ โมกขัง
 ปุพฺผัง มิลายาติ ยะถา อิทัง เม
 กาโย ตะถา ยาติ วินาสะภาวัง ฯ

อิมายะ ธัมมานุธัมมะปะฏิปัตติยา พุทฺธัง ปุเชมิ
อิมายะ ธัมมานุธัมมะปะฏิปัตติยา ธัมมัง ปุเชมิ
อิมายะ ธัมมานุธัมมะปะฏิปัตติยา สังฆัง ปุเชมิ ฯ

Buddha Pāramī :
Buddha Perfections

Buddhādicco mahātejo
Sanghatāraṇaṇo seṭṭho

Dhammacando rasāharo
amhe rakkhantu pāyato.

Nissaṁsayam so kho no bhagavā araham sammāsambuddho
vijjācaraṇasampanno sugato lokavidū anuttaro purisadamma
sārathi satthā devamanussānam buddho. bhagavāti.
Etena saccavajjena buddho viya buddharūpampi mahātejam
mahānubhāvam bhavatu yāva sāsanaṃ.

Nissaṁsayam so kho no bhagavā **dāna**pāramīsampanno
dānaupapāramīsampanno **dāna**paramatthapāramīsampanno.

Nissaṁsayam so kho no bhagavā **sīla**pāramīsampanno
sīlaupapāramīsampanno **sīla**paramatthapāramīsampanno.

Nissaṁsayam so kho no bhagavā **nekkhamma**pāramīsampanno
nekkhammaupapāramīsampanno
nekkhammaparamatthapāramīsampanno.

Nissaṁsayam so kho no bhagavā **paññā**pāramīsampanno
paññāupapāramīsampanno **paññā**paramatthapāramīsampanno.

Nissaṁsayam so kho no bhagavā **vīriya**pāramīsampanno
vīriyaupapāramīsampanno **vīriya**paramatthapāramīsampanno.

Nissaṁsayam so kho no bhagavā **khanti**pāramīsampanno
khantiupapāramīsampanno **khanti**paramatthapāramīsampanno.

Nissaṁsayam so kho no bhagavā **sacca**pāramīsampanno
saccaupapāramīsampanno **sacca**paramatthapāramīsampanno.

Nissaṁsayam so kho no bhagavā **adhiṭṭhāna**pāramīsampanno
adhiṭṭhānaupapāramīsampanno
adhiṭṭhānaparamatthapāramīsampanno.

Nissaṁsayam so kho no bhagavā **mettā**pāramīsampanno
mettāupapāramīsampanno **mettā**paramatthapāramīsampanno.

Nissaṇsayam so kho no bhagavā **upekkhā**pāramīsampanno
upekkhāupapāramīsampanno **upekkhā**paramatthapāramīsampanno.

Nissaṇsayam so kho no bhagavā **dasapāramīsampanno**
dasaupapāramīsampanno **dasaparamatthapāramīsampanno**.

Nissaṇsayam so kho no bhagavā **samattiṇsa**pāramīsampanno
samattiṇsaupapāramīsampanno
samattiṇsaparamatthapāramīsampanno.

The Buddha is like a sun, shining with brilliant radiance.
The Dhamma is like moonlight which soothes the heart.
The Sangha, like supreme constellation of stars.
May they protect and lead us on the true path.

Undoubtedly Our Blessed one is the Pure One, the Perfectly Enlightened One. He is impeccable in conduct and understanding, The Accomplished One, The Knower of the Worlds. He trains perfectly those who wish to be trained. He is Teacher of gods and humans. He is awake and holy.

By my devotion to this truth, even this Buddha image, like the Buddha is very radiant and powerful. May it lasts until the end of the Buddha's teaching. Undoubtedly Our Blessed one has fulfilled :

dāna pāramī, dāna upapāramī and dāna paramatthapāramī.

sīla/nekkhamma/paññā/khanti/sacca/aditthāna/mettā/upekkhā/10/30

(1. Dāna: giving; charity; generosity; liberality 2. Sīla: morality; good conduct 3. Nekkhamma: renunciation 4. Paññā: wisdom; insight; understanding 5. Viriya: energy; effort; endeavour 6. Khanti: forbearance; tolerance; endurance 7. Sacca: truthfulness 8. Adhitthāna: resolution; self-determination 9. Mettā: loving-kindness; friendliness, 10. Upekkhā: equanimity; indifference to praise and blame in the performance)

(10. Pāramī: ordinary perfections 20. Upapāramī: superior perfections

30. Paramatthapāramī: supreme perfections)

Buddha•Vandanā Homage to the Buddha

Buddho susuddho karuṇā•mahāṇṇavo,
Yo'ccanta•suddhabbara•ñāṇa•locano,
Lokassa pāpūpakilesa•ghātaḥ:
Vandāmi Buddhāṃ aham ādarena taṃ.

The Buddha, well-purified, with ocean-like compassion,
Possessed of the eye of knowledge, completely purified,
Destroyer of the evils and corruption of the world:
I revere that Buddha with devotion.

Namo te purisājañña, Namō te purisuttama.
Sadevakasmim lokasmim, N'atthi te paṭipuggalo.
Homage to you so nobly bred.
Homage to you amongst men supreme.
Peerless are you in all the world.
May all homage be given to you

Dhamma•Vandanā Homage to the Dhamma

Dhammo padīpo viya tassa satthuno,
Yo magga•pākāmata•bheda•bhinnako,
Lok'uttaro yo ca tad•attha•dīpano:
Vandāmi Dhammam aham ādarena tam.
The Teacher's Dhamma like a lamp,
Divided into path, fruition, and the deathless,
Both itself transcendent and showing the way to that goal:
I revere that Dhamma with devotion.

Yo ca Dhammam abhiññāya Dhammam aññāya paṇḍito,
Rahado'va nivāto ca Anejo vūpasammati.
Thoroughly understanding the Dhamma
And freed from longing through insight,
The wise one who is rid of all desire
Is calm as a pool unstirred by wind.

Yesam Dhammā asammuttā Paravādesu na nīyare,
Te sambuddhā sammadaññā Caranti visame samam.
Those to whom the Dhamma is clear
Are not led into other doctrines;
Perfectly enlightened with perfect knowledge,
They walk evenly over the uneven.

Ye keci osadhā loke Vijjanti vividhā bahū,
Dhamm'osadha•samaṃ n'atthi Etaṃ pivatha bhikkhavo.
Of all the medicines in the world,
Manifold and various,
There is none like the medicine of Dhamma.
Therefore, O monks, drink of this.

Dhamm'osadhaṃ pivitvāna Ajarāmaraṇā siyuṃ,
Bhāvayitvā ca passitvā Nibbutā upadhi•kkhaye.
Having drunk this Dhamma medicine,
You will be ageless and beyond death;
Having developed and seen the truth,
You will be quenched, free from craving.

Saṅgha•Vandanā Homage to the Sangha

Saṅgho sukhetta'bhayatikkhetta•saññito,
Yo diṭṭha•santo sugatānubodhako,
Lolappahīno ariyo sumedhaso:
Vandāmi saṅghaṃ aham ādarena taṃ.
The Sangha, called a field better than the best,
Who have seen peace, awakening after the Buddha's good way,
Who have abandoned attachment—the noble ones, the wise:
I revere that Sangha with devotion.

Sukho buddhānam uppādo Sukhā saddhamma•desanā
Sukhā saṅghassa sāmaggī Samaggānaṃ tapo sukho.
Happy is the arising of buddhas.
Happy is the teaching of the true Dhamma.
Happy is the unity of the Sangha.
Happy is the discipline of the united ones.

Ghanasārappadittena Dīpena tama•dhamsinā
Tiloka•dīpaṃ sambuddhaṃ Pūjayāmi tamo•nudaṃ.
With candle lights dispelling dark,
I venerate the perfect Buddha,

The light of the triple world,
Who dispels the darkness of delusion.

Pūjā : Offering

Gandha•sambhāra•yuttena Dhūpen'āhaṃ sugandhinā
Pūjaye pūjaneyyan taṃ Pūjā•bhājanam uttamaṃ.
With this incense, sweetly scented,
Made from fragrant substances,
I venerate the One worthy of reverence,
The supreme recipient of offerings.

Vaṇṇa•gandha•guṇopetaṃ Etaṃ kusuma•santatiṃ
Pūjayāmi munindassa Sirīpāda•saroruhe.
This cluster of flowers,
Beautiful, fragrant, and excellent,
I offer at the holy lotus feet
Of the noble Lord of Sages.

Pūjemi Buddhaṃ kusumena'nena
Puññaena etena ca hotu mokkhaṃ;
Pupphaṃ milāyāti yathā idaṃ me
Kāyo tathā yāti vināsa•bhāvaṃ.
With these flowers I venerate the Buddha,
By this merit may I gain liberation.
As these flowers fade and wither,
So will this body be destroyed.

Imāya dhammānudhamma•paṭipattiyā Buddhaṃ pūjemi.
Imāya dhammānudhamma•paṭipattiyā Dhammaṃ pūjemi.
Imāya dhammānudhamma•paṭipattiyā Saṅghaṃ pūjemi.
By this practice of Dhamma, in accord with the Dhamma,
I venerate the Buddha.
By this practice of Dhamma, in accord with the Dhamma,
I venerate the Dhamma.
By this practice of Dhamma, in accord with the Dhamma,
I venerate the Sangha.

๙ นำ

นวคุณ คาถา

๑) อะระหัง อะระโหติ นามะนะ อะระหัง ปาปัง นะ การะเย
อะระหัตตะมะลัง ปัตโต อะระหัง นามะ เต นะโม ฯ

๒) สัมมาสัมพุทเธญาณะนะ สัมมาสัมพุทเธเตสะนา
สัมมาสัมพุทเธโลกัสมิง สัมมาสัมพุทเธ เต นะโม ฯ

๓) วิชชาจะระณะสัมปันโน ตัสสะ วิชชา ปะกาสีตา
อะตีตานาคะตูปันโน วิชชาจะระณะ เต นะโม ฯ

๔) สุคะโต สุคะตัตตานัง สุคะโต สุนทะรัมปิจะ
นิพพานัง สุคะติง ยันติ สุคะโต นามะ เต นะโม ฯ

๕) โลกะวิทูติ นามะนะ อะตีตานาคะเต วิทู
สังขาระสัตตะโมกาเส โลกะวิทู นามะ เต นะโม ฯ

๖) อะนุตตะโร ญาณะสีเลนะ โย โลกัสสะ อะนุตตะโร
อะนุตตะโร ปุชะโลกัสมิง ตัง นะมัสสามิ อะนุตตะโร ฯ

๗) สาระถิ สาระถิ เทวา โย โลกัสสะ สุสาระถิ
สาระถิ ปุชะโลกัสมิง ตัง นะมัสสามิ สาระถิ ฯ

๘) เทวะยักขะมะนุสสานัง โลเก อัคคะมะลัง ทะหัง
อะทันทัง ทมะยันตานัง ปุริสาชัญญะ เต นะโม ฯ

๙) ภาคะวา ภาตะวา ยุตโต ภักคัง กิเลสะวาหะโต
ภักคัง สังสาระมุตตาโร ภาคะวา นามะ เต นะโม ฯ

แก้คุณธรรม คาถา ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

อรหัง โดยเชื่อว่า อรหัง เพราะ สมควร(แก่ทักษิณาทาน) เพราะ ไม่มีที่ลับในการทำบาป เพราะ บรรลุอรหัตผล ขอความนอบน้อมจงมีแด่พระผู้เป็นอรหังพระองค์นั้น ฯ

สัมมาสัมพุทธโ โดยญาณ พระองค์คือพระสัมมาสัมพุทธะ โดยการสั่งสอน พระองค์คือพระสัมมาสัมพุทธะ ผู้ตรัสรู้ชอบได้ด้วยพระองค์เองในโลก ขอความนอบน้อมจงมีแด่พระผู้เป็นสัมมาสัมพุทธะพระองค์นั้น ฯ

วิชาจรณสัมปันโน พระองค์ผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ วิชาของพระองค์ประกาศก้องแล้ว ผู้รู้อดีตอนาคตและปัจจุบัน ขอความนอบน้อมจงมีแด่พระผู้สมบูรณ์ด้วยวิชาและจรณะพระองค์นั้น ฯ

สุคโต พระผู้ดำเนินไปได้ด้วยดีแห่งผู้มีตนอันฝึกดีแล้ว พระสุคตผู้สุนทร ผู้ไปสู่สุคติคือพระนิพพาน ขอความนอบน้อมจงมีแด่พระสุคตเจ้าพระองค์นั้น ฯ

โลกวิทู โดยชื่อพระองค์คือโลกวิทูผู้รู้แจ้งโลก ผู้รู้อดีตและอนาคต ผู้รอบรู้สัตว์โลกสังขารโลกและโอกาสโลกทั้งหมด ขอความนอบน้อมจงมีแด่พระผู้โลกวิทูพระองค์นั้น ฯ

อนุตตโร พระองค์ไม่มีใครยิ่งกว่าโดยญาณ(ความรู้)และศีล(ความประพฤติ) ผู้ใดผู้ยอดเยี่ยมแห่งโลก ในโลกนี้ ผู้คนต่างบูชาว่าพระองค์ไม่มีใครเปรียบ ข้าพระองค์ขอนอบน้อมพระผู้อนุตตระพระองค์นั้น ฯ

ปฐิสัทธมมสารถิ สารถิ เทพแห่งสารถิ ผู้ใดเป็นยอดสารถิแห่งโลก ในโลกนี้ ผู้คนต่างบูชาพระผู้ฝึกบารุชที่สมควรฝึกได้ ข้าพระองค์ขอนอบน้อมพระผู้สารถิพระองค์นั้น ฯ

ลัตถา เทวมนุสสานัง (ครู)แห่งเทพ ยักษ์และมนุษย์ทั้งหลาย พระผู้ประทานผลอันเลิศในโลกแห่งผู้ฝึกผู้ที่ยังไม่ได้รับการฝึก ข้าพระองค์ขอนอบน้อมพระผู้ทำบารุชให้รู้แจ้งพระองค์นั้น ฯ

พุทโธ ภควาติ ภควาผู้ประกอบด้วยโชค ผู้หักกิเลสเครื่องนำไป ผู้ข้ามพ้นวิภวสังสาร ข้าพระองค์ขอนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ฯ

Nava Guṇa gāthā

1. **Araham** arahoti nāmena
Araham pāpaṃ na kāraye
Arahattaphalaṃ patto
Araham nāma te namo
2. **Sammāsambuddha**-ñāṇena
Sammāsambuddha-desanā
Sammāsambuddha-lokasmim
Sammāsambuddha te namo
3. **Vijjā-caraṇa**-sampanno
Tassa vijjā pakāsitā
Atītānāgatuppanno
Vijjā-caraṇa te namo
4. **Sugato** sugatattānam
Sugato sundaram pi ca
Nibbānaṃ sugatiṃ yanti
Sugato nāma te namo
5. **Lokavidū** ti nāmena
Atītānāgate vidū
Saṅkhāra-sattamokāse
Lokavidū nāma te namo
6. **Anuttaro** ñāṇasīlena
Yo lokassa anuttaro
Anuttaro pūjalokasmim
Taṃ namassāmi anuttaro
7. **Sārathī** sārathī devā
Yo lokassa susārathī
Sārathīpūjalokasmim
Taṃ namassāmi sārathī
8. **Deva-yakkha-manussānaṃ**
Loke aggaphalaṃ dadaṃ
Adantaṃ damayantānaṃ
Purisājañña te namo
9. **Bhagavā** bhagavā yutto
Bhaggaṃ kilesa-vāhato
Bhaggaṃ samsāra-muttāro
Bhagavā nāma te namo

Nine Virtues of the Buddha

1. By name He is an **Arahant** as He is worthy
Even in secret He does no evil
He attained the fruit of Arahantship
To Thee, the Worthy One, I pay homage.

2. By wisdom He is a **Sammāsambuddha**
By teaching He is Sammāsambuddha
A fully Enlightened one is He in the world
To Thee, the fully Enlightened One, I pay homage .

3. He is **endowed with wisdom and knowledge**
His wisdom has been revealed.
The past, future and present He knows
To Thee endowed with wisdom and knowledge, I pay homage.

4. He is a **Sugata** being self-disciplined
Being good He is Sugata
In the sense of going to the good state of Nibbāna
To Thee, the Sugata, my homage be.

5. By name He is a **Lokavidū**
He knows the past and future
Things, beings and space He knows
To Thee, the Knower of worlds, my homage be.

6. By wisdom and conduct **unrivalled** is He
Who is the Unrivalled in the world
In this world He is revered as an Incomparable One
That Incomparable One, I salute.

7. O **Charioteer**, divine charioteer
The charioteer of the world
Venerated in this world as the Great Charioteer
That great trainer, I salute.

8. To **Devas, Yakkhas and men in this world**
He gives the highest fruits
Among those taming the untamed
To Thee, O Remarkable One, I pay homage.

9. The **Bhagavā** is replete with fortune
He has destroyed all passions
He has crossed the ocean of Saṃsāra
To that Blessed One, I pay homage .

นรสีห์ คาถา

๑) จักกะ-วะรังกิตะ-รัตตะ-สุปาโท
ลักขณะ-มณฑิตะ-อายะตะปณฺหิ
จามะระ-ฉัตตะ-วิภูสิตะ-ปาโท
เอสะ หิ ตุຍ်หะ ปิตา นะระสีໂห ។

๒) สักยะ-กุมาระวะโร สุขุมาลो
ลักขณะ-วิตถะตะ-ปัญญะ-สะวีโร
โลกะหิตายะ-คะโต นะระวีໂ
เอสะ หิ ตุຍ်หะ ปิตา นะระสีໂห ។

๓) ปุณณะ-สะสังกะนิโก-มุขะวัณโณ
เทวะ-นะรานัง ปิโย นะระนาโค
มัตตะคะชินทะ-วิลาสิตะคามิ
เอสะ หิ ตุຍ်หะ ปิตา นะระสีໂห ។

๔) ชัตติยะ-สัมภะวะ-อัคคะกุลิโน
เทวะมะนุสสะ-นะมัสสิตะ-ปาโท
สีละสะมาธิ-ปะติภูจฺฐิตะ-จิตโต
เอสะ หิ ตุຍ်หะ ปิตา นะระสีໂห ។

๕) อายะตะ-ตุงคะ-สุสัณฺฐิตะ-นาโส
โคปะขุโม-อะภินิละ-สุเนตโต
อินทะระนุ-อะภินิละ-ภะมุกโก
เอสะ หิ ตุຍ်หะ ปิตา นะระสีໂห ។

นรสีหะ คาถา : ๙ ของราชสีห์

(เพื่อจะทรงโปรดพระประยูรญาติ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรงรับนิมนต์เสด็จกลับกรุงกบิลพัสดุ์ เป็นครั้งแรก หลังจากที่ได้ทรงตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ ในเวลาเช้าตรู่ พระนางยโสธราพิมพาทรงเปิดสีหบัญชร ทอดพระเนตรเห็นพระพุทธรองค์ จึงทรงชี้ให้ราหุลกุมารดูพระบิดา ผู้เสด็จออกบิณฑบาตตามท้องถนนในกรุงพระนครพร้อมเหล่าพระภิกษุสงฆ์ แล้วอธิบาย พระพุทธสิริลักษณะอันงดงามของพระองค์ ผู้อาจเหมือนพญาราชสีห์ในหมู่ชน เป็นคาถา เหล่านี้ ให้พระโอรสฟัง)

๑) ทรงมีฝ่าพระยุคลบาท (เท้า) แดงเสมอกันดี มีรอยจักรอันประเสริฐ
สิ้นพระบาทยาวทรงมนรี เลิศด้วยพุทธสิริลักษณะ มีจามร ฉัตร เป็นต้น
นั้นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

๒) ศากยกุมารผู้ประเสริฐ สุขุมาลชาติ
พระพุทธรูปละเอียดด้วยบุญลักษณะที่แผ่กว้าง
เป็นวีรบุรุษผู้จาริกไปเพื่อสร้างประโยชน์เกื้อกูลแก่ชาวโลก
นั้นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

๓) พระพักตร์งามเหมือนรัศมีแห่งพระจันทร์วันเพ็ญ
เป็นนาคผู้ประเสริฐที่รักของหมู่ทวยเทพและมนุษย์
เสด็จเยื้องกรายไต้ดงามดุจพญาคชสารชับนัน
นั้นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน

๔) สมภพจากสกุลแห่งกษัตริย์ยอดเยี่ยมนักรบ
พระบาทของพระไตรภพเทวดาและมนุษย์ต่างนบนอบ
มีพระทัยตั้งมั่นชอบในศีลและสมาธิ
นั้นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

๕) พระนาสิก (จมูก) โด่งยาวสันฐานดี
ขนพระเนตร (ขนตา) ดุจขนตาลูกโคแรกเกิด มีพระเนตร (ตา) ดำสนิท
พระขนง (คิ้ว) สีนิลเข้มเหมือนธนูของพระอินทร์ (โค้งเหมือนสายรุ้ง)
นั้นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

๖) วัฏฏะ-สุมัตถะ-สุสันธิตะ-คิโว
สีหะหะนุ มิคะราชะ-สะรีโร
กัญจะนะ-สุจนะวิ-อุตตะมะ-วัณโณ
เอสะ หิ ตุຍ်หะ ปีตา นะระสีโห ฯ

๗) สีนิน္ณฐะ-สุคัมภีระ-มัญจุสสะ-โฆโส
หิงคุละพันธุกะ-รัตตะ-สุขิวโห
วีสะติ วีสะติ เสตะ-สุทนต์
เอสะ หิ ตุຍ်หะ ปีตา นะระสีโห ฯ

๘) อัญจะนะ-วัณณะ-สุนีละ-สุเกโส
กัญจะนะ-ปฏฐะ-วิสุทระ-นะลาโณ
โอสะธิ-ปณทะระ-สุทระ-สุอุณโณ
เอสะ หิ ตุຍ်หะ ปีตา นะระสีโห ฯ

๙) คัจฉะติ นีละปะเถ วียะ จันโท
ตาราคะณา-ปะริเวณฺฐิตะ-ฐโป
สาวะกะ-มัชฌะคะโต สะมะณินโท
เอสะ หิ ตุຍ်หะ ปีตา นะระสีโห ฯ

๖) ลำพระศอ (คอ) ดูกลมเกลี้ยงงามตั้งไว้อย่างดี มีพระหนุ (คาง) ดุจราชสีห์
มีพระสรีระดุจพญามฤคราชผู้องอาจในหมู่เนื้อ
มีพระฉวีวรรณ (ผิว) งามดุจสีสุวรรณอันเลิศ
นั่นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

๗) ทรงมีพระสุรเสียง นุ่ม หุ้ม กังวาน ลึก น่าฟัง
มีพระชีวหา (ลิ้น) แดงเหมือนสีแดงชาดและดอกชบา
มีพระทนต์ (ฟัน) เรียงระเบียบดีสีขาวบริสุทธิ์บน-ล่าง อย่างละยี่สิบ
นั่นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

๘) พระเกศา (เส้นผม) สีนิลเข้มเหมือนดอกอัญชัน
พระนลาฏ (หน้าผาก) เหมือนแผ่นทองคำบางอันพิสุทธิ์
พระอุณาโลม (ขนระหว่างคิ้ว) ขาวบริสุทธิ์ ดุจดาวประกายพริ้ว* อันสุกใส
นั่นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

*

* ชื่อดาวไอสี เพราะเวลาดาวนี้ขึ้น เป็นช่วงเวลาที่ใช้เก็บโสด

๙) เหมือนพระจันทร์โคจรไปในรัตติกาล แวดล้อมบริวารด้วยหมู่ดาว
พระสมณินทเจ้าก็แวดล้อมไปด้วยเหล่าอริยสาวกฉันนั้น
นั่นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

Narasīha gāthā

1. Cakka-varaṅkita-rattasupādo
Lakkhaṇa-mandita-āyatapaṇhī
Cāmara-chatta-vibhūṣita-pādo
Esa hi tuyhapitā narasīho

2. Sakya-kumāravarō sukhumālo
Lakkhaṇa-vitthata-puñña-sarīro
Lokahitāya-gato naravīro
Esa hi tuyhapitā narasīho

3. Puṇṇa-sasaṅkani-bhommukha-vaṇṇo
Deva-narāṇa-piyo naranāgo
Mattaḡajinda-vilāṣitaḡāmī
Esa hi tuyhapitā narasīho

4. Khattiya-sambhava-aggakulīno
Deva-manussa-namassita-pādo
Sīla-samādhī-paṭiṭṭhita-citto
Esa hi tuyhapitā narasīho

5. Āyata-tuṅga-susaṇṭhita-nāso
Gopakhumo abhinīla-sunetto
Indadhanū abhinīla-bhamūkho
Esa hi tuyhapitā narasīho

The Stanzas The Lion of Men

These verses were uttered by Princess Yasodharā to her son, Rāhula on the occasion of the Buddha's first visit to Kapilavasthu after His enlightenment. She explained some of the physical characteristics and noble virtues of the Blessed One.

1. His red sacred feet are marked with an excellent wheel;
His long heels are decked with characteristic marks;
His feet are adorned with a royal brush (*cāmara*) and parasol.
That indeed, is your father, lion of men.

2. He is delicate and a noble Sakyan Prince;
His body is full of characteristic marks;
He is a hero amongst men,
intent on the welfare of the world.
That, indeed, is your father, lion of men.

3. Like the full moon is his face;
He is dear to Gods and men;
He is like an elephant amongst men;
His gait is graceful as that of an elephant of noble breed.
That, indeed, is your father, lion of men.

4. He is of noble lineage, sprung from the warrior caste;
His feet have been honoured by Gods and men;
His mind is well established in morality and concentration.
That, indeed, is your father, lion of men.

5. Long and prominent is his well-formed nose,
His eye-lashes are like those of a heifer;
His eyes are extremely blue; like a rainbow are
His deep blue eyebrows.
That, indeed, is your father, lion of men.

6. Vaṭṭa-sumaṭṭa-susaṇṭhita-gīvo
Sīhahanū migarāja-sarīro
Kañcana-succhavi-uttama-vanno
Esa hi tuyhapitā naraśīho

7. Suniddha-sugambhīra-mañju-sughoso
Hiṅgula-bandhu-suratta-sujivho
Vīsati vīsati seta-sudanto
Esa hi tuyhapitā naraśīho

8. Añjana-vaṇṇa-sunīla-sukeso
Kañcana-paṭṭa-visuddha-lalaṭo
Osadhi-pandara-suddha-suṇṇo
Esa hi tuyhapitā naraśīho

9. Gacchati nīlapathe viya cando
Tāragaṇā-pariveṭṭhita-rūpo
Sāvaka-majjhagato samaṇindo
Esa hi tuyhapitā naraśīho

6. Round and smooth is his well-formed neck;
His jaw is like that of a lion;
His body is like that of king of beast;
His beautiful skin is of bright golden colour.
That, indeed is your father, lion of men.

7. Soft and deep is his sweet voice;
His tongue is as red as vermillion;
His white teeth are twenty in each row.
That, indeed, is your father, lion of men.

8. Like the colour of collyrium is his deep blue hair;
Like a polished golden plate is his forehead;
As white as the morning star is his beautiful tuft
of hair (between the eyebrows).
That, indeed, is your father, lion of men.

9. Just as the moon, surrounded by a multitude of stars,
Follows the sky path, even so goes the Lord of monks,
Accompanied by his disciples.
That, indeed, is your father, lion of men.

อัฐกวรรค
สูตรนิบาต

กามะสูตรตั้ง
กามกัณสำคัญเป็นครั้งแรก

กามัง กามะยะมานัสสะ อัทธา ปีติมะโน โหติ	ตัสสะ เจ ตั้ง สะมิชณะติ ลัทธา มัจโจ ยะทิจจะติ
ตัสสะ เจ กามะยะมานัสสะ เต กามา ปะริหัยันติ	ฉันทะชาตัสสะ ชันตุโน สัลละวิทโธวะ รูปปะติ
โย กาเม ปะริวัชเชติ โสมัง วิสัตติกัง โลเก	สัปปัสเสวะ ปะทา สีโร สะโต สะมะติวัตตะติ
เขตตัง วัตถุง หิริญญัง वा ถิโย พันธุ ปุณฺณ กาเม	คัสสลัง ทาสะโปริลัง โย นะโร อะนุคิขณะติ
อะพะลา นัง พะลียันติ ตะโต นัง ทุกขะมันเวติ	มัททันเต นัง ปะริสสะยา นาวัง ภินนะมิโวทะกัง
ตัสมา ชันตุ สะทา สะโต เต ปะหาเย ตะเร โอฆัง	กามา นิ ปะริวัชชะเย นาวัง สิต์ทาวะ ปาระคูติ ฯ

สูตรนิบาต อัฐกวรรคที่ ๔ กามสูตรที่ ๑

กามสูตร

เหมือนเศษเนื้อ ขึ้นใหญ่ใคร ต่างแย่ง
เหมือนความฝัน ยืมมา ไม่มีจริง
เหมือนเอ็นห้อย ร้อยโยง โครงกระดุก
เหมือนคนถือ คบเพลิง ทวนลมพาย
เหมือนเศษเลือด เปื้อนกระดุก ยิ่งดูแหว่ง
เหมือนนายถือ ดาบโค้ง สะกดรอย
เหมือนเลียลิ้ม น้ำผึ้งป้าย บนปลายมีด
เหมือนโรคเรื้อน ยิ่งเกา ยิ่งทรมาณ

ถ้าได้กาม แล้วมีสุข ไม่ทุกข์แค้น
แต่ยิ่งเสพ ยิ่งกระหาย ส่ายระบม
จงหลีกหนี หินหาง เจ้ากามชั่ว
มีสติ สังวรใจ ไม่เรรวน
ก็คนใด ยังฝักใฝ่ ในสตรี
นางกามน้อย ปล่อยเป็น นางพญา
ทุกข์จักท่วม ผู้นั้น ดังเรือรั่ว
เร่งวิดน้ำ ออกจากเรือ พยายาม

(มันก็สุด เพียงแค่น้ำ เจ้ากามเอ๋ย
เมื่อแก่เฒ่า เจ้าก็ไม่ เหลืออะไร

เหมือนหลุมถ่าน ร้อนแรง เข้าแข่งผิง
เหมือนถูกยิง ต้องศรพิษ ที่ตีตปลาย
เหมือนจับถูก หัวงูพิษ ก็ฉิบหาย
เหมือนผลไม้ สุกร่วง ที่ค้างคอย
ยังพดแย่ง มากลบฝัง ไม่ยังถอย
เปลอกก็ปล่อย ออกตัด ศีรษะปาน
เหมือนอ้อยรีด ลำยัด ยิ่งจืดหวาน
เป็นทางตัน พันธการ เปือกกามตม

ผู้คนแท้ คงได้แล้ว ซึ่งสุขสม
ยามวายจรม ยิ่งชวนให้ อาลัยครวญ
ดุจเจอหัว อสรพิษ ผิดทางหวาน
ตั้งจันทร์นวล หลีกออก จากหมอกลา
ทรัพย์สินนาที่ เงินทอง พ้องพงษ์สา
กามแกร่งกล้า ก็กัดเขา ผู้เมากาม
ระวังตัว อุดรุมมี อย่าผลีผลาม
ถึงฝั่งาม ต้องพายข้าม ห่วงน้ำไป

หลอกให้เซย ชมชิต พิสมัย
จงกลับไป ทางเก่า ที่เจ้ามา ฯ)

อัปป์สสาทา กามา วุตตา ภาคะวะตา พระพุทฺทชา พระพุทฺปายาสา อาทีนะโว เอตถะ ภียโย

กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคตรัสว่า **มีความยินดีน้อย มีทุกข์มาก**
มีความคับแค้นมาก โทษในกามทั้งหลายนี้มากยิ่งขึ้น

อัญญิกังกะรูปะมา กามา วุตตา ภาคะวะตา พระพุทฺทชา พระพุทฺปายาสา อาทีนะโว
เอตถะ ภียโย

มังสะเปสฺสุมะมา ... ตินฺนุกฺกุปะมา ... อังการะกาสุปะมา ... สุปินะภูปะมา ...
ยาจิตะภูปะมา ... รุกขะฉะลุปะมา ... อะสิสฺฐนุปะมา ... สัตติสฺสูลุปะมา ...

สัปปะสิรูปะมา กามา วุตตา ภาคะวะตา พระพุทฺทชา พระพุทฺปายาสา อาทีนะโว
เอตถะ ภียโยติ ฯ

กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคตรัสว่า **เปรียบเหมือนโครงกระดูก**
มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก โทษในกามทั้งหลายนี้มากยิ่งขึ้น

กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคตรัสว่า **เปรียบเหมือนชิ้นเนื้อ ...**

กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคตรัสว่า **เปรียบเหมือนคบเพลิงหย้า ...**

กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคตรัสว่า **เปรียบเหมือนหลุมถ่านเพลิง ...**

กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคตรัสว่า **เปรียบเหมือนความฝัน ...**

กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคตรัสว่า **เปรียบเหมือนของยืมมา ...**

กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคตรัสว่า **เปรียบเหมือนผลไม้คาต้น ...**

กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคตรัสว่า **เปรียบเหมือนเขียงสับเนื้อ ...**

กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคตรัสว่า **เปรียบเหมือนหอกหลาว ...**

กามทั้งหลายพระผู้มีพระภาคตรัสว่า **เปรียบเหมือนห้วง**
มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก โทษในกามทั้งหลายนี้มากยิ่งขึ้น

* สัปปณณวรรคที่ ๗ ลิกขาบทที่ ๘ เรื่องพระอริฏฐะ มิจฉาทิฏฐิ พระไตรปิฎกภาษาไทย วินัย. เล่ม ๒ มหาวีถังค์ ทุติยภาค ข้อ 662 หน้า 557

กามะคุณา อะริยัสสะ วินะเย อันทุติปิ วุจจันติ พันธะนันติปิ วุจจันติ*

กามคุณ ๕ เหล่านี้ ในวินัยของพระอริยเจ้า เรียกว่า ชื่อคาบั้ง เรียกว่าเครื่องจองจำบั้ง

* พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 9 สุตตันต. เล่ม ๑ ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค ข้อ 377 หน้า 366

กามัจฉันโท ภิกขะเว อาวาระโณ นีวะระโณ เจตะโส อุปักกิเลโส ปัญญาเย
ทูปพะสีกะระโณ* ฯ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย **กามฉันทะเป็นธรรมเครื่องกั้น เป็นธรรมเครื่องห้าม เป็นอุปกิเลสของ**
จิต ทำปัญญาให้ทรา

* พระไตรปิฎกบาลี เล่มที่ 19 สุตต. ส. มหาวรรคโค ข้อ 490 หน้า 133

เนกขัมมะสุขัง

“สุโข วิเวโก ตณฺหิฏฐัสสะ
อัปฺยาปฺปชชํ สุขํ โลก
สุขา วิราคะตา โลก
อัสมิมานัสสะ โย วินะโย

สุตะธัมมัสสะ ปัสสะโต.
ปาณะญเตสุ สํยะโม.
กามานัง สะมะติกกะโม.
เอตัง เว ประมะมัง สุขันติ

มัจจลิมกสูตร อุทาน

วิเวก เป็นความสุขของผู้สันโดษ ผู้มีธรรมปรากฏแล้ว ผู้เห็นอยู่
ความไม่เบียดเบียนคือความสำรวมในสัตว์ทั้งหลาย เป็นสุขในโลก
ความเป็นผู้ปราศจากราคะคือความล่วงกามทั้งหลายได้ เป็นสุขในโลก
ความกำจัดอัสมิมานะเสียได้ เป็นสุขอย่างยิ่ง

ในอุทานนี้พูดถึงสุขถึง ๔ ครั้งด้วยกัน

- ๑ วิเวกสุข ของผู้สันโดษ มีอริยสังขีปรากฏ
- ๒ อัปฺยาปฺปชชสุข จากเมตตา และ ปาณญเตสุ สัมมสุข จากกรุณา
- ๓ เนกขัมมสุข ก้าวล่วงกามราคะ คือ ถึงอนาคามีผล
- ๔ อรหัตตผลสุข เป็นความสุขสูงสุด เพราะไม่มีตัวตนมาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏทุกข์อีกต่อไป

วิเวก สุขสันโดษ
ไม่เบียดเบียน มีสุขจัง
สุขปราศจากราคะ
พ้นเทียบ เปรียบหญิง - ชาย

เพราะเห็นโทษ ที่ได้ฟัง
สำรวมระวัง ไม่พลั้งกาย
ก้าวล่วงละ กามทั้งหลาย
สุขสบาย ที่สุดเอ๋ย

สัพพัง ประวะสัง ทุกขัง
สธาระณะ วิหฺญญันติ

สัพพัง อิสสระิยํ สุขัง
โยคา หิ ทุระติกกะมา’ติ

วิสาขาสูตร มัจจลิมกสูตร อุทาน

ทุกข์จริงหนอ อยู่ใต้ law ของคนอื่น
ร่วมครองเรือน เสมือน ร่วมครองภัย

สุขใดขึ้น เท่าอิสระ ยี่หระไผ
ตัดเยื่อใย นั้นจัก ยากนักเอ๋ย

Aṭṭhaka vagga

Kāma Sutta

1. Kāmaṃ kāmayamānassa
tassa ce taṃ samijjhati.
Addhā pītimano hoti
laddhā macco yadicchatī.

2. Tassa ce kāmayānassa
chandajātassa jantuno.
Te kāmā parihāyanti
sallaviddhova ruppati.

3. Yo kāme parivajjeti
sappasseva padā siro.
Somaṃ visattikaṃ loke
sato samativattati.

4. Khettaṃ vatthum hiraññaṃ vā
gavassaṃ dāsaporisaṃ.
Thiyo bandhū puthu kāme
yo naro anugijjhati.

5. Abalā naṃ balīyanti
maddantenāṃ parissayā.
Tato naṃ dukkhamanveti
nāvaṃ bhinnamivodakaṃ.

6. Tasmā jantu sadā sato
kāmaṇi parivajjaye.
Te pahāya tare oghaṃ
nāvaṃ sitvāva pāragūti.

The Chapter of Octads

SENSUAL PLEASURES

When a mortal desires sensual pleasure,
if that succeeds for him,
surely he is elated in mind,
having gained what he desires. (1)

But when , full of sensual desire,
a person is aroused by sensual desire,
if those sensual pleasure decline,
he is afflicted as if pierced by a dart. (2)

One who avoids sensual pleasures
like a serpent's head with the foot,
being mindful, overcomes
this attachment to the world. (3)

Fields, land, or bullion,
cattle and horses, slaves and servants,
women, relatives-when a person greedily
longs for various sensual pleasures, (4)

even the weak overpower him;
obstacles crush him.
Then suffering enter him
as water does a broken boat. (5)

Therefore , ever mindful, a person
should avoid sensual pleasures
Having abandoned them,
one can cross the flood,
as by bailing out the boat
one can reach the further shore. (6)

Kāma Sukha : *Sensual Pleasure*

Kāmaguṇā ariyassa vinaye antūtipi vuccanti bandhanantipi vuccanti.

These five objects of sensual enjoyment in the discipline of the Noble One are called traps; they are called imprisonments.

Digha Nikāya, Silakhandha Vagga

Kāmacchando, Bhikkhave, āvaraṇo nīvaraṇo cetaso upakkilesa paññāya. duppalīkaraṇo .

O monks. Sensual desire is a barrier, an obstruction, a defilement of the mind, it makes wisdom dull.

Samyutta Nikāya, Mahāvāra Vagga

Appassādā kāmā vuttā bhagavatā

bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo.

Aṭṭhikaṅkalūpamā kāmā vuttā bhagavatā

bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo.

Maṃsapesūpamā... Tiṇukkūpamā... Aṅgārakāsūpamā... Supina-kūpamā... Yācitakūpamā... Rukkhaphalūpamā... Asisūnūpamā...

Sattisūlūpamā...

Sappasirūpamā kāmā vuttā bhagavatā

bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo”ti.

The Buddha has said that “the enjoyment provided by sensual pleasures is small, whereas the suffering and trouble inherent in them are huge, and even greater is the danger and disadvantage therein.

The Buddha has said that sensual pleasures are similar to a skeleton, similar to a piece of meat; similar to a grass torch; similar to a pit of coals; similar to a dream; similar to borrowed goods; similar to fruits on a tree; similar to a knife and chopping block; similar to swords and stake; and similar to a snake’s head. The suffering and trouble inherent in them are huge, and even greater is the danger and disadvantage therein.”

Nekkhamma Sukha : Renunciation Bliss

"sukho viveko tuṭṭhassa, sutadhammassa passato,
abyāpajjaṃ sukhaṃ loke, pāṇabhūtesu saṃyamo.
"sukhā virāgatā loke, kāmānaṃ samatikkamo,
asmimānassa yo vinayo, etaṃ ve paramaṃ sukha"nti.

mucalinda kathā

Blissful Is Detachment

Blissful is solitude for one who's content,
who has heard the Dhamma, who sees.
Blissful is non-affliction with regard for the world,
restraint for living beings.
Blissful is dispassion with regard for the world,
the overcoming of sensuality.
But the subduing of the conceit "I am"
That is truly the ultimate bliss.

(Sabbam paravasam dukkham, Sabbam issariyam sukham,
Sādhāraṇe vihaññanti, Yogā hi duratikkamā'ti)

Visākhā sutta

All subjection to another is painful;
Full mastery is bliss.
Partners share in affliction,
Bonds are difficult to overcome.

คฤหิฏฐะกะสูตรตั้ง

๑) สัตโต คุหายัง พะหุณาภินโน
ทฺเฐ วิเวกา หิ ตะถาวิโร โส	ติฏฐัง นะโร โมหะหัสสัง ปะคาฬโห
กามา หิ โลเก นะ หิ สุปปะหาया.
๒) อิจฉานิทานา ภาวะสาตะพัทธา
ปัจฉา ปุเร วาปี อะเปกขะมานา	เต ทุปปะมุญจา นะ หิ อัญญะโมกขา
อิมะวะ กาเม ปุริเมวะ ชัปปัง.
๓) กาเมสุ คิทธา ปะสุตา ปะมุฬฺหา
ทุกขุปะนีตา ปะริเทวะยันติ	อะวะทานิยา เต วิสะเม นิวิฏฐา
กิงสุ ภาวิสสามะ อิตโต จุตาสะ.
๔) ตัสมา หิ ลิกเขถะ อีเธวะ ชันตุ
นะ ตัสสะ เหตุ วิสะมัง จะเรยยะ	ยัง กิณฺณจิ ชัณฺณญา วิสะมันติ โลเก
อปปัญหิตัง ชีวิตะมาหุ อีรา.
๕) ปัสสามิ โลเก ปะริณฺหะมานัง
หีนา นะรา มัจจุเมว ละปันติ	ปะชัง อิมัง ตัณฺหะคะตัง ภาเวสุ
อะวีตะตฺถหาเส ภาวาภาเวสุ.
๖) มะมายิเต ปัสสะถะ ฬันทะมานะ
เอตัมปิ ทิสฺวา อะมะโม จะเรยยะ	มัจเจะวะ อปปโปทะเก ชีณะโสเต
ภาเวสุ อาสัตติมะกุปพะมาโน.
๗) อุโภสุ อันเตสุ วิเนยยะ ฉันทัง
ยะทตตะคะระหิ ตะทะกุปพะมาโน	ผัสสัง ปะริณฺณายะ อะนาคิโท
นะ ลิปปะตี ทิฏฐะสุเตสุ อีโร.
๘) สัณฺณัง ปะริณฺณายา วิตะเรยยะ โอฬัง
อัพพุฬฺหะสัลโล จะระมปปะมัตโต	ปะริคคะเหสุ มุณี โนปะลิตโต
นาสีสะตี โลกะมิมัง ปะรัญจาติ.

ผู้ชองอยู่ในถ้ำ(คือกาย)

- ๑) **กาม**ชอนไว้ หมายถึงเอา ในเงาถ้ำ กัม-วน-คลำ บำเรอกาย ไม่หายหลง
ไกลวิเวก ถูกขังไว้ในกายกรง กามนั้นคง จะละได้ ไม่ง่ายเลย
- ๒) **ปรารธนา** พันผูกภพ ไม่จบเหตุ กามกิเลส ใครปลื้มเจ้า ได้เล่าเอ๋ย
หวนอดีต ห่วงอนาคต ไม่จบเลย ความคุ้นเคย พาโลดแล่น ในแดนกาม
- ๓) **หมก**ในกาม **ผูก**ในกาม เลยตามหลง วังขึ้นลง ในกามเขต บ่เช็ดขาม
บ่นเพื่อพริ้ว ทุกข์กระหน่ำ ก็ซ้ำตาม ตายแล้วข้าม สู้ภพไหน ไม่ให้เจอ
- ๔) **พื้ง**หันมา **สิกขา** ผู้มาเกิด อย่าละเมิด เพียงเพราะเหตุ-ไม่เสมอ
ประพฤติผิด ทุจริต เพราะติดเธอ ปราชญ์ห้ามเปลอ รู้ชีวิต มีนิดเดียว
- ๕) **เห็น**หมู่สัตว์ ผลัดเปลี่ยน เวียนในภพ สุขสยบ กามตัณหา พาประเดี้ยว
ปรารธนา ยังคาใจ พาไปเทียว สู้ปากเคี้ยว มัจจุราช ไม่อาจพอ
- ๖) **‘นี่ของเรา’ ‘นั่นของเรา’** เอาไม่หยุด เหมือนปลาผูก ในบึงแห้ง แย่งกันหนอ
ติดในภพ จบที่ใด ก็ไม่พอ เห็นแล้วขอ คื่นของเขา อย่าเอาเลย
- ๗) **พื้ง**จัด ความหมายปอง สองส่วนสุด ผัสสะหยุด ไม่ปรุงคิด มีจิตเฉย
ติดคนอื่น ว่าอย่างไร อย่าทำเลย รู้แล้วเมย สิ่งใดๆ ได้เห็นพื้ง
- ๘) **รู้**สัญญา **ข้าม**ลาหัง-กามโอชะ รู้สละ ไม่ติดรู้ อยู่หนหลัง
ถอนลูกศร เทียวจรไป สติยัง ก้าวพ้นหวัง โลกนี้-หน้า ไม่น่าเอาฯ

Guhattṭhaka Sutta

1. Satto guhāyaṃ bahunābhichanno
tiṭṭhaṃ naro mohanasmim pagāḷho.
Dūre vivekā hi tathāvidho so
kāma hi loke na hi suppahāyā.
2. Icchānidānā bhavasātabaddhā
te duppamuñcā na hi aññamokkhā.
Pacchā pure vāpi apekkhamānā
imeva kāme purimeva jappaṃ.
3. Kāmesu giddhā pasutā pamūḷhā
avadāniyā te visame nivīṭṭhā.
Dukkūpanītā paridevayanti
kiṃsū bhavissāma ito cutāse.
4. Tasmā hi sikkhetha idheva jantu
yaṃ kiñci jaññā visamanti loke.
Na tassa hetū visamaṃ careyya
appañhidaṃ jīvitamāhu dhīrā.
5. Passāmi loke pariphandamaṇaṃ
pajaṃ imaṃ taṇhagataṃ bhavesu.
Hīnā narā maccumukhe lapanti
avītataṇhāse bhavābhavesu.
6. Mamāyite passatha phandamāne
maccheva appodake khīṇasote.
Etampi disvā amamo careyya
bhavesu āsattimakubbamāno.
7. Ubhosu antesu vineyya chandaṃ
phassaṃ pariññāya anānugiddho.
Yadattagarahī tadakubbamāno
na lippatī diṭṭhasutesu dhīro.
8. Saññaṃ pariññā vitareyya oghaṃ
parigga hesu muni nopalitto.
Abbūḷhasallo caramappamatto
nāsīsati lokamimaṃ parañcāti.

THE CAVE

Stuck in the cave, densely covered over,
dwelling immersed in bewilderment,
a person such as this is far from seclusion,
for the world sensual pleasures
are not easily abandoned. (1)

Based upon desire, bound to enjoyment of existence,
they let go with difficulty, for there is no release through others.
Concerned, too, with the future or the past,
they hanker for these sensual pleasures or earlier ones. (2)

Those greedy for sensual Pleasures, intent on them,
are confused, stingy, settled in the unrighteous.
When they come upon suffering they lament:
“What will we be after we pass away here?” (3)

Therefore a person should train right here:
whatever in the world one might know as unrighteous,
one should not on its account act unrighteously.
for the wise say his life is short. (4)

I see in the world this population trembling all over,
addicted to craving for states of existence;
inferior people prattle in the mouth of death,
not devoid of craving for various states of existence (5)

See them trembling over things taken as “mine”
like fish in a depleted stream with a little water
Having seen these too, one should take nothing as “mine”
not forming attachment to state of existence (6)

Having removed desire for both ends,
having fully understood contact, without greed,
not doing anything for which one might blame oneself.
the wise person is not tainted by things seen or heard. (7)

Having fully understood perception one can cross the flood.
the muni, untainted by possessions,
with the dart extracted, leaving heedfully,
Does not desire this world or another. (8)

ทฤษฏีภูฏะกะสุดตัง

๑. ะทั้นติ เว ทฤษฏะมะนาปี เอเก อะโถปี เว สัจจะมะนา ะทั้นติ.
วาทัญจะ ชาตัง มุณี โน อูเปติ ตัสมา มุณี นัตถิ ชิลो กุหิณฺณจิ.
๒. สะกัณฺณหิ ทิฏฐัง กะถะมัจจะเยยยะ ฉันทานุนี้โต รุจียา นิวิฏฺฐโณ.
สะยัง สะมัตตานิ ปะกุพพะมาโน ยะถา หิ ชาเนยยะ ตะถา ะเทยยะ.
๓. โย อัตตะโน สีละวะตานิ ชันตุ อะนานุปฺภุญฺจะ ปะเรสะ ปาวะ.
อะนะริยะธัมมัง กุสะลา ตะมาหุ โย อาตุมานัง สะยะเมวะ ปาวะ.
๔. สันโต จะ ภิกขุ อะภินิพพุตฺโต อิติหันติ สีเลสุ อะกัตตะมาโน.
ตะมะริยะธัมมัง กุสะลา ะทั้นติ ยัสสุสสะทา นัตถิ กุหิณฺณจิ โลเก.
๕. ปะกัปปิตา สังฆะตา ยัสสะ ธัมมา ปุรักฆะตา สันติ อะวีวะทาตา.
ยะทตตะนิ ปัสสะติ อานิสังง ตัง นิสสิโต กุปปะปะภฺยจะ สันติง.
๖. ทิฏฐินิเวสา นะ หิ สุวาติวัตตา ธัมเมสุ นิจเจยยะ สะมุคคะหิตัง.
ตัสมา นะโร เตสุ นิเวสะเนสุ นิรัสสะตี อาทियะตี จะ ธัมมัง.
๗. โธนัสสะ หิ นัตถิ กุหิณฺณจิ โลเก ปะกัปปิตา ทิฏฐิ ะวะวาอะเวสุ.
มายัญจะ มานัญจะ ปะหาเย โธโน สะ เกนะ คัจเจยยะ อะนุปะโย โส.
๘. อูปะโย หิ ธัมเมสุ อูเปติ วาทัง อะนุปะยัง เกนะ กะถัง ะเทยยะ.
อัตตา นิรัตตา นะ หิ ตัสสะ อตฺถิ อะโธสิ โส ทิฏฐิมิธะวะ สัพพันติ.

ปักหมุดทฤษฎี

๑. บางพวกเถียงใครๆ ด้วยใจคด
แต่มุนี้ ไม่เข้า ไปลำเอียง
บ้างกำหนด ‘สัจของข้า’ เข้ามาเถียง
รู้ว่าเพียง หมุดบอก ดอกทำไม?
๒. การก้าวล่วง ทฤษฎีตน มั่นงายหรือ
ปรุทฤษฎี ขึ้นหลง ปักปลงใจ
ด้วยยึดถือ ตามใจชอบ ไม่บอกไข
เห็นอย่างไร จึงว่าไป ตามนั้นเลย
๓. ผู้ใดไร้ใครถาม พยายามอวด
นั่นมิใช่ อริยะ นะเพื่อนเอ๋ย
คอยสำรวจ คีลสำรวจ บอกเฉลย
เที่ยวเปิดเผย คุณธรรม นำอวดตัว
๔. สำหรับผู้สงบ จบเหตุร้อน
คงอยู่ใน อริยธรรม ไม่นำตัว
การขย้อน เอาศีลอวด นำปวดหัว
ทุกสิ่งทั่ว ในโลกนี้ มีเท่ากัน
๕. สิ่งปรุแต่ง กำหนด ปรากฏชอบ
สงบใด ที่อาศัย อยู่บนมัน
มิขาวรอบเที่ยงแท้ ต้องแปรผัน
สงบนั้น ย่อมหวั่นไหว ไม่แน่นอน
๖. ยึดทฤษฎี แล้วหนอ ไปต่ออยาก
เพราะเหตุนั้น หมู่ประชา ในสาคร
ปักใจแล้ว ลำบาก จะถ้ายถอน
ปล่อยอันก่อน ยึดอันใหม่ ไม่ไปไกล
๗. ส่วนนักปราชญ์ สละขาด หมุดเหล่านี้
ทิ้งมายา มานะ ละเที่ยวไป
ไม่ให้มี ทฤษฎีจรด ภพไหนๆ
เอาอะไร มานำเขา ผู้เบาตัว
๘. ผู้ไม่หลง ในธรรม ที่ทำเสี่ยง
เมื่อไม่ยึด ไยต้องปล่อย ก็ลอยตัว
ใครจะเถียง กับเขา ผู้เบาหัว
สลัดทั่ว ทฤษฎีมี ที่นี้เอ๋ย

Duṭṭhaṭṭhaka Sutta

1. Vadanti ve duṭṭhamanāpi eke
athopi ve saccamanā vadanti.
Vādañca jātaṃ muni no upeti
tasmā munī natthi khilo kuhiñci.
2. Sakañhi diṭṭhiṃ kathamaccayeyya
chandānunīto ruciyā nivīṭṭho.
Sayam samattāni pakubbamāno
yathā hi jāneyya tathā vadeyya.
3. Yo attano sīlavatāni jantu
anānupuṭṭhova paresa pāva.
Anariyadhammaṃ kusalā tamāhu
yo ātumānaṃ sayameva pāva.
4. Santo ca bhikkhu abhinibbutatto
itihanti sīlesu akatthamāno.
Tamariyadhammaṃ kusalā vadanti
yassussadā natthi kuhiñci loke.
5. Pakappitā saṅkhatā yassa dhammā
purakkhatā santi avīvadātā.
Yadattani passati ānisaṃsaṃ
taṃ nissito kuppaṭṭicca santiṃ.
6. Diṭṭhīnivesā na hi svātivattā
dhammesu niccheyya samuggahītaṃ.
Tasmā naro tesu nivesanesu
nirassatī ādiyatī ca dhammaṃ.
7. Dhonassa hi natthi kuhiñci loke
pakappitā diṭṭhi bhavābhavesu.
Māyañca mānañca pahāya dhono
sa kena gaccheyya anūpayo so.
8. Upayo hi dhammesu upeti vādaṃ
anūpayam kena kathaṃ vadeyya.
Attā nirattā na hi tassa atthi
adhosi so diṭṭhimidheva sabbanti.

THE HOSTILE

Some speak with hostile minds,
while some speak with minds bent on truth.
The muni does not become involved in an arisen dispute;
therefore the muni has no barrenness anywhere. (1)

How could one transcend one's own view
if, drawn by desire, one is entrenched in a preference?
Taking one's own [view] to be perfect,
one would speak as one understands. (2)

When a person, without being asked, proclaims
to others his own good behavior and observances,
the skilled say he is one of ignoble nature,
since on his own accord he proclaims himself. (3)

But when a peaceful bhikkhu, one inwardly quenched,
does not boast of his good behavior by saying, "I am thus,"
the skilled say he is one of noble nature
who has no swellings anywhere in the world. (4)

One who has formulated impure teachings,
put them together and advanced them,
becomes attached to the benefit he sees for himself,
to that peace dependent on the unstable. (5)

Attachments to views are not easily overcome;
having decided among teachings, one tightly grasps [a view]
Therefore, among those bases of attachment,
a person rejects and takes up a teaching. (6)

One who is cleansed formulates no view
anywhere in the world about various states of existence
Having abandoned hypocrisy and conceit, through what would
the cleansed one go [astray]^{1*} when he is uninvolved? (7)

One involved is embroiled in disputes about teachings;
but how, about what, could one dispute with one uninvolved?
Nothing is taken up or rejected by him;
he has shaken off all views right here. (8)

ขราสูตรตั้ง

๑. อัมปิง วะตะะ ชีวิตัง อิทัง โอรัง วัสสะสะตาปี มียะยะติ.
โย เจปิ อะติจจะ ชีวะติ อะถะ โข โส ชะระสาปี มียะยะติ.
๒. โสจันติ ชะนา มะมายิเต นะ หิ สันติ นิจจา ปะริคคะหา.
วินาภาวะสันตะเมวิทัง อิติ ทิสฺวา นาคาระมาวะเส.
๓. มะระเณหะปิ ตัง ปะหียะติ ยัง ปุริโส มะมิตันติ มัญญะติ.
เอตัมปิ วิทิตฺวา ปณฺทิตโต นะ มะมัตตายะ นะเมถะ มามะโก.
๔. สุปิเนหะ ยะถาปี สังคะตัง ปะฏิพุทฺโธ ปุริโส นะ ปัสสะติ.
เอวัมปิ ปิยาปัตตัง ชะนัง เปตัง กาละกะตัง นะ ปัสสะติ.
๕. ทิฏฐุปิ สุตาปี เต ชะนา เยสัง นามะมิทัง ปะวุจจะติ.
นามังเยวาวะลิสสะติ อักเขยยัง เปตัสสะ ชันตุโน.
๖. โสกะปปะริเทวะมัจจะรัง นะ ชะหันติ คิทธา มะมายิเต.
ตัสฺมา มุหะโย ปะริคคะหัง หิตฺวา อะจะริงสุ เขมะทัสสิโน.
๗. ปะติสสีนจะรัสสะ ภิกขุโน ภาชะมานัสสะ วิวิตตะมาสะนัง.
สามัคคิยะมาหุ ตัสสะ ตัง โย อัตตานัง ภาวะเนหะ ทัสสะเย.
๘. สัพพัตตะ มุณี อะนิสสิโต นะ ปิยัง กุพพะติ โนปิ อัมปิยัง.
ตัสฺมิง ปะริเทวะมัจจะรัง ปณฺเณ วาริ ยะถา นะ ลิมปะติ.
๙. อุทะพินทุ ยะถาปี โปกชะเร ปะทุเม วาริ ยะถา นะ ลิมปะติ.
เอวัง มุณี โนปะลิมปะติ ยะทิทัง ทิฏฐะสุตัง มุเตสุ วา.
๑๐. โอโน นะ หิ เตนะ มัญญะติ ยะทิทัง ทิฏฐะสุตัง มุเตสุ วา.
นาญญะนะ วิสุทฺธิมิจจะติ นะ หิ โส รัชชะติ โน วิรัชชะตีติ.

ชราสูตร

๑. ชีวิตนี้น้อยนัก มักอยู่ไม่เกินร้อย
ที่เลยคล้อย ก็มรณะ เพราะชรา
๒. คนทั้งหลายย่อมโศกเศร้า เพราะยึดเอาของเรามา
ความยึดถือ คืออัตตา นั้นไม่มีอยู่จริงแลฯ

ความพลัดพรากจากกัน นั้นซีเป็นของที่มีจริง
เข้าใจแล้วจงทิ้งกาม สละเรือน มาบวชกัน
๓. ผู้ใดสำคัญปัญญาชั้นว่า ของเรา
ผู้นั้นเล่า ก็ต้องละชั้น ในวันตายฯ

บัณฑิตพุทธมามกะ รู้จะละ ในโทษฉนี้แท้
เข้าใจแน่ แล้วไม่ยึดถือ ว่าของเรา
๔. บุรุษฝันอันใด แล้วเมื่อตื่น ก็ลืมเอา
คนที่เรารัก ยามตาย ก็หายจากฯ
๕. คนที่อยู่ย่อมได้เห็น ได้ยิน กันอยู่บ้าง
ตายไปแล้ว ก็ไม่เหลืออะไร นอกจากนาม
๖. คนทั้งหลายผู้ติดใจอยู่ในวัตถุกาม
หรืออาจข้ามความโศก ปรีทเว และตระหนี่ฯ

เพราะฉะนั้น มุนีเห็นความเกษมแล้ว
วิเวก แคล้วความยึดถือ แล้วก็เที่ยวไป
๗. ไม่แสดงตนว่าจะเกิดในภพใด
นั่นแหละไซร้ท่านเรียกว่า ‘สามัคคี’ แลฯ
๘. ๙. ไม่อาศัยในอะไร ไม่มีใครเป็นที่รัก
และไม่ทำสิ่งไหนๆ ให้ไม่เป็นที่รักเลย
ความคร่ำครวญ ความตระหนี่ ไม่มีในมุนีเอย
เหมือนหยาดน้ำย่อมไม่เคยติดใบบัวฯ
๑๐. พระอรหันต์ ไม่สำคัญหมาย ในสิ่งที่ได้เห็น
ทั้งที่เป็นที่ได้ยิน ได้กลิ่นรสและผัสสะ
ไม่แสวงหา ความบริสุทธิ์ดีอื่น อื่นจากมคฺคะ
ท่านออกแล้วจากราคะ เอาชนะความเฉยเมยฯ

Jarā Sutta

1. Appaṃ vata jīvitaṃ idaṃ
oraṃ vassasatāpi miyyati.
Yo cepi aticca jīvati
atha kho so jarasāpi miyyati.
2. Socanti janā mamāyite
na hi santi niccā pariggahā.
Vinābhāvasantamevidaṃ
iti disvā nāgāramāvase.
3. Maraṇenapi taṃ pahīyati
yaṃ puriso mamidanti maññati.
Etampi veditvā paṇḍito
na mamattāya nametha māmako.
4. Supinena yathāpi saṅgataṃ
paṭibuddho puriso na passati.
Evampi piyāyitaṃ janaṃ
petam kālakataṃ na passati.
5. Diṭṭhāpi sutāpi te janā
yesaṃ nāmamidaṃ pavuccati.
Nāmaṃyevāvasissati
akkheyyaṃ petassa jantuno.

OLD AGE

Short , alas, is this life;
one even dies before a hundred years.
Even if one lives longer,
one still dies because of old age. (1)

People sorrow over things taken as 'mine,'
for there are no permanent possessions.
Having seen that there is separation,
one should not live the home life. (2)

Whatever a person conceived thus, 'This is mine,'
that too is abandoned at death.
Having understood this, a wise one, my follower,
should not incline to take things as 'mine.' (3)

Just as, on awakening, a person does not see
whatever was encountered in a dream,
so too one does not see a beloved person
who has died and passed away. (4)

Although those people were seen and heard,
and were known by such and such a name,
when a person has passed away,
the name alone remains to be uttered. (5)

6. Sokapparidevamaccharaṃ
na jahanti giddhā mamāyite.
Tasmā munayo pariggahaṃ
hitvā acariṃsu khemadassino.
7. Patilīnacarassa bhikkhuno
bhajamānassa vivittamāsaṇaṃ.
Sāmaggiyamāhu tassa taṃ
yo attānaṃ bhavane na dassaye.
8. Sabbattha munī anissito
na piyaṃ kubbatī nopi appiyaṃ.
Tasmiṃ paridevamaccharaṃ
paṇṇe vāri yathā na limpati.
9. Udabindu yathāpi pokkhare
padume vāri yathā na limpati.
Evaṃ muni nopalimpati
yadidaṃ diṭṭhasutaṃ mutesu vā.
10. Dhono na hi tena maññati
yadidaṃ diṭṭhasutaṃ mutesu vā.
Nāññaṇa visuddhimicchatī
na hi so rajjati no virajjatīti.

Those who are greedy for personal assets
do not escape sorrow, lamentation, and miserliness,
Therefore the munis, seers of security,
wandered having abandoned possessions. (6)

When a bhikkhu lives withdrawn,
resorting to a secluded seat,
they say it is appropriate for him
not to show himself in a fixed dwelling (7)

The muni is not dependent on anything;
he take nothing as pleasing, nothing as displeasing.
Lamentation and miserliness do not stick to him
as water does not stick to the leaf. (8)

Just as a water drop does not stick to a lotus leaf,
or water to the lotus flower,
so the muni does not cling to anything
among the seen, heard, or sensed. (9)

One cleansed does not thereby conceive
things seen heard, or sensed.
He does not wish for purification by another,
for he becomes neither passionate nor dispassionate.
(10)

ติสสะเมตเตยยะสูตรัง

๑. “เมณฺหะมะนุยฺตตัสสะ
สุตฺวานะ ตะวะ สาสะนัง	วิมาตัง พฺรหฺมิ มาริสะ.
วิเวเก ลิกขิสสามะเส.”
๒. “เมณฺหะมะนุยฺตตัสสะ
มิจฺฉา จะ ปะฏิปັชชะติ	มุสสะเต วาปี สาสะนัง.
เอตัง ตัสฺมิง อะนาริยัง.
๓. เอโก ปุพเพ จะริตฺวานะ
ยานัง ภาณตัง วะ ตัง โลเก	เมณฺหัง โย นิเสวะติ.
หีนะมาหุ ปุณฺณชะนัง.
๔. ยะโส กิตติ จะ ยา ปุพเพ
เอตัมปิ ทิสฺวา ลิกฺเขถะ	หายะเต วาปี ตัสสะ สา.
เมณฺหัง วิปปะหาตะเว.
๕. สังกัปปะหิ ปะเรโต โส
สุตฺวา ปะเรสัง นิคฺโขสัง	กะปะณเณ วียะ ฉายะติ.
มังกุ โหติ ตะถาวิโธ.
๖. อะถะ สัตถาณิ กุรุเต
เอสะ ขุวฺสสะ มะหาเคโธ	ปะระวาเทหิ โจทิตโต.
โมสะวัชชัง ปะคาหะติ.
๗. ปันนทิตฺติ สะมฺมัญญาโต
อะถาปิ เมณฺเห ยุตโต	เอกะจะริยัง อะธิญฺ्ञิตโต.
มันโทวะ ปะริกิสสะติ .
๘. เอตะมาทีนะวัง ญัตฺวา
เอกะจะริยัง ทฬฺหัง กะยิรา	มุณี ปุพฺพาปะเร อิตฺธะ.
นะ นิเสเวถะ เมณฺหัง.
๙. วิเวกัณฺเณวะ ลิกฺเขถะ
นะ เตนะ เสฏฺโฐ มฺหณฺเณถะ	เอตะทะรียานะมุตตะมัง.
สะ เว นิพฺพานะสันติเก.
๑๐. ริดตัสสะ มุณีโน จะระโต
โอฬะติณฺณัสสะ ปิหะยฺนติ	กาเมสุ อะนะเปกฺขิโน.
กาเมสุ คะธิตา ปะชา”ติ.

เมณฺณ มิใช่มิตร
ปัญหาของติสสเมตเตยยะ

(ท่านพระติสสเมตเตยยะได้ทูลถามพระผู้มีพระภาคดังนี้)

๑) “ขอพระองค์ ทรงตรัสบอก ความข้าชอก ของเมณฺณ
ได้ฟังแล้ว จักเห็นคุณ ของวิเวก เสกขาเพียร”

(พระผู้มีพระภาคตรัสว่า เมตเตยยะ)

๒) “เมณฺณ ทำให้เลอะ ยิ่งเสพเยอะ ยิ่งผิดเพี้ยน
มิจฉาปฏิญฺญิเวียน ‘อริยะ’เหี้ยนจากบุคคล

๓) วิญญู อยู่โดดเดี่ยว ภายหลังเที่ยว เสพกามกล
เสื่อมหาย กลายปฺปุชฺชน ตั้งรถยนต์ เล่นตกทาง

๔) ยศ เกียรติ สมบัติ ผล ในเบื้องต้น ย่อมเสื่อมร้าง
เข้าใจ ในหนทาง จงปลีกห่าง เมณฺณธรรม

๕) กามคิด เข้าปิดครอบ จิตเคยชอบ ก็กรอบดำ
คนเขา ดำหนิคำ เก้อเขินอ้า อึ้งซึ้งไป

๖) ถูกเขาดักเตือนอยู่ สร้างศัตรู ศัสตราใจ
กลบเกลื่อน ด้วยเท็จใหญ่ ราคะไหม้ ให้ขุ่นหมอง

๗) บัณฑิต ได้สมญา เที่ยวเอกา ไร้คู่ครอง
ภายหลังเมณฺณข้อง ความมืดหมอง ก็ครองใจ

๘) มุนีเห็นโทษแล้ว มุ่งแก้แล้วกล้า จาริกไป
ผู้เดียว ไม่เกี่ยวใคร ไม่เข้าใกล้ เมณฺณทราม

๙) ศึกษา หาวิเวก เป็นกิจเอก วิเศษงาม
ไม่ยกตน ว่าเป็นพราหมณ์ มินิพพาน อยู่ข้างกาย

๑๐) มุนี มีจิตว่าง ข้ามห้วงกาม อย่างง่ายดาย
หมู่สัตว์ อิจฉาหลาย ต่างก็หมาย หายจากกามฯ”

Tissametteyya Sutta

1. “Methunamanuyuttassa (iccāyasmā tisso metteyyo)
vighātaṃ brūhi mārīsa.
Sutvāna tava sāsanaṃ
viveke sikkhissāmase.
2. “Methunamanuyuttassa (metteyyāti bhagavā)
mussate vāpi sāsanaṃ.
Micchā ca paṭipajjati
etaṃ tasmim̐ anāriyaṃ.
3. “Eko pubbe caritvāna
methunaṃ yo nisevati.
Yānaṃ bhantaṃ va taṃ loke
hīnamāhu puthujjanaṃ.
4. “Yaso kitti ca yā pubbe
hāyate vāpi tassa sā.
Etampi disvā sikkhetha
methunaṃ vipphahātave.
5. “Saṅkappehi pareto so
kapaṇo viya jhāyati.
Sutvā paresaṃ nigghosaṃ
maṅku hoti tathāvidho.
6. “Atha satthāni kurute
paravādehi codito.
Esa khvassa mahāgedho
mosavajjaṃ pagāhati.
7. “Paṇḍitoti samaññāto
ekacariyaṃ adhiṭṭhito.
Athāpi methune yutto
mandova parikissati.

TISSA METTEYYA

"For one who indulges in sexual intercourse,"
(said the Venerable Tissa Metteyya),
"tell me, dear sir, of the distress.
Having heard your teaching;
we will train in seclusion." (1)

"When one indulges in sexual intercourse
(Metteyya," the Blessed One said),
"even the teaching itself is forgotten,
and he practices wrongly:
this is ignoble in him. (2)

"One who previously lived alone
but then resorts to sexual intercourse
is like a vehicle that has gone astray:
in the world they call him a low worldling.(3)

"Whatever fame and acclaim he previously enjoyed,
these fall away from him.
Having seen this, one should train
to abandon sexual intercourse. (4)

"Oppressed by his thoughts,
he broods like a poor wretch.
Having heard the reprimand of others,
one such as this is humiliated. (5)

"Then he prepares weapons [of defense]
when reproached by the words of others.
This is a great thicket for him,
that he sinks into false speech. (6)

"He was known as a wise man
when resolved on living alone,
but when he engaged in sexual intercourse,
like a dullard he is afflicted. (7)

8. “Etamādīnavaṃ ñatvā
muni pubbāpare idha.
Ekacariyaṃ daḷhaṃ kayirā
na nisevetha methunaṃ.

9. “Vivekaññeva sikkhetha
etadariyānamuttamaṃ.
Na tena seṭṭho maññetha
sa ve nibbānasantike.

10. “Rittassa munino carato
kāmesu anapekkhino.
Oghatiṇṇassa pihayanti
kāmesu gadhitā pajā”ti.

"Having known this danger
here in the before and after,
a muni should resolutely live alone;
he should not resort to sexual intercourse (8)

" One should train just in seclusion;
this is supreme among the noble ones.
One should not conceive oneself best because of this:
then one is indeed close to nibbāna. (9)

"When the muni lives void,
indifferent to sensual pleasures,
people tied to sensual pleasures envy him
as one who has crossed the flood." (10)

ภาคินทียะสูตตัง

๑. “ทีสี้วนะ ตัณห์ อระติง ระคัณจะ นาโหสิ ฉันโท อะปิ เมณฺหฺสํมิง.
กิเมวิทัง มุตตะกะรีสะปุณณัง ปาทาปิ นัง สัมมุติตฺตงฺ นะ อิจฺเณ”.
 ๒. “เอตาทิสัง เจ ระตะนัง นะ อิจฺฉะสิ นาริงฺ นะรินฺเทหิ พะหฺหิ ปัตถิตฺตัง.
ทิฏฺฐิคะตัง สีละวะตัง นุ ชีวิตัง ภาวูปะปัตติญฺจะ วะเทสิ กิทิสัง”.
 ๓. “อิทัง วะทามิตี นะ ตัสสะ โหติ (มาคณฺฑิยาติ ภาควา)
ธัมเมสุ นิจฺเจยยะ สะมุคคะหิตัง.
ปัสสญฺจะ ทิฏฺฐิสฺส อะนุคคะหายะ
อัชฌัตตะสันตัง ปะจิณัง อะทิสสัง”.
 ๔. “วินิจฺฉะยา ยานิ ปะกัปปิตานิ (อิติ มาคณฺฑิโย)
เต เว มุเน ฬฺรฺสฺสิ อะนุคคะหายะ.
อัชฌัตตะสันตํติ ยะเมตตะมัตถัง
กะถัง นุ อีเรหิ ปะเวทิตัง ตัง”.
 ๕. “นะ ทิฏฺฐิยา นะ สุตฺติยา นะ ญฺเณนะ (มาคณฺฑิยาติ ภาควา)
สีลัปปะเตนาปิ นะ สุทฺธิมาหะ.
อะทิฏฺฐิยา อัสนฺตฺติยา อะญฺเณนา
อะสีละตา อัปปะตา โนปิ เตนะ.
เอเต จะ นิสลัชชะ อะนุคคะหายะ
สันโต อะนิสสาเย ภาวังฺงฺ นะ ชัปปะ”.
 ๖. “โน เจ กิระ ทิฏฺฐิยา นะ สุตฺติยา นะ ญฺเณนะ (อิติ มาคณฺฑิโย)
สีลัปปะเตนาปิ นะ สุทฺธิมาหะ.
อะทิฏฺฐิยา อัสนฺตฺติยา อะญฺเณนา
อะสีละตา อัปปะตา โนปิ เตนะ.
มัญฺญามะหัง โมมุหะเมวะ ธัมมัง
ทิฏฺฐิยา เอเก ปัจเจนติ สุทฺธิง”.

มาคันถียสูตร ว่าด้วยมาคันถียพราหมณ์

(พระผู้มีพระภาคตรัสแก่มาคันถียพราหมณ์พร้อมภรรยาดังนี้)

๑. เห็นตัณหา ราคา อรดี ไม่ยินดี ไม่ต้องพูดถึงเมถุน
เต็มด้วยมูถและคูถ ให้การุณย์ แม้เท้าฝุ่น ยังไม่อยาก สัมผัสเลยฯ

(มาคันถียพราหมณ์ทูลถามดังนี้)

๒. หากใจท่านไม่ยินดี อิตถิรัตนะ ที่ราชะ จอมเทพ เสพสวैया
ศีล วัตตะ ชีวิต ทิฏฐิเคย จงเฉลย เกิดในภพ มาทำไม?

(พระผู้มีพระภาคตรัสตอบว่า มาคันถียะ)

๓. การตกลงในธรรมใด แล้วถือนั่นสิ่งอันนั้น ของเรา หามีไม่
พิจารณา โทษทิฏฐิที่ติดไป พบสงบ ภายในใจ จึงได้เย็นฯ

(มาคันถียพราหมณ์ทูลถามดังนี้)

๔. ทิฏฐิใดที่ใจกำหนดแล้ว มุนินทร์ แลแล้วทิฏฐินั้น เพราะทันเห็น
ก็ความหมายภายในสงบเย็น นั้น มันเป็น เช่นใดหนอ? พ่อมุนินทร์ฯ

(พระผู้มีพระภาคตรัสว่า มาคันถียะ)

๕. ไม่ใช่เพราะได้เห็น ฟัง หรือ รู้ ทั้งมิใช่ เพราะอยู่ด้วยพรตศีล
แต่ถ้าขาด ก็ไม่อาจ พิสุทธอินทร์ สละสิ้น สงบอยู่ รู้ภพภัยฯ

(มาคันถียพราหมณ์กราบทูลดังนี้)

๖. 'ไม่ใช่เพราะได้เห็น ฟัง หรือ รู้ ทั้งมิใช่ เพราะอยู่พรตศีลไหน
แต่ถ้าขาด ก็ไม่อาจ พิสุทธิดี' ไม่เข้าใจ ตอบอย่างไร ให้ข้าฯ งง

๗. “ทิจญฺญจะ นิสสาเย อะนุปุจจะมานโน (มาคณฺทียาติ ภควา)
 สะมุคคะหิเตสุ ปะโมหะมาคา.
 อิตฺโต จะ นาททักขิ อะณุมปิ สํญญัง
 ตัสฺมา ตุวัง โมมุหะโต ทะหาสิ.
๘. “สะโม วิเสสึ อุกะ วา นีหิโน โย มัญญะตี โส วิวะเทถะ เตนะ.
 ตีสุ วิธาสุ อะวิกัมปะมานโน สะโม วิเสสึตี นะ ตัสสะ โหติ.
๙. “สัจจันติ โส ฬารามะณเณ กิง วะเทยยะ มุสาติ วา โส วิวะเทถะ เกนะ.
 ยัสฺมิง สะมัง วิสะมัง วาปิ นัตถิ สะ เกนะ วาทัง ปะฏิสังยุเซยยะ.
๑๐. “โอกัง ปะหาเย อะนิกะตะสาริ คาเม อะกุปพัง มุหิ สันถะวานิ.
 กาเมหิ ริดโต อะปุเรกชะรานโน กะถัง นะ วิคคัยหะ ชะเนนะ กะยิรา.
๑๑. “เยหิ วิวิตโต วิจะเรยยะ โลเก นะ ตานิ อุกคัยหะ วะเทยยะ นาโค.
 ชะลัมพุชัง กัณทะกัง วาริชัง ยะถา ชะเลน ปังเกนะ จะนุปะลิตตัง.
 เอวัง มุหิ สันติวาโท อะคิโท กาเม จะ โลเก จะ อะนุปะลิตโต.
๑๒. “นะ เวทะคฺคุ ทิจฺญิยาเยโก นะ มุตฺติยา สะ มานะเมติ นะ หิ ตัมมะโย โส.
 นะ กัมมุนา โนปิ สุตฺเตนะ เนยโย อะนุปะนีโต สะ นิเวสะเนสุ.
๑๓. “สํญญาวิรัตตัสสะ นะ สันติ คันถา
 ปญฺญาวิมุตตัสสะ นะ สันติ โมหา.
 สํญญญจะ ทิจฺญิญจะ เย อัคคะเหสุ
 เต ฬัณฺเณยันตา วิจะรันติ โลเก”ติ.

(พระผู้มีพระภาคตรัสว่า มาคันทียะ)

๗. เธออาศัยทิฏฐิ จึงเที่ยวถาม
เพราะสำคัญสัญญาผิด คิดว่าตรง

หากยึดตามทิฏฐิ ให้คิดหลง
เลยพางง ไล่จับเงา ไม่เข้าใจฯ

๘. เพราะสำคัญ ต่ำ สูง หรือเสมอ
ผู้ไม่มีความสำคัญอย่างนั้นไฉน

วิวาทเธอ จงเห็น เป็นเงื่อนไข
ไม่หวั่นไหว แบ่งทำ ให้ลำเอียง

๙. 'นี่แท้จริง' มุนีหนึ่งจะกล่าวหรือ
สำหรับผู้สูง ต่ำ ไม่นำเรียง

'นี่แท้' ถือตั้งไว้ หาใครเถียง
เขาจะเถียงกับใครไหน ให้รำคาญ

๑๐. ผู้ละถิ่น บินไป อิสระ
ไม่หวังใด ไม่ผูกใคร ใจเบิกบาน

ใจชนะ กิเลสสิ้น ทุกถิ่นฐาน
ไม่ย่นกราน แยังเถียง เขาเพียงมอง

๑๑. ว่างสิ่งใด จาริกไป ในโลกนั้น
เปรียบดอกบัว เกิดจากตม กลับผันคลอ้ง กล่าวแต่ของ สงบ ไม่คบคาม

ไม่ยึดมั่น ปราศย์ ไม่ขุนหมอง

๑๒. ผู้จบเวท ไม่ไหลไป ในทิฏฐิ
ไม่ถูกนำไปทำกรรม ฟังตามๆ

ไม่ดำริ เนืองโลก มานะสาม
จิตงดงาม ไม่อาลัย ในความคง

๑๓. เว้นสัญญา ไร้กิเลส เครื่องร้อยรัด
แต่ถ้าใคร ยังยึดติด ทิฏฐิธง

จิตสลด อวิชา พาลุ่มหลง
เขาก็คง เทียวกระทบ ภพอีกนานาฯ

Māgaṇḍiya Sutta

1. “Disvāna taṇhaṃ aratiṃ ragañca
nāhosi chando api methunasmim.
Kimevidaṃ muttakarīsapunṇaṃ
pādāpi naṃ samphusitaṃ na icche”.
2. “Etādisaṃ ce ratanaṃ na icchasi
nāriṃ narindehi bahūhi patthitaṃ.
Diṭṭhigataṃ sīlavataṃ nu jīvitaṃ
bhavūpapattiñca vadesi kīdisaṃ”.
3. “Idaṃ vadāmīti na tassa hoti (māgaṇḍiyāti bhagavā)
dhammesu niccheyya samuggahītaṃ.
Passaṇca diṭṭhīsu anuggahāya
ajjhattasantiṃ pacinaṃ adassaṃ”.
4. “Vinicchayā yāni pakappitāni (iti māgaṇḍiyo)
te ve munī brūsi anuggahāya.
Ajjhattasantīti yametamatthaṃ
kathaṃ nu dhīrehi paveditaṃ taṃ”.
5. “Na diṭṭhiyā na sutiyā na ñāṇena (māgaṇḍiyāti bhagavā)
sīlabbatenāpi na suddhimāha.
Adiṭṭhiyā assutiyā aññāṇā
asīlatā abbatā nopi tena.
Ete ca nissajja anuggahāya
santo anissāya bhavaṃ na jappe”

MĀGANDIYA

"Having seen Tanhā, Aratī, and Ragā,
I did not have any desire for sexual intercourse,
so why [should I desire] this, full of urine and feces?
I would not wish to touch her even with my foot." (1)

"If you do not wish a gem such as this,
a woman desired by many rulers of men,
what kind of view, behavior, observances, lifestyle,
existence, and rebirth do you assert?" (2)

"Having decided among teaching
(Māgandiya," said the Blessed One)
"it does not occur to one, 'I assert this,
[about a view] tightly grasped.
But seeing into views, not grasping any of them
investigating, I saw the peace within." (3)

"Indeed, muni, you speak without grasping
those judgments that have been formulated,"
(said Māgandiya).
"As to that matter called 'the peace within,
how is it proclaimed by the wise?" (4)

"Not by view, nor by learning, nor by knowledge,
(Māgandiya," said the Blessed One),
"nor do I speak of purity through good behavior
and observances;
but neither without view, without learning, without knowledge,
without good behavior, without observances--not in that way.
But having relinquished these, not grasping any of them,
peaceful, not dependent, one should not hanker for existence"
(5)

6. “No ce kira diṭṭhiyā na sutiyā na ñāṇena (iti māgaṇḍiyo)
sīlabbatenāpi na suddhimāha.

Adiṭṭhiyā assutiyā añāṇā

asīlatā abbatā nopi tena.

Maññāmahaṃ momuhameva dhammaṃ
diṭṭhiyā eke paccenti suddhiṃ”.

7. “Diṭṭhañca nissāya anupucchamāno
(māgaṇḍiyāti bhagavā)

samuggahītesu pamohamāgā.

Ito ca nāddakkhi aṇumpi saññaṃ

tasmā tuvaṃ momuhato dahāsi.

8. “Samo vivesī uda vā nihīno
yo maññaṭī so vivadetha tena.

Tīsu vidhāsu avikampamāno

samo vivesīti na tassa hoti.

9. “Saccanti so brāhmaṇo kiṃ vadeyya
musāti vā so vivadetha kena.

Yasmiṃ samaṃ visamaṃ vāpi

natthi sa kena vādaṃ paṭisaṃyujeyya.

10. “Okāṃ pahāya aniketasārī
gāme akubbaṃ muni santhavāni.

Kāmehi ritto apurekkharāno

kathaṃ na viggayha janena kayirā.

'If indeed it is not by view, by learning, nor by knowledge,"
(said Māgandiya),
"nor by good behavior and observances, that one speaks
of purity; nor without view, without learning,
without knowledge,
without good behavior and observances--not in that way,
I think this is an utterly confused teaching;
some fall back on purity by means of view." (6)

"Asking repeatedly while dependent on a view,
(Māgandiya," said the Blessed One),
"you have become baffled over things tightly grasped.
But from this you have not gained even an inkling;
hence you consider it utterly confused. (7)

"One who thinks himself equal, superior, or inferior
might engage in disputes because of this.
Not shaking among these three discrimination
he does not think 'equal, superior.' (8)

"Why would that brahmin assert, 'It's true;
or with whom would he dispute, 'It's false'?
When for him there is no 'equal' and 'unequal,
with whom would he engage in debate? (9)

"Having left home to roam without abode
in the village the muni is intimate with none.
Void of sensual pleasures, without preferences,
he would not engage in contentious talk with people.(10)

11. “Yehi vivitto vicareyya loke
na tāni uggayha vadeyya nāgo.
Jalambujam kaṇḍakam vārijam
yathā jalena paṅkena canūpalittam.
Evaṃ munī santivādo agiddho
kāme ca loke ca anūpalitto.

12. “Na vedagū diṭṭhiyāyako
na mutiyā sa mānameti na hi tammayo so.
Na kammunā nopi sutena neyyo
anūpanīto sa nivesanesu.

13. “Saññāvirattassa na santi ganthā
paññāvimuttassa na santi mohā.
Saññañca diṭṭhiñca ye aggahesuṃ
te ghaṭṭayantā vicaranti loke”ti.

"When he wanders detached from things in the world, the nāga would not grasp and assert them. As a thorny-stalked lotus, born in the water,"
is untainted by water and mud,
just so the muni, a proponent of peace, free of greed,
is untainted by sensual pleasures and the world. (11)

"Because of a view!" or an opinion
a Veda-master does not become conceited,
for he does not identify with them.
Not led by kamma or by what is heard,
he is not drawn to any abodes. (12)

"For one detached from perception there are no knots;
for one liberated by wisdom there are no delusions
But those who have grasped perceptions and views
wander in the world creating friction." (13)

ปุราเภทะสุดตัง

๑. “กะถังทัสสี กะถังสีโล อุปะสันโตติ วุจจะติ.
ตัง เม โคตะมะ ปะพรัหิ ปุจฉิโต อุตตะมัง นะรัง”.
๒. “วีตะตัญโห ปุรา เกทา (อิติ ภควา) ปุพพะมันตะมะนิสสิโต.
เวมัสสเม นุปะสังเขยโย ตัสสะ นัตถิ ปุรักขะตัง.
๓. “อักโกธะโน อะสันตาสี อะวิกัตถิ อะกุกกุโจ.
มันตะภาณี อะนุททะโต สะ เว วาจาเยโต มุนิ.
๔. “นิราสัตติ อะนาคะเต อะตีตัง นานุโสจะติ.
วิเวกะทัสสี ผัสเสสุ ทิฏฐิสฺสุ จะ นะ นียะติ .
๕. “ปะติลีนุ อะกุหะโก อะปิหาลุ อะมัจฉะรี.
อัปปะคัพโภ อะเชคฺคุโจ เปสฺสณเยเย จะ โน ยุโต.
๖. “สาติเยสุ อะนัสสาวี อะติมาเน จะ โน ยุโต.
สัณโห จะ ปะฏิภาณะวา นะ สัทโธ นะ วิรัชชะติ.
๗. “ลามะกัมมียา นะ ลิกชะติ อะลาเภ จะ นะ กุปปะติ.
อะวิรุทโธ จะ ตัญหาเย ระเสสุ นานุคิขณะติ.
๘. “อุเปกชะโก สะทา สะโต นะ โลเก มัญญะเต สะมัง.
นะ วิเสสี นะ นีเจยโย ตัสสะ โน สันติ อุตสะทา.
๙. “ยัสสะ นิสสะยะนา นัตถิ ญัตถวา ธัมมัง อะนิสสิโต.
ภาวายะ วิภาวายะ वा ตัญหา ยัสสะ นะ วิชชะติ.
๑๐. “ตัง พรัมิ อุปะสันโตติ กาเมสุ อะนะเปกขินัง.
คันถา ตัสสะ นะ วิชขันติ อะตะรี โส วิสัตติกัง.

๑๑. “นะ ตัสสะ ปุตตา ปะสะโว
อัตตา วาปี นิรัตตา วา

เขตตัง วัดถุญจะ วิชชะติ.
นะ ตัสมิง อุปะลัฬะติ.

๑๒. “เยนะ ्हัง วิชชัง ปุณฺณชะนา
ตัง ตัสสะ อะปรักขะตัง

อะโถ สมะณะพรัหมะณา.
ตัสมา วาเทสุ เนชะติ.

๑๓. “วีตะเคโธ อะมัจจะรี
นะ สะเมสุ นะ โอะเมสุ

นะ อุสเสสุ วะทะเต มุหิ.
กัปปัง เหนติ อะกัปปิโย.

๑๔. “ยัสสะ โลเก สะกัง นัตถิ
ธัมเมสุ จะ นะ คัจฉะติ

อะสะตา จะ นะ โสจะติ.
สะ เว สันโตติ วุจจะติ”ติ.

ปุราเภทสูตร

ว่าด้วยสิ่งیควรทำก่อนกายแตก

(มีผู้ทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้าดังนี้)

๑. เห็นอย่างไร^๑ ทำอย่างไร^๒ ให้สงบ^๓

จอมไตรภพ โปรตตอบ ข้าขอถาม

(พระผู้มีพระภาคตรัสตอบดังนี้)

[๑อธิปัญญา ๒อธิศีล ๓อธิจิต]

๒,๓. ปลอดตัณหา ก่อนกาย จะตายตาม
ไม่ปักใจ หมายข้างหน้า อนาคต
ไม่โอ้อวด ไม่คะนอง พุดทำเนา

อดีตข้าม ท่ามกลาง ไม่ถือเอา
สิ่งปรากฏ ไม่สะดุ้ง ให้ปรุงเผา
ไม่ฟุ้งเหงา คนนั้นเรา เรียกมุนี

๔. ไม่โหยหา สิ่งที่ยัง มาไม่ถึง
เห็นวิเวก ในผัสสะ ให้ดี ๆ

ไม่อาลัย ห่วงคำนึง อดีตผี
ไม่ถูกชี้ นำไปใน ทิฏฐิแดน

๕. ชอบปลีกเร้น ไม่เป็น คนลวงหลอก
ไม่ตระหนี่ ไม่ส่อเสียด ให้เกลียดแทน

ไม่ต่อ-งอก อยากรำน ทะยานแหงน
ไม่เป็นคน ก่อความแค้น ให้ใคร ๆ

๖. ไม่ยึดติด อยู่กับสิ่ง ที่สวยงาม
ละเอียดอ่อน ปฏิภาณ ไม่เชื่อใคร

ไม่เหยียบข้าม หมิ่นใคร ที่ไหน ๆ
แต่ก็ไม่ เย็นร้าง กระด้างชา

๗. ไม่ศึกษา เพราะปรารถนาลาภ
หากแม้ลาภ ได้น้อย กว่าเคยมา

ไม่เกรี้ยวกราด ติดสยบ รสตัณหา
ไม่โกรธา ทุกข์ทเวช สมเพชเรา

๘. มีสติ เป็นกลาง ทุกอย่างเมื่อ
แม้เสมอ ก็ไม่เผลอ เทียบเปรียบเอา

ไม่สำคัญว่า เหนือหรือด้อยเขา
สำหรับเขา ไร้สิ่งเด่น เป็นเช่นเดิม

๙. ไม่อาศัย ใครอื่น ให้ขึ้นจิต
จะอุบัติ ไม่อุบัติ ก็เดิม ๆ

รู้ชีวิต อิสระ จากสิ่งเสริม
ตัณหาเดิม ในสิ่งใหม่ จึงไม่มี

๑๐. คนนั้นเขา เราเรียก ผู้สงบ
ห่วงผูกมัดของเขา ย่อมไม่มี

ไม่หวังพบ กามหลาก ให้มากสี
พันผังนี้ เพราะหมดอยาก ที่หลากลาย

๑๑. สำหรับเขา ‘ลูกเรา ทรัพย์สินสมบัติ
‘เป็นเจ้าของ’ ‘ต้องจากลา’ มายากลาย

นา สวน’ รััดผูก กด ก็หุดหาย
หาไม่ได้ ในเขา เพราะเข้าใจ

๑๒. ชนชาวบ้าน แม่นักปราชญ์ ราชบัณฑิต
เหตุนั้นเขา ไม่เก็บเอา ไปเผาใจ

อาจมีจิต ตำหนิเขา ด้วยเหตุไหน
ด้วยเขา ไม่หวาดหวั่น เพราะคำคน

๑๓. ไม่โลภลาภ ย่อมไม่ขลาด เมื่อสูญเสีย
ไม่กำหนดด้วยตัณหา ทิฏฐิตน

ใครต่ำเตี้ย-สูง-เสมอ ย่อมไม่สน
ย่อมล่วงพ้น เขตกำหนด ปลอดบ่วงใจ

๑๔. เมื่อโลกนี้ ไม่มีใคร เป็นเจ้าของ
และเมื่อเขา ไม่อ้างเอา ทิฏฐิใด

พลัดพราก-ร้อง-โศกเศร้า เข้าตรงไหน?
ผู้นั้นไซ้ไร ใจจึงพบ สงบจริงๆ

Purābheda Sutta

1. “Kathamdassī kathamśīlo
upasantoti vuccati.
Taṃ me gotama pabrūhi
pucchito uttamaṃ naraṃ”.
2. “Vītataṇho purā bheda (iti bhagavā)
pubbamantamanissito.
Vemajjhe nupasaṅkheyyo
tassa natthi purakkhataṃ.
3. “Akkodhano asantāsī
avikatthī akukkuco.
Mantabhāṇī anuddhato
sa ve vācāyato muni.
4. “Nirāsatti anāgate
atītaṃ nānusocati.
Vivekadassī phassesu
diṭṭhīsu ca na nīyati.
5. “Patilīno akuhako
apihālu amaccharī.
Appagabbho ajeguccho
pesuṇeyye ca no yuto.
6. “Sātiyesu anassāvī
atimāne ca no yuto.
Saṇho ca paṭibhānavā
na saddho na virajjati.
7. “Lābhakamyā na sikkhati
alābhe ca na kuppati.
Aviruddho ca taṇhāya
rasesu nānugijjhati.

BEFORE THE BREAKUP

“How does he see, how does he behave,
the one who is said to be ‘peaceful’?
When asked by me, O Gotama,
describe the supreme person.” (1)

“Devoid of craving before the breakup.”
(said the Blessed One),
“not dependent on the past,
not to be reckoned in the middle,
for him there are no preferences. (2)

“He is without anger, unafraid,
not boastful, not regretful,
of speaking with reflection, not restless:
he is truly a muni controlled in speech. (3)

“He is without attachment to the future;
he does not sorrow over the past.
As a seer of seclusion in the midst of contacts,
he is not led astray among views. (4)

"Withdrawn, not a schemer,
without longing, not miserly,
courteous, not(morally) repulsive,
not intent on slander. (5)

"Not swept up by enjoyments,
and not swollen with arrogance;
gentle, gifted with ingenuity,
not credulous, not growing dispassionate. (6)

"He does not train from a desire for gain,
nor is he irritated over lack of gain.
Not hostile, because of craving
he does not hanker after tastes. (7)

8. “Upekkhako sadā sato
na loke maññate samaṃ.
Na vīsesī na nīceyyo
tassa no santi ussadā.

9. “Yassa nissayanā natthi
ñatvā dhammaṃ anissito.
Bhavāya vibhavāya vā
taṇhā yassa na vijjati.

10. “Taṃ brūmi upasantoti
kāmesu anapekkhinaṃ.
Ganthā tassa na vijjanti
atarī so visattikaṃ.

11. “Na tassa puttā pasavo
khettaṃ vatthuñca vijjati.
Attā vāpi nirattā vā
na tasmīṃ upalabbhati.

12. “Yena naṃ vajjuṃ puthujjanā
atho samaṇabrāhmaṇā.
Taṃ tassa apurakkhataṃ
tasmā vādesu nejati.

13. “Vītagedho amaccharī
na ussesu vadate muni.
Na samesu na omesu
kappaṃ neti akappiyo.

14. “Yassa loke sakaṃ natthi
asatā ca na socati.
Dhammesu ca na gacchati
sa ve santoti vuccatī”ti.

“Equanimous, ever mindful,
in the world he does not conceive himself
to be equal, or superior, or inferior:
for him there are no swellings. (8)

“He has no dependencies-
having known the Dhamma, he is independent.
No craving is found in him
for existence or nonexistence. (9)

“I call him ‘peaceful’
who is indifferent to sensual pleasures
In him no knots are found;
he has crossed over attachment. (10)

“He has no sons or cattle,
nor does he possess fields or land.
In him there is nothing to be found
as either taken up or rejected. (11)

“That by which they might speak of him-
worldlings as well as ascetics and brahmins-
Is not esteemed by him;
therefore he is not stirred up by words. (12)

“Devoid of greed, without miserliness,
the muni does not speak (of himself)
as among superiors, or equals, or inferiors.
Not given to mental construction,
he does not enter upon mental constructs. (13)

“One who takes nothing in the world as his own,
and who does not sorrow over what is absent,
Who does not enter upon things:
he is truly said to be ‘peaceful.’” (14)

จุฬพยุหะสูตรตั้ง

๘๘๕.

สะกังสะกังทิกฺขฐิปะริพพะसानา, วิคคัยหะ นานา กุสะลา วะทนต์,
โย เอวัง ชานาติ สะ เวทิ ธัมมัง, อิทัง ปะฏิกโกสะมะเควลลิสฺโส.

๘๘๖.

เอวัมปิ วิคคัยหะ วิวาทะยันติ, พาโล ปะโร อักกุสะโลติ จาหุ,
สัจโจ นุ วาโท กะตะโม อิมัง, สัพเพวะ หิเม กุสะลา วะทานา.

๘๘๗.

ปะรัสสะ เจ ธัมมะมะนานุชานัง, พาโลมะโก โหติ นิหิณะปัญญุ,
สัพเพวะ พาลา สุนิหิณะปัญญา, สัพเพวิเม ทิกฺขฐิปะริพพะसानา.

๘๘๘.

สันทิกฺขฐิยา เจวะ นะ วีวะทาตา, สังสุทธะปัญญา กุสะลา มุตติมา,
นะ เตสัง โกจิ ปะริหิณะปัญญุ , ทิกฺขฐิ หิ เตสัมปิ ตะธา สะมัตตา.

๘๘๙.

นะ วาหะเมตัง ตะถิยันติ พุรุมิ, ยะมาหุ พาลา มิถุ อัญญะมัญญัง,
สะกังสะกังทิกฺขฐิมะกังสุ สัจจัง, ตัสมา หิ พาโลติ ปะรัง ทะเลหันติ.

๘๙๐.

ยะมาหุ สัจจัง ตะถิยันติ เอเก, ตะมาหุ อัญญะ ตุจฉัง มุสาติ,
เอวัมปิ วิคคัยหะ วิวาทะยันติ, กัสมา นะ เอกัง สะมะณา วะทนต์.

จุฬวิญญูสูตร

ว่าด้วยการวิวาทกันเพราะทิฏฐิสูตรเล็ก

(พระพุทธเนรมิตทูลถามว่า)

[๘๘๕] คนบางพวก ยึดถืออยู่เฉพาะทิฐิของตน ถือแล้วก็อ้างตัวว่า เป็นคนฉลาด พุดกันไปต่างๆ ว่า “ใครรู้อย่างนี้ คนนั้นชื่อว่า รู้ความจริงแล้ว ใครคัดค้านสิ่งนี้ คนนั้นชื่อว่า ยังบกพร่อง

[๘๘๖] คนเหล่านั้น ถืออย่างนี้แล้วก็พากันวิวาท กล่าวว่า “คนอื่นเป็นคนเขลา ไม่ฉลาด” วาทะของคนเหล่านี้ วาทะไหนเป็นเรื่องจริงกันหนอ ? เพราะคนเหล่านี้ ทั้งหมด ต่างก็อ้างตัวว่า เป็นผู้ฉลาด

(พระผู้มีพระภาคตรัสตอบว่า)

[๘๘๗] ถ้าคนที่ไม่ยอมรับความจริงของฝ่ายตรงข้ามแล้ว เป็นคนเขลา มีปัญญา ทรมานไซ้ คนเหล่านั้นแหละ ก็ต้องเป็นคนเขลา มีปัญญาทรมานไปทั้งหมด เพราะ คนเหล่านี้ทั้งหมดนั้นแหละยังยึดถือทิฐิอยู่

[๘๘๘] ก็ถ้าผู้คน ผ่องแผ้ว ปัญญาหมดจดดี ฉลาด มีความรู้ได้ เพราะทิฐิของตน แล้วไซ้ บรรดาผู้คนเหล่านั้น ก็คงไม่มีใครมีปัญหาต่อยเลย เพราะทิฐิของคนแม่ เหล่าอื่นนั้นก็ถือกันมาแบบเดียวกัน

[๘๘๙] คน ๒ จำพวกกล่าวทิฐิโต้ตอบกันว่า “เป็นคนเขลา” เราไม่กล่าวทิฐินี้ว่า “จริง” คนเหล่านั้นพากันประกาศทิฐิของตนๆ ว่า “จริง” เพราะฉะนั้น จึงพากัน พุดกระทบผู้อื่นว่า “เป็นคนเขลา”

(พระพุทธเนรมิตทูลถามว่า)

[๘๙๐] คนบางพวกกล่าวความจริงได้ว่า “จริง” ว่า “แท้” คนพวกอื่นก็พากัน กล่าวความจริงนั้นว่า “เปล่า” ว่า “เท็จ” คนเหล่านั้นต่างพากันถือนั่นแม้อย่างนี้ แล้ว ก็ทะเลาะวิวาทกันเพราะเหตุไร คนเราจึงไม่พูดอย่างเดียวกัน ?

๘๙๑.

เอกัณฺหิ สัจจํ นะ ทุติยะมัตถิ,
นानา เต สัจจานิ สะยัง ญันนติ,

ยัสฺมิํ ปะชา โน วิวะเท ปะชานัง,
ตัสฺมา นะ เอกัง สะมะณา วะทนต์ติ.

๘๙๒.

กัสมฺมา นุ สัจจานิ วะทนต์ติ นานา,
สัจจานิ สุตานิ พะหุณี นานา,

ปะวาทียาเส กุสะลา วะทานา,
อุทาทุ เต ตักกะมะนุสสะรันติ.

๘๙๓.

นะ เหวะ สัจจานิ พะหุณี นานา,
ตักกัณฺเจะ ทิฏฐิสฺสุ ปะกัปปะยิตฺวา,

อัญญะตฺระ สัญญายะ นิจจานิ โลเก,
สัจจํ มุสาติ ทุวะยะธัมมะมาหุ.

๘๙๔.

ทิฏฐุ สุเต สีละวะเต มุเต วา,
วินิจจะเย ฐิตฺวา ปะหัสสะมาโน,

เอเต จะ นิสสาเยะ วิมานะทัสสี,
พาโล ปะโร อักกุสะโลติ จาหะ.

๘๙๕.

เยเนวะ พาโลติ ปะรัง ทะหาติ,
สะยะมัตตะนา โส กุสะโล วะทาโน,

เตนาตุมานัง กุสะโลติ จาหะ,
อัญญัง วิมานะติ ตะเทวะ ปาวะ.

๘๙๖.

อะติสาระทิฏฐิยาเว โส สะมัตโต,
สะยะเมวะ สามัง มะนะสาภิสิตโต,

มานะนะ มัตโต ปะริปุณณะมานี,
ทิฏฐิ หิ สา ตัสสะ ตะธา สะมัตตา.

(พระผู้มีพระภาคตรัสตอบว่า)

[๘๙๑] หมู่ชนรู้ชัดความจริงใดแล้วไม่พึงวิวาทกัน ความจริงนั้นมีอย่างเดียว* เท่านั้น ไม่มีอย่างที่สอง คนเหล่านั้น พากันอวดความจริง (ของตน) ต่างๆ กัน ไปเอง เพราะฉะนั้น คนเหล่านี้จึงไม่พูดอย่างเดียวกัน
(* หมายถึง นิโรธสัจจะ หรือ มรรคสัจจะ)

(พระพุทโธเนรมิตทูลถามว่า)

[๘๙๒] เพราะเหตุไรหนอ ? คนจึงพูดถึงความจริงที่ต่างกัน อ้างตนว่า “เป็นคนฉลาด” แต่พูดต่างๆ กันไป ความจริงที่คนเหล่านั้นเล่าเรียนมา มีหลายอย่างต่างๆ กันหรือ ? หรือว่าคนเหล่านั้นพากันตรึกนึกเอาเอง ?

(พระผู้มีพระภาคตรัสตอบว่า)

[๘๙๓] มิได้มีความจริงหลายอย่างต่างๆ กันเลย มีแต่การยึดเอาด้วยสัญญาในโลกเท่านั้นที่ต่างกัน แต่คนทั้งหลายต่างก็กำหนดตรึกไปในทิวติทั้งหลายนั่นเอง แล้วจึงตกไปในคู่ตรงข้ามของความขัดแย้ง “จริง” หรือ “เท็จ”

[๘๙๔] ผู้ใดอาศัยความจริงเหล่านี้ คือ รูปที่เห็น เสียงที่ได้ยิน สีล พรต และ อารมณ์ที่รับรู้ได้ แล้วแสดงอาการดูหมิ่น ดำรงอยู่ในทิวติที่ตกลงใจ* แล้วก็หลงระเริงกล่าวว่า “คนอื่นเป็นคนเขลา ไม่ฉลาด”

[๘๙๕] คนที่กระทบบุคคลอื่นว่า “เป็นคนเขลา” เพราะเหตุใด ก็กล่าวเป็นนัยถึงตนเองว่า “เป็นคนฉลาด” เพราะเหตุเดียวกันนั้น คนนั้นอวดอ้างตนเองว่า “เป็นคนฉลาด” ย่อมดูหมิ่นบุคคลอื่นที่กล่าวแบบเดียวกัน

[๘๙๖] คนนั้นเป็นผู้เพียบพร้อมไปด้วยทิวติที่เล่นเกินไป* เมด้วยความถือตัว มีมานะจัด อภิเชกตนเองด้วยใจ เพราะทิวตินั้นพวกเขากลือกันมาอย่างนั้น
(*อติสารทิวติ หมายถึง ทิวติ ๖๒ เรียกอีกอย่างว่า “ทิวติที่ตกลงใจ”)

๘๙๗.

ประรัสสะ เจ หิ ว่าจะสา นีหิโน,
อะละ เจ สะยัง เวทะคุ โหติ อีโร,

ตุโม สะหา โหติ นิหิณะปัญโญ,
นะ โกจิ พาโล สะมะเณสุ อตถิ.

๘๙๘.

อัญญัง อีโต ยากิวัทนต์ อัมมัง,
เอวัมปิ ติตถยา ปุณฺโส วัทนต์,

อะปะรัทธา สุทิมะกะวะลี เต ,
สันทิฏฐิราเคนะ หิ เตภีรตฺตา .

๘๙๙.

อิเธวะ สุทธี อิติ วาทยันติ,
เอวัมปิ ติตถยา ปุณฺโส นิวิฐฐา,

นาญญะสุ อัมเมสุ วิสุทธีมาหุ,
สะกายะเน ตตฺถะ ทฬัง วัทานา.

๙๐๐.

สะกายะเน วาปี ทฬัง วัทานโน,
สะยะเมวะ โส เมธะคะมาวะเหยยะ ,

กะเมตถะ พาโลติ ปะรัง ทะเหยยะ,
ปะรัง วัทัง พาละมะสุทธีอัมมัง.

๙๐๑.

วินิจฺฉะเย ฐิตฺวา สะยัง ปะมายะ,
หิตฺวานะ สัพพานิ วินิจฺฉะยานิ,

อุทธัง สะ โลกัสสุมิง วิวัทะเมติ,
นะ เมธะคัง กุพพะติ ชันตุ โลเกติ.

[๘๙๗] อนึ่ง หากบุคคลจะเป็นผู้เลวทรามเพราะวาจาของฝ่ายตรงข้ามแล้วไซ้ร้ เขาก็เป็นผู้มีปัญญาทรามไปพร้อมกับผู้นั้น และถ้าผู้เรียนจบพระเวท เป็นนักปราชญ์ได้เองไซ้ร้ บรรดา“ผู้รู้ทั้งหลาย” ก็คงไม่มีใครเป็นคนเขลา

[๘๙๘] เพราะพวกชนภายนอกที่แท้จริงเป็นผู้กำหนดยิ่งในทิสฺสของตน พวกเขาก็จึงพากันกล่าวทิสฺสมากมั่วอย่างนี้ว่า “ชนเหล่าใดกล่าวสรรเสริญความจริงแบบอื่น นอกจากความจริงแบบนี้ ชนเหล่านั้นเป็นผู้พลาดทางแห่งความหมดจด เป็นผู้ไม่บริบูรณ์”

[๘๙๙] พวกชนภายนอกที่แท้จริงพากันกล่าวความหมดจดว่ามีอยู่ในความจริงแบบนี้เท่านั้น ไม่ความหมดจดในความจริงแบบอื่น พวกชนภายนอกที่แท้จริงตั้งอยู่ในทิสฺสมากมั่วอย่างนี้ ต่างกล่าวยืนยันในความจริงอันเป็นแนวทางของตนนั้น

[๙๐๐] อนึ่ง เธอที่กล่าวยืนยันในแนวทางลัทธิของตนกระทบใครอื่นว่า เป็นคนเขลา เพราะทิสฺสนี้ เธอผู้นั้น กล่าวถึงผู้อื่นว่า “เป็นคนเขลา และมีความจริงที่ไม่บริสุทธิ์” พึงนำความวิวาทมุ่งร้ายถ่ายเดียวมาสู่ตน

[๙๐๑] เธอผู้ตั้งอยู่ในทิสฺสที่ตกลงใจ และตั้งศาสตากันขึ้นเองแล้ว ย่อมถึงการวิวาทกันต่อไปในโลก ส่วนผู้ที่วางทิสฺสที่ตกลงใจทั้งมวลลงได้หมดแล้ว ย่อมไม่ก่อให้เกิดการวิวาทร้ายฉานขึ้นอีกในโลก ฯ

Cūḷabyūha Sutta

1.
sakaṃsakaṃdiṭṭhiparibbasānā,
viggayha nānā kusalā vadanti,
yo evaṃ jānāti sa vedi dhammaṃ,
idaṃ paṭikkosamakevalī so.
2.
evampi viggayha vivādayanti,
bālo paro akkusaloti cāhu,
sacco nu vādo katamo imesaṃ,
sabbeva hīme kusalā vadānā
3.
parassa ce dhammamanānujānaṃ,
bālomako hoti nihīnapañño,
sabbeva bālā sunihīnapaññā,
sabbevime diṭṭhiparibbasānā.
4.
sanditṭhiyā ceva na vīvadātā,
saṃsuddhapaññā kusalā mutīmā,
na tesāṃ koci parihīnapañño ,
diṭṭhī hi tesampi tathā samattā.
5.
na vāhametaṃ tathiyanti brūmi,
yamāhu bālā mithu aññamaññaṃ,
sakaṃsakaṃdiṭṭhimakaṃsu saccaṃ,
tasmā hi bāloti paraṃ dahanti.
6.
yamāhu saccaṃ tathiyanti eke,
tamāhu aññe tucchaṃ musāti,
evampi viggayha vivādayanti,
kasmā na ekaṃ samaṇā vadanti.

The Shorter Discourse on Arrayed For Battle

1. “Each maintaining their own view,
those who are skilled disagree, arguing:
‘Whoever sees it this way
understands the teaching;

2. those who reject this are inadequate.’
So arguing, they quarrel,
saying, ‘The other is a fool, an amateur!’
Which one of these speaks true,
for they all claim to be an expert?”

3. “If not accepting another’s teaching
makes you a useless fool lacking wisdom,
then they’re all fools lacking wisdom,
for they all maintain their own view.

4. But if having your own view makes you pristine—
pure in wisdom, expert and intelligent—
then none of them lack wisdom,
for such is the view they have all embraced.

5. I do not say that it is correct
when they call each other fools.
Each has built up their own view to be the truth,
which is why they take the other as a fool.”

6. “What some say is true and correct,
others say is hollow and false.
So arguing, they quarrel;
why don’t ascetics say the same thing?”

7.

ekañhi saccaṃ na dutīyamatthi,
yasmim pajā no vivade pajānaṃ,
nānā te saccāni sayam thunanti,
tasmā na ekaṃ samaṇā vadanti.

8.

kasmā nu saccāni vadanti nānā,
pavādiyāse kusalā vadānā,
saccāni sutāni bahūni nānā,
udāhu te takkamanussaranti.

9.

na heva saccāni bahūni nānā,
aññatra saññāya niccāni loke,
takkañca diṭṭhīsu pakappayitvā,
saccaṃ musāti dvayadhammamāhu.

10.

diṭṭhe sute sīlavate mute vā,
ete ca nissāya vimānadassī,
vinicchaye ṭhatvā pahassamāno,
bālo paro akkusalo cāha.

11.

yeneva bāloti paraṃ dahāti,
tenātumānaṃ kusalo cāha,
sayamattanā so kusalo vadāno,
aññaṃ vimāneti tadeva pāva.

12.

atisāradiṭṭhiyāva so samatto,
mānena matto paripuṇṇamānī,
sayameva sāmaṃ manasābhisitto,
diṭṭhī hi sā tassa tathā samattā.

7. “The truth is one, there is no second,
understanding which folk would not argue.
But those ascetics each boast of different truths;
that’s why they don’t say the same thing.”

8. “But why do they speak of different truths,
these proponents who claim to be skilled?
Are there really so many different truths,
or do they just follow their own lines of reasoning?”

9. “No, there are not many different truths
that, apart from perception,
are lasting in the world.
Having formed their reasoning
regarding different views,
they say there are two things: true and false.

10. The seen, heard, or thought,
or precepts or vows—
based on these they show disdain.
Standing in judgment, they scoff,
saying, ‘The other is a fool, an amateur!’

11. They take the other as a fool on the same grounds
that they speak of themselves as an expert.
Claiming to be an expert on their own authority,
they disdain the other while saying the same thing.

12. They are perfect,
according to their own extreme view;
drunk on conceit, imagining themselves proficient.
They have anointed themselves in their own mind,
for such is the view they have embraced.

13.

parassa ce hi vacasā nihīno,
tumo sahā hoti nihīnapañño,
atha ce sayam vedagū hoti dhīro,
na koci bālo samaṇesu atthi.

14.

aññaṃ ito yābhivadanti dhammaṃ,
aparaddhā suddhimakevalī te ,
evampi titthyā puthuso vadanti,
sandiṭṭhirāgena hi tebhiraṭṭā .

15.

idheva suddhi iti vādayanti,
nāññesu dhammesu visuddhimāhu,
evampi titthyā puthuso nivīṭṭhā,
sakāyane tattha daḷhaṃ vadānā.

16.

sakāyane vāpi daḷhaṃ vadāno,
kamettha bāloti paraṃ daheyya,
sayameva so medhagamāvaheyya,
paraṃ vadaṃ bālamasuddhidhammaṃ.

17.

vinicchaye ṭhatvā sayam pamāya,
uddhaṃ sa lokasmiṃ vivādameti,
hitvāna sabbāni vinicchayāni,
na medhagaṃ kubbatī jantu loketi

13. If the word of your opponent makes you deficient,
then they too are lacking wisdom.
But if on your own authority you're a knowledge master,
an attentive one,
then there are no fools among the ascetics.

14. 'Those who proclaim a teaching other than this
have fallen short of purity, and are inadequate':
so say each one of the sectarians,
for they are deeply attached to their own view.

15. 'Here alone is purity,' they say,
denying that there is purification in other teachings.
Thus each one of the sectarians, being dogmatic,
speaks forcefully within the context
of their own journey.

16. But in that case, so long as they are speaking
forcefully of their own journey,
how can they take the other as a fool?
They are the ones who provoke conflict
when they call the other a fool
with an impure teaching.

17. Standing in judgment,
measuring by their own standard,
they dispute with the world more and more.
But a person who has given up all judgments
creates no conflict in the world."

ตฺวะฏะกะสุตตัง

อัญญกวรรค สุตตนิบาต ข้อ ๙๒๑-๙๔๐

ขุททกนิกาย สุตตันตปิฎก

๑. “ปุจฉามิ ตัง อาทิจจะพฺนฺธ
กะถัง ทิสฺวา นิพพาติ ภิกขุ
วิเวกัง สันติปะทัญจะ มะเหลสิ.
อะนุปาทียาโน โลกัสฺมิง กิญฺจิ”.
๒. “มฺหฺลํ ปะปัญจะสํชาเย (อิติ ภควา)
มฺหฺตา อัสสึติ สัพพะมุปะรฺนฺธ.
ยา กาจิ ตฺณหา อชฺฉัตตัง
ตาสํ วินะยา สะทา สะโต ลิกฺเข.
๓. “ยัง กิญฺจิ ธมฺมะมะภิชฺชญฺญา
นะ เตนะ ถามัง กุพเพถะ
อชฺฉัตตัง อะถะวาปิ พะหิทฺธา.
นะ หิ สา นิพพุติ สะตัง วุตฺตา.
๔. “เสยโย นะ เตนะ มฺญญฺเยยเย
มุญฺโห อเนกะรูปะหิ
นึเจยโย อะถะวาปิ สะริกฺโข.
นาตุมานัง วิกัปปะยังฺ ติฏฺฐะ.

๓.๑๖.๒๕.๔.๗.๘.๙.๑๐.๑๑.๑๒.๑๓.๑๔.๑๕.๑๖.๑๗.๑๘.๑๙.๒๐.๒๑.๒๒.๒๓.๒๔.๒๕.๒๖.๒๗.๒๘.๒๙.๓๐.๓๑.๓๒.๓๓.๓๔.๓๕.๓๖.๓๗.๓๘.๓๙.๔๐.๔๑.๔๒.๔๓.๔๔.๔๕.๔๖.๔๗.๔๘.๔๙.๕๐.๕๑.๕๒.๕๓.๕๔.๕๕.๕๖.๕๗.๕๘.๕๙.๖๐.๖๑.๖๒.๖๓.๖๔.๖๕.๖๖.๖๗.๖๘.๖๙.๗๐.๗๑.๗๒.๗๓.๗๔.๗๕.๗๖.๗๗.๗๘.๗๙.๘๐.๘๑.๘๒.๘๓.๘๔.๘๕.๘๖.๘๗.๘๘.๘๙.๙๐.๙๑.๙๒.๙๓.๙๔.๙๕.๙๖.๙๗.๙๘.๙๙.๑๐๐.

(พระพุทธรูปนรมิตทูลถาม)

[๑] ข้าพพระองค์ขอทูลถาม ถึงวิเวกและสันติบท
 กะพระองค์ ผู้ทรงเป็นเผ่าพันธุ์พระอาทิตย์
 ผู้ทรงแสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ ว่า
 “ภิกษุเห็นอย่างไร จึงไม่ถือมันอะไร ๆ ในโลก ดับไป”

(พระผู้มีพระภาคตรัสตอบ)

[๒] ภิคุพึงจัดบาปธรรมทั้งปวง
 ที่เป็นรากเหง้าแห่งกิเลสเครื่องเน่นซ้ำ*๑
 และอัสมีมานะ ด้วยมโนตา*๒
 ตัณหาอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดในภายใน
 ภิคุมีสติทุกเมื่อ พึงศึกษาเพื่อกำจัดตัณหาเหล่านั้น

*๑ มूलของปัญญาสังขา คือ อวิชชา อโยนิโสมนสิการ อัสมิมานะ อหิริกะ อนอตตปเป อุทธัจจะ

*២ ប័ណ្ណា

[๓] ภิกษุพึงรู้คุณธรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง
 ในภายในหรือในภายนอก
 แต่ไม่ควรทำความถือตัว*เพราะคุณธรรมนั้น
 เพราะการทำความถือตัวนั้น
 ผู้สงบทั้งหลายกล่าวว่า ไม่เป็นความดับกิเลส

*ពាង

[๔] ภิกษุไม่พึงสำคัญตนว่า ‘เราเลิศกว่าเขา’ ‘เราดียิ่งกว่าเขา’
 หรือว่า ‘เราเสมอเขา’ เพราะคุณธรรมนั้น
 เป็นผู้ประกอบด้วยคุณธรรมต่างๆ แล้ว
 ไม่พึงตั้งกำหนดสำคัญตน(ด้วยคุณธรรมนั้น)

๕. “อชฌัตตะเมวุปะสะเม
อชฌัตตัง อุปะสันตัสสะ

นะ อัญญะโต ภิกขุ สันติเมเสยยะ.
หัตถิ อัตตา กุโต นิรัตตา วา.

๖. “มชฌเณ ยะถา สะมุททัสสะ
เอวัง จูโต อะเนชัสสะ

อุมิ โน ชายะตี จูโต โหติ.
อุสสะทัง ภิกขุ นะ กะเรยยะ กุหิณฺณจิ”.

๗. “อะกิตตะยิ วิระกฺขะจักขุ
ปะฏีปะทัง วะเทหิ ภาทันทเต

ลักขิธัมมัง ปะริสสะยะวิณะยัง.
ปาติโมกขัง อะถะวาปิ สะมาธิง”.

๘. “จักขุหิ เหวะ โลลัสสะ^๑
ระเส จะ นานุคิซเณยยะ^๓

คามะกะถายะ อาวะระเย โสตัง^๒.
นะ จะ มะมาเยถะ กิณฺณจิ โลกัสฺมิง^๔.

๙. “ผัสสะนะ ยะทา ญฺญูจัสสะ
กะวัญจะ นาภิซิปเปยยะ^๖

ปะริเทวัง ภิกขุ นะ กะเรยยะ กุหิณฺณจิ^๕.
เภระเวสุ จะ นะ สัมปะเวเธยยะ^๗.

๑๐. “อันทานะมะโถ ปานาหัง
ลัทธา นะ สันนิธิง กะยิรา^๘

ชาทะนียานัง อะโถปิ วัตถาหัง.
นะ จะ ปะริตตะเส ตานิ อะละกะมาโน^๙

[๕] ภิกษุพึงสงบกิเลสภายในนั่นเอง
ไม่พึงแสวงหาความสงบโดยทางอื่น
เมื่อภิกษุสงบกิเลสภายในได้แล้ว
ทฎฐิว่าอิตตาเทียง หรือทฎฐิว่าอิตตาสันตุญญ ก็ไม่มีแต่ที่ไหน ๆ

[๖] คลื่นไม่เกิดในส่วนกลางทะเล ฉนฺโต
ความหวั่นไหวก็ไม่เกิดแก่ผู้มั่นคง ฉนฺตํ
ภิกษุไม่พึงก่อกิเลสเครื่องฟูใจ*ในที่ไหน ๆ

* อุสสทะ คือ ราคะ โทสะ โมหะ มานะ ทฎฐิ กิเลส กรรม

(พระพุทฺธเนรมิตทูลถาม)

[๗] พระผู้มีพระภาค ผู้มีพระจักขุ*เปิด
ได้ทรงแสดงธรรมที่ประจักษ์เอง
อันเป็นธรรมเครื่องกำจัดอันตราย
ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอพระองค์จงตรัสบอก ปฏิปทาของท่าน
คือ ปาติโมกข์ หรือแม่ สมาธิ เกิด

* มังสัจจัญ ทิพพจักขุ ปัญญาจักขุ พุทฺธจักขุ สมนฺตจักขุ

(พระผู้มีพระภาคตรัสตอบ)

อินทริย ๑) ภิกษุไม่พึงเป็นผู้มีตาล่อกล่อก
 ๒) พึงป้องกันหุมิให้ได้ยินคามกถา*
 ๓) ไม่พึงติดใจในรส และ
 ๔) ไม่พึงยึดถืออะไร ๆ ในโลกว่า เป็นของเรา

* ตริจฉานกถา

ผัสสะ ๕) เมื่อใด ภิกษุถูกผัสสะกระทบ
 เมื่อนั้น เธอก็ไม่พึงทำความคร่ำครวญในที่ไหน ๆ
 ๖) ไม่พึงคาดหวังภพ และ
 ๗) ไม่พึงกระสับกระส่ายเพราะอารมณ์ที่น่ากลัว

ปัจจัยสี่ ๘) ภิกษุได้ข้าวก็ดี น้ำก็ดี ของขบเคี้ยวก็ดี ผ้าก็ดี
 ไม่ควรทำการสะสม ๙) เมื่อไม่ได้ ก็ไม่พึงสะดุ้ง

๑๑. “ณายี^{๑๐} นะ ปาทะโลลัสสะ^{๑๑}
อะถาสะเนสุ สะยะเนสุ

วิระเม กุกกุจจา^{๑๒} นัปปะมัสเซยยะ^{๑๓}
อัปปะสัทเทสุ ภิกขุ วิหะเรยยะ^{๑๔}

๑๒. “นิทัง นะ พะหุสีกะเรยยะ^{๑๕}
ตันทัง มายัง หัสสัง ชิททัง

ชาคะริยัง ภาะเซยยะ^{๑๖} อาตาปี^{๑๗}
เมถุนัง วิปปะชะเห สะวิภูสัณ^{๑๘}

๑๓. “อาถัพพะณัง สุปินัง ลักขะณัง
วิรูตฺถัญจะ คัพพะกะระณัง

โน วิหะเห อะโถปิ นักขัตตัง^{๑๙}
ติกิจจันัง มามะโก นะ เสเวยยะ^{๒๐}

๑๔. “นินทายะ นัปปะเวเธยยะ^{๒๑}
โลภัง สะหะ มัจจะริเยนะ^{๒๒}

นะ อุณณะเมยยะ ปะสังสีโต ภิกขุ^{๒๓}
โกธัง เปสฺสนิยฺญจะ ปะนุเทยยะ^{๒๔}

๑๕. “กะยะวิกกะเย นะ ติฏฺฐุญฺญะ^{๒๕}
คาเม จะ นาภิสัสเซยยะ^{๒๖}

อุปะวาทัง ภิกขุ นะ กะเรยยะ กุหิณฺณจิ^{๒๗}
ลาภะกัมมยา ชะนัง นะ ละปะเยยยะ^{๒๘}

๑๖. “นะ จะ กัตติตา ลียา ภิกขุ^{๒๙}
ปาคัพภิยัง นะ ลิกเขยยะ^{๓๐}

นะ จะ วาจันัง ปะยุตตัง ภาเสยยะ^{๓๑}
กะถัง วิคคาหิกัง นะ กะถะเยยยะ^{๓๒}

ที่สงบ	๑๐) ภิกษุพึงเป็นผู้มีสมาธิ ๑๑) ไม่พึงไปในที่ไม่ควรไป ๑๒) พึงเว้นจากความไม่สำรวม(มือ เท้า กิริยา มารยาท) ๑๓) ไม่พึงประมาท และ ๑๔) พึงอยู่ในที่นั้งที่นอนที่มีเสียงน้อย
ไม่เซาเซบ	๑๕) ภิกษุไม่พึงหลับมาก ๑๖) พึงประกอบความเพียรเครื่องตื่นอยู่ ๑๗) มีความเพียรเครื่องเผากิเลส ๑๘) พึงละเว้นความเกียจคร้าน ความหลอกลวง เรื่องชวนหัว การเล่น เมถุน การประดับตกแต่ง
สยบไสย	๑๙) ผู้นับถือพระรัตนตรัยไม่พึงประกอบการทำอาถรรพณ์ การทำนายฝัน การทำนายลักษณะ หรือแม้การดูฤกษ์ยาม ๒๐) ไม่พึงเรียนการทำนายเสียงสัตว์ร้อง การปรุงยาให้ตั้งครรภ์ และการบำบัดรักษาโรค
ไม่ไหวหวั่น	๒๑) ภิกษุไม่พึงหวั่นไหวเพราะการนินทา ๒๒) แม้ได้รับการสรรเสริญก็ไม่พึงลำพองตน ๒๓) พึงบรรเทาความโลภรวมทั้งความตระหนี่ ๒๔) พึงบรรเทาความโกรธและวาจาส่อเสียด
ไม่ยุ่งเรื้อน	๒๕) ภิกษุไม่พึงดำรงชีวิตในการซื้อขาย ๒๖) ไม่พึงก่อกิเลสเป็นเหตุให้ถูก(ผู้รู้)ตำหนิ ในที่ไหน ๆ ๒๗) ไม่พึงเกี่ยวข้องจัดแจงในบ้าน และ ๒๘) ไม่พึงพูดเลียบเคียงเพราะอยากได้ลาภ
ให้มุ่งเรียน	๒๙) ภิกษุไม่พึงเป็นคนมักอวด ๓๐) ไม่พึงกล่าววาม่ามั่งได้ ๓๑) ไม่พึงศึกษาความเป็นผู้คะนอง
อย่าเถียงกัน	๓๒) ไม่พึงกล่าวถ้อยคำที่เป็นเหตุให้ทู่หมเถียงกัน

๑๗. “โมสะวัชเช นะ นีเยถะ^{๓๓}
อะถะ ชีวิตะนะ ปญญาเย

สัมปะชาโน^{๓๔} สะฐาณิ นะ กะยิรา^{๓๕}
สีลัพพะเตนะ นาญญะมะติมัญญะ^{๓๖}

๑๘. “สุตฺวา รุสีโต พะหุง วาจัง
พระสุเสนะ เน นะ ปะฏิวัชชา

สะมะณานัง วา ปุณฺณะชาณัง.
นะ หิ สันโต ปะฏิเสนิกะโรนติ^{๓๗}

๑๙. “เอตฺถญะ ธัมมะมัญญาเย
สันตตีติ นิพพุตัง ญัตฺวา

วิจิณฺห ภิกขุ สะทา สะโต ลิกเข.
สาสะเน โคตะมัสสะ นะ ปะมัสสเยยยะ.

๒๐. “อะภิกฺขุ หิ โส อะนะภิกฺขุโต
ตัสฺมา หิ ตัสสะ ภาคะวะโต สาสะเน

ลักขิธัมมะมะนีติหะมะทัสสี.
อัปปะมัตโต สะทา นะมัสสะมะนุสิกเข”ติ.

รักษาสัจมั่น ๓๓) ภิกษุไม่พึงนำชนไปในความเท็จ
ไม่หมิ่นกัน... ๓๔) มีสัมปชัญญะรู้ตัว ๓๕) ไม่พึงทำความโอ้อวด
๓๖) ไม่พึงดูหมิ่นผู้อื่นด้วยความเป็นอยู่โดยปัญญา
และด้วยศีลวัตรของตน

ไม่ท้อใจ... ๓๗) ภิกษุผู้ถูกคนเหล่านี้เบียดเบียน
ได้ยินคำพูดมากของพวกสมณะ หรือพวกคนพูดมาก(เหล่านี้)
ไม่พึงโต้ตอบคนเหล่านั้นด้วยคำหยาบ
เพราะผู้สงบย่อมนิสร้างศัตรู

หมั่นศึกษา ภิกษุรู้ธรรมนี้แล้ว เลือกสรรอยู่*
พึงเป็นผู้มีสติ มีสิกขาทุกเมื่อ
รู้ความดับกิเลสว่า เป็นความสงบแล้ว
ไม่พึงประมาทในศาสนาของพระโคตม

*วิจิตร คือปัญญา

ภิกษุนี้เป็นผู้ครอบงำ* ไม่ถูกครอบงำ
ได้เห็นธรรมที่เป็นพยานด้วยตนเองไม่ต้องเชื่อใคร
เพราะฉะนั้น เธอพึงเป็นผู้ไม่ประมาท
ในศาสนาของพระผู้มีพระภาคพระองค์นั้น
หอบน้อมอยู่ พึงหมั่นศึกษาทุกเมื่อ เกิด

*ครอบงำอารมณ์ ๖ หรือ ครอบงำอกุศลธรรม

สรุปคำย่อของแต่ละหมวดมารวมกันได้ว่า:

อินทรีย์ ฝัสสะ ปัจจัยสี่ ที่สงบ
ไม่ยุ่งเรื้อน ให้มุ่งเรียน อย่าเถียงกัน
แม้ศีลวัตร ฐุดงค์ขัด พิสุทธินิโส
ไม่ท้อใจ คำใคร ดำหนิมา

ไม่เซาเซบ สยบไสย์ ไม่ไหวหวั่น
รักษาสัจมั่น ไม่หมิ่นกัน ด้วยปัญญา
อย่าหมิ่นใคร คนอื่น ให้ชื่นหนา
หมั่นศึกษา ปฏิปทา ปาติโมกข์ เอย ฯ

หรือนำมาเรียบเรียงเป็นกลอนเพื่อให้จำง่ายได้ดังนี้

๑) “ข้าฯ ขอถามเหล่าอพระอาทิตย์
ภิกษุเย็น เพราะได้ เห็นอย่างไร?	จะสัมฤทธิ์ ทางวิเวก ด้วยเหตุไหน?
จึงจะไม่ ยึดสิ่งใด ในโลกพลัน”
๒) “ถอนมูลเหตุ ปญฺจุสังขา
ค้นหาใด ภายใน อย่าไถลมัน	ด้วยปัญญา อย่ายึดมา ว่าเป็น‘ฉัน’
สติมัน ถอนค้นหา ลึกซาเพียร
๓) คุณธรรม ใน-นอก กำหนดรู้
ไม่เอา‘เรา’ กำเข้า ให้เกาเวียน	ไม่เอา‘กู’ ไปติด ให้ผิดเพี้ยน
อยากสงบ ให้เพียร ละ‘ของเรา’
๔) เหตุต่าง ๆ อย่าสร้าง ว่าฉัน‘ใหญ่’
หรือยึดเอา เขาเทียบ ‘เท่า’ตัวเรา	หรือฉันไร้ คุณธรรม ‘ต่ำ’กว่าเขา
‘ตน’ ไหนเล่า ควรยึด ควรฝึกคึน
๕) ความสงบ พบอยู่ แต่ภายใน
‘ตน’ของผู้สงบ ก็จบคึน	ไม่อาจไป แสงไกล ในที่อื่น
‘ตนสิ้นสูญ’นั้นจะมี จากที่ใด
๖) อันฟองคลื่น ไม่ผุดสร้าง กลางสมุทร
ฟองกิเลส ฤจะฟู ขึ้นอย่างไร	พระพิสุทธิ เมื่อหมด‘ฉัน’ ไม่หวั่นไหว
เพราะเขาได้ หยั่งถึง บึงวารี”
๗) “โอ้! พระผู้บรรลु จักขุเปิด
ปฏิบัติ ปาติโมกข์ โปรดพาที	ธรรมประเสริฐ ที่ท่านเห็น เป็นลักขี
เป็นหลักชี้ ทางสงบ จบเหตุภัย”
๘) “จงสำรวจ สองตา อย่าล่อกล่๑
จงสำรวจ อย่าหลงรส๓ สะกดใจ	ได้ยินแยก คามกถา อย่าปราศรัย๒
สิ่งใดๆ อย่ายึดเหมา ของเรามา๔
๙) หากโรคา เบียดบีทา พยาธิ
ห้วงภพใหม่ ให้สุขเสริม กว่าเดิมมา๖	อย่าปริ-เทวะ๕ ประรณนา-
สิ่งกลัวอย่า ประหวั่น พรันระทม๗
๑๐) ได้ข้าวน้ำ ของเคี้ยว หรือของฉัน
แม้ไม่ได้ ไม่ชวนชวาย ให้ตรอมตรม๘	ก่อนผ่านั้น พอใช้ ไม่สะสม๘
สันโดษข่ม มกน่อยฆ่า ตัณหาชวน
๑๑) อยู่ในฌาน๑๐ รักษาเยน-ที่โคจร๑๑
ที่นอนนั่ง อาสนะ สงัดควร	สำรวจก่อน๑๒ ไม่ประมาท๑๓ พลาดทางหวน
อิริยาบถล้วน ปลอดภัย สำเนียงดัง๑๔

๑๒) ไม่ห้วนนอน ผ่อนพัก หลับให้มาก ^{๑๕} ละเมอฝัน มายา หารราชายัง	ตื่น ^{๑๖} แล้วพาก เพียรเผา กิเลสฝัง ^{๑๗} การละเล่น ชี้เกียจยัง ให้หยั่งลง ^{๑๘}
๑๓) ทำนายฝัน อาถรรพณ์ ลักษณะ เที่ยวรักษา ยากาย ไม่หน่ายปลง	นักชัตตะ ^{๑๙} บำรุงท้อง ให้น้องหลง ไม่พึงส่ง-เสริมเรียน ให้เพี้ยนเดิน ^{๒๐}
๑๔) ไม่หวั่นไหว เมื่อใคร ให้นินทา ^{๒๑} ขจัดโลก มัจฉริยะ ที่รักเพลิน ^{๒๒}	แม้อัตตา ไม่ใหญ่ ได้สรรเสริญ ^{๒๓} หยุดเจริญ ส่อเสียด เบียดโกธา ^{๒๔}
๑๕) ไม่รับเงินและทอง ของซื้อขาย ^{๒๕} ไม่เข้าไป จัดแจง แต่งพรา ^{๒๖}	ระวังกาย วาจา-คิด อย่าผิดหนา ^{๒๗} ไม่ประจบ ปลาปา พาเลียบเคียง ^{๒๘}
๑๖) ไม่อวดตัว ^{๒๙} กล่าววาจา หาทางได้ ^{๓๐} ไม่ศึกษา ความคะนอง ให้หมองเอียง ^{๓๑}	ไม่กล่าวคำ เป็นเหตุร้าย ให้ทุ่มเถียง ^{๓๒} อาชีวะ พิสุทธิ์เลี้ยง จงเพียงพอ
๑๗) รักขัตถะจะไม่ระคน ปนความเท็จ ^{๓๓} มีสัมป-ชัญญะ รู้ตัวพอ ^{๓๔}	ไม่อวดคุณ-สำเร็จ ของตนหนอ ^{๓๕} ไม่หมิ่นต่อ อื่นชน ว่าตนดี ^{๓๖}
๑๘) ยินวาจา นานา ของชนอื่น ไม่ตอบโต้ ชนเหล่านั้น กลับนวล	อันสุดกลืน ซึ่งเคียด เข้าเสียดสี ด้วยมุณี ไม่มี อริใคร ^{๓๗}
๑๙) ปฏิปทา สามสิบเจ็ด ดังเพชรแก้ว เห็นสันติ กิเลสลด หมดสิ้นไป	ไตร่ตรองแนว ในสิกขา พาผ่องใส ประมาทไว้ในศาสนา พระโคดม
๒๐) ครอบงำเขลา ไร้เงา เข้ามาครอบ น้อมนำให้ ไม่ประมาท ขาดอุดม	พยานตอบ ธรรมเฉพาะ อันเหมาะสม สิกขาบ่ม ในศาสนา พระศาสดาทอญฯ”

ตวณกปฏิบัติปทา ๓๗ ข้อ

คือ ๑) ปาติโมกข์ปฏิบัติปทา สงเคราะห์ลงใน ศีลสิกขา
และ ๒) สมาธิปฏิบัติปทา สงเคราะห์ลงใน สมาธิสิกขา และ ปัญญาสิกขา ได้ดังนี้

ปาติโมกข์ปฏิบัติปทา

อินทริยสังวรศีล

- ๑) ภิกษุไม่พึงเป็นผู้มีตาล่อกล่อก(จักขุโลละ) - ส้ารวมตา
- ๒) พึงป้องกันหุมิให้ได้ยินเดียรรัจฉานกถา(คามากถา) - ส้ารวมหู
- ๓) ไม่พึงติดใจในรส - ส้ารวมในจุมก ลิ้น และผัสสะ

ปาติโมกข์สังวรศีล

- ๑๒) พึงเว้นจากความไม่ส้ารวม มือ เท้า กิริยา มารยาท(กุกกัจจะ)
- ๑๘.๒) พึงละเว้นความหลอกลวง(มายา) เรื่องชวนหัว(หัสสัง) การเล่น(ชิททัง)
การเสพเมถุน การประดับตกแต่ง(สวิฏสัง)
- ๒๔) พึงบรรเทาความโกรธและวาจาส่อเสียด(เปสุณียะ)
- ๒๕) ภิกษุไม่พึงดำรงชีวิตในการซื้อขาย(กยวิกกยะ)
- ๒๖) ไม่พึงก่อกิเลสเป็นเหตุให้ถูกผู้รู้ตำหนิ(อุปวาทะ) ในที่ไหน ๆ
- ๓๑) ไม่พึงศึกษาความเป็นผู้คะนอง(ปาคัพภิยะ)
- ๓๒) ไม่พึงกล่าวถ้อยคำที่เป็นเหตุให้หุ่มเถียงกัน(วิคคาหิกกถา)
- ๓๓) ภิกษุไม่พึงบ้าชนไปในความเท็จ(โมสวัชชะ)
- ๓๗) ภิกษุผู้ถูกคนเหล่าอื่นเบียดเบียน ได้ยินคำพูดมากของพวกสมณะ
หรือพวกคนพูดมาก(เหล่าอื่น) ไม่พึงโต้ตอบคนเหล่านั้นด้วยคำหยาบ(ผรุสวาจา)
เพราะผู้สงบย่อมนไม่สร้างศัตรู

อาชีวปริสุทธิศีล

- ๑๑) ไม่พึงไปในที่ไม่ควรไป(ปาทโลละ) รักษาย่านที่ควรโคจรของตนไว้
- ๑๙) ผู้นับถือพระรัตนตรัยไม่พึงประกอบการทำอาถรรพณ์
การทำนายฝัน การทำนายลักษณะ หรือแม้การดูฤกษ์ยาม(นักษัตตะ)
- ๒๐) ไม่พึงเรียนการทำนายเสียงสัตว์ร้อง(วิรูตัง)
การปรุ้งยาให้ตั้งครรรภ(คัพภกรณัง) และการบำบัดรักษาโรค(ติกิจจัง)
- ๒๗) ไม่พึงเกี่ยวข้องจัดแจง(อภิสัชชะ)ในบ้าน
- ๒๘) ไม่พึงพูดเลียบเคียง(ลปะ) เพราะอยากได้ลาภ
- ๒๙) ภิกษุไม่พึงเป็นคนมักอวด (กัตถิตา)
- ๓๐) ไม่พึงกล่าววาทามุ่งได้ (ปยุตตวาจา)

ปัจจัยสันนิสิตศีล

- ๘) ภิกษุได้ข้าวก็ดี น้ำก็ดี ของขบเคี้ยวก็ดี ผ้าก็ดี ไม่ควรทำการสะสม(สันนิธิ)
- ๙) เมื่อไม่ได้ ก็ไม่พึงสะดุ้ง(ปริตตสะ)

สมาธิปฏิบัติ

สมาธิ

- ๑๐) ภิกษุพึงเป็นผู้มีฌาน(ฌายี)
- ๑๓) ไม่พึงประมาท(อัปมัชชะ) คือมีสติ
- ๑๔) พึงอยู่ในที่หนึ่งที่นอนที่มีเสียงน้อย
- ๑๕) ภิกษุไม่พึงหลับมาก(นิททา)
- ๑๖) พึงประกอบความเพียรเครื่องตื่นอยู่(ชาครियะ)
- ๑๗) มีความเพียรเครื่องเผากิเลส(อาตาปี)
- ๑๘.๑) พึงละเว้นความเกียจคร้าน(ตันทิ)
- ๒๓) พึงบรรเทาความโลภรวมทั้งความตระหนี่(มัจฉริยะ)

ปัญญา

- ๔) ไม่พึงยึดถืออะไรๆ ในโลกว่า เป็นของเรา(มมายิตะ)
- ๕) เมื่อใด ภิกษุถูกผัสสะ(โรค)กระทบ
 เมื่อนั้น เธอก็ไม่พึงทำความรำครวญ(ปริเทวะ)ในที่ไหน ๆ
- ๖) ไม่พึงคาดหวัง(อภิชัปปะ)ภพ(ใหม่ว่าจะดีกว่าเก่า) และ
- ๗) ไม่พึงกระสับกระส่าย(ปริตัสสะ)เพราะอารมณ์ที่น่ากลัว
- ๒๑) ภิกษุไม่พึงหวั่นไหวเพราะการนิทรา
- ๒๒) แม้ได้รับการสรรเสริญก็ไม่พึงลำพองตน(อุณณเมยยะ)
- ๓๔) มีสัมปชัญญะรู้ตัว(สัมปชาโน)
- ๓๕) ไม่พึงทำความโง่เขลา(สาเฉยยะ)
- ๓๖) ไม่พึงดูหมิ่นผู้อื่น(อติมานะ) ด้วยความเป็นอยู่โดยปัญญา หรือด้วยศีลวัตรของตน

ภิกษุรู้ธรรมนี้แล้ว เลือกสรรอยู่(วิหัง คือปัญญา) พึงเป็นผู้มีสติ มี**สิกขา**ทุกเมื่อ รู้ความดับ
กิเลสว่า เป็นความสงบแล้ว ไม่พึงประมาทในศาสนาของพระโคตม

ภิกษุนั้นเป็นผู้ครอบงำ(อารมณ ๖) และ ไม่ถูก (อกุศลธรรม) ครอบงำ ได้เห็นธรรมที่เป็นพยาน
ด้วยตนเองไม่ต้องเชื่อใคร เพราะฉะนั้น เธอจึงเป็นผู้ไม่ประมาทในศาสนาของพระผู้มีพระภาค
พระองค์นั้น นอบน้อมอยู่ พึงหมั่นศึกษาทุกเมื่อ เกิด

Tuvaṭṭaka Sutta

1. “Pucchāmi taṃ ādiccabandhu
vivekaṃ santipadañca mahesi.
Kathaṃ disvā nibbāti bhikkhu
anupādiyāno lokasmiṃ kiñci”.
2. “Mūlaṃ papañcasaṅkhāya (iti bhagavā)
mantā asmīti sabbamuparundhe.
Yā kāci taṇhā ajjhattaṃ
tāsaṃ vinayā sadā sato sikkhe.
3. “Yaṃ kiñci dhammamabhijaññā
ajjhattaṃ athavāpi bahiddhā.
Na tena thāmaṃ kubbetha
na hi sā nibbuti sataṃ vuttā.
4. “Seyyo na tena maññeyya
nīceyyo athavāpi sarikkho.
Phuṭṭho anekarūpehi
nātumānaṃ vikappayaṃ tiṭṭhe.
5. “Ajjhattamevupasame
na aññato bhikkhu santimeseyya.
Ajjhattaṃ upasantassa
natthi attā kuto nirattā vā.
6. “Majjhe yathā samuddassa
ūmi no jāyatī ṭhito hoti.
Evaṃ ṭhito anejassa ussadaṃ
bhikkhu na kareyya kuhiñci”.
7. “Akittayī vivaṭacakkhu
sakkhidhammaṃ parissayavinayaṃ.
Paṭipadaṃ vadehi bhaddante
pātimokkhaṃ athavāpi samādhim”.

QUICKLY

"I ask you, Kinsman of the Sun, great rishi
about seclusion and the state of peace.
How having seen does a bhikkhu attain nibbāna,
not clinging to anything in the world?" (1)

"By reflection, he should stop [the conceit] 'I am,'
the entire root of concepts due to proliferation,"
[the Blessed One said].
"Whatever cravings there may be internally,
he should always train mindfully for their removal. (2)

"Whatever one might know,
whether internally or externally,
one should not be obstinate on that account,
for that is not called quenching by the good. (3)

"Because of this one should not think oneself better,
nor should one consider oneself inferior or equal.
Being affected in various ways,
one should not persist in positioning oneself. (4)

"It is internally that he should achieve peace;
a bhikkhu should not seek peace through another
For one who is at peace within himself,
there is nothing taken up, much less rejected. (5)

'Just as in the middle of the ocean
no wave arises, but the ocean remains steady,
so too he should be steady, without impulse;
a bhikkhu should not cause a swelling anywhere." (6)

'The one with opened eyes declared
the Dhamma he witnessed, the removal of obstacles.
Speak about the practice, venerable one,
the Pātimokkha and also concentration." (7)

8. “Cakkhūhi neva lolassa
gāmakathāya āvaraye sotaṃ.
Rase ca nānugijjheyya
na ca mamāyetha kiñci lokasmiṃ.

9. “Phassena yadā phuṭṭhassa
paridevaṃ bhikkhu na kareyya kuhiñci.
Bhavañca nābhijappeyya
bheravesu ca na sampavedheyya.

10. “Annānamatho pānānaṃ
khādanīyānaṃ athopi vatthānaṃ.
Laddhā na sannidhiṃ kayirā
na ca parittase tāni alabhamāno.

11. “Jhāyī na pādalolassa
virame kukkuccā nappamajjeyya.
Athāsanesu sayanesu
appasaddesu bhikkhu vihareyya.

12. “Niddaṃ na bahuḷīkareyya
jāgariyaṃ bhajeyya ātāpī.
Tandiṃ māyaṃ hassaṃ khiḍḍaṃ
methunaṃ vippajahe savibhūsaṃ.

13. “Āthabbaṇaṃ supinaṃ lakkhaṇaṃ
no vidahe athopi nakkhattaṃ.
Virutañca gabbhakaraṇaṃ
tikicchaṃ māmako na seveyya.

14. “Nindāya nappavedheyya
na uṇṇameyya pasaṃsito bhikkhu.
Lobhaṃ saha macchariyena
kodhaṃ pesuṇiyañca panudeyya.

"One should not be restless with the eyes,
one should block the ears against village gossip.
One should not be greedy for tastes,
and one should not take anything in the world as 'mine.' (8)

"When he is touched by a contact,
a bhikkhu should not lament anywhere.
He should not long for any state of existence,
nor should he tremble amid fearful conditions. (9)

"Having obtained food and drink,
things to eat or clothes to wear,
he should not hoard them,
nor be agitated if he does not obtain them. (10)

"He should be a meditator, not one with restless feet;
he should refrain from regret; he should not be heedless.
A bhikkhu should dwell amid seats and beds
[in lodgings] where there is little noise. (11)

"He should not overindulge in sleep;
he should be devoted to wakefulness, ardent.
He should abandon indolence, hypocrisy, laughing,
and playfulness,
sexual intercourse, and personal ornamentation. (12)

"He should not employ Atharva spells,
or interpret dreams, signs, or constellations.
My follower would not decipher animal cries,
or practice healing or making women fertile. (13)

"A bhikkhu should not be shaken by blame,
nor should he be elated when praised.
He should dispel greed and miserliness,
as well as anger and slanderous speech. (14)

15. “Kayavikkaye na tiṭṭheyya
upavādaṃ bhikkhu na kareyya kuhiñci.
Gāme ca nābhisajjeyya
lābhakamyā janaṃ na lapayeyya.

16. “Na ca katthitā siyā bhikkhu
na ca vācaṃ payuttaṃ bhāseyya.
Pāgabbhiyaṃ na sikkheyya
kathaṃ viggāhikaṃ na kathayeyya.

17. “Mosavajje na nīyetha
sampajāno saṭhāni na kayirā.
Atha jīvitena paññāya
sīlabbatena nāññamatimaññe.

18. “Sutvā rusito bahuṃ vācaṃ
samaṇānaṃ vā puthujanānaṃ.
Pharusena ne na paṭivajjā
na hi santo paṭisenikaronti.

19. “Etañca dhammamaññāya
vicinaṃ bhikkhu sadā sato sikkhe.
Santīti nibbutiṃ ñatvā
sāsane gotamassa na pamajjeyya.

20. “Abhibhū hi so anabhibhūto
sakkhidhammamanītihamadassī.
Tasmā hi tassa bhagavato sāsane
appamatto sadā namassamanusikkhe”ti.

"A bhikkhu should not engage in buying and selling
he should not do anything that incurs criticism.
He should not form intimacy in the village;
he should not address people from a desire for gain. (15)

"A bhikkhu should not be boastful,
and he should not utter insinuating speech.
He should not train himself in impudence;
he should not utter contentious talk. (16)

"He should not be led into false speech,
nor should he deliberately do anything deceptive.
Because of his way of life, his wisdom,
or his good behavior and observances,
he should not despise another. (17)

"When provoked, having heard many words
from ascetics who speak profusely,
he should not respond to them harshly,
for the good do not retaliate. (18)

"Having understood this Dhamma, investigating
a bhikkhu should always train mindfully.
Having known quenching as peace,
he should not be heedless in Gotama's teaching, (19)

"For he is a conqueror who is himself unconquered
he saw the Dhamma as a witness, not by hearsay."
Therefore, heedful in that Blessed One's teaching always
honoring it, one should train in accordance with it." (20)

อรรถกถาสูตร

๑. อตตะทณฺหา ภายัง ชาตัง
สังเวคัง กิตตะยิสสามิ	ชะนัง ปัสสะเถ เมธะคัง.
ยะถา สังวิชิตัง มะยา.
๒. ผันทะมานัง ปะชัง ทิสฺวา
อัญญะมัญญะเหิ พุยารุทเธ	มัจเฆ อปโปทะเก ยะถา.
ทิสฺวา มัง ภายะมาวิสิ.
๓. สะมันตะมะสาโร โลโก
อิจฉัง ภาวะนะมัตตะโน	ทิสสา สัพพา สะเมริตา.
นาททะสาสิง อะโนลิตัง.
๔. โอสานะเตวาระ พุยารุทเธ
อะเถตเถ สัลละมัททักขิง	ทิสฺวา เม อระเธติ อะหุ.
ทุททะสัง หะทะยะนิสลิตัง.
๕. เยนะ สัลเลนะ โอตินโน
ตะเมวะ สัลละมัพพุหะ	ทิสสา สัพพา วิธาวะติ.
นะ ธาวะติ นะ สิทะติ.
๖. ตัตถะ ลิกขานุกิยฺนติ
นะ เตสุ ปะสุโต ลียา	ยานิ โลเก คะธิตานิ.
นิพพิชณะ สัพพะโส กาเม.
ลิกขะ นิพพานะมัตตะโน.
๗. สัจโจ ลียา อปปะคัพโโก
อักโกธะโน โลภาปาปิง	อะมาโย ริตตะเปสุโน.
เววิจฉัง วิตะเร มุณี.
๘. นัททัง ตันทิง สะเห ถีนัง
อะติมานะ นะ ติฏฐะเย	ปะมาเทนนะ นะ สังวะเส.
นิพพานะมะนะโส นะโร.
๙. โมสะวัชเช นะ นีเยถะ
มานัญญะ ปะริชาเนยยะ	รูปะ สุนะหัง นะ กุพพะเย.
สาหะสา วิระโต จะเร.
๑๐. ปุราณัง นาทินันทยะ
หิยยะมานะ นะ โสเจยยะ	นะเว ชันติง นะ กุพพะเย.
อากาสัง นะ สิตะ ลียา.

ปลด(จิต ที่ติด)อาวุธ ปลดจิตที่ติดได้ ก็ปลดอาวุธได้

(พระผู้มีพระภาคตรัสท่ามกลางหมู่พระญาติทั้งสองฝ่ายเมื่อจะรบกันว่า:)

๑) กังวลคิด ติดอาวุธ
ใจฉั่น สั่นระคน	เธอจงหยุด ดูฝูงชน
สังเวชยล คนขัดแย้ง
๒) เห็นดิน กระเสือกส้น
เบียดเบียน และแก่งแย่ง	เหมือนปลาวน ชนในแอ่ง
เห็นภัยแผ่ไป ทุกแห่งไป
๓) โลกทั้งโลกขาดสาระ
มองหาที่หลบภัย	ทุกทิศประหวั่นไหว
ทุกทิศไซ้รั ไม่ได้มี
๔) ต่อยตีจนตัวตาย
เสียใจ อยู่ในนี้	เห็นแล้วหน่ายบรรดามี
อยู่ตรงที่ในหทัย
๕) ปักไว้ ให้อดินช่อง
บ่งเลี่ยน ที่กลัดใจ	ทุกทิศต้อง ร้องเล่นไกล
ไม่เล่นไป ไม่จมลง
๖) ฝึกใจ ฝึกศึกษา
รู้แจ้งกามแล้วก็จึง	พรากกามคา พาติดหลง
ศึกษาตรงบ่งกามไฟ
๗) ซื่อตรง ไม่คะนอง
ไม่โลภ ไม่โกรธใคร	ไม่ลงจ้องส่อเสียดใส่
ข้ามห้วงใหญ่ แห่งตัณหา
๘) ซี้เกียจ หลับท้อแท้
ดูหมิ่นทั้งหมดหนา	ประมาทแล ไม่นำพา
พึงละมาน้อมนิพพาน
๙) ไม่นำทางมูสา
ไม่รีบ รู้อาการ	เสนาหาจงเผาผลาญ
มานะฐานให้ถือน
๑๐) ไม่ยินดีสังขารเก่า
เสื่อมไป ไม่โคกบ่น	ไม่รีบเอาของใหม่ ทน
รู้เท่ากล ตัณหา กลวง

๑๑. เคธัง พุรุมิ มะโหโผติ อาชะวัง พุรุมิ ชัปปะนัง.
 อาร์มมะณัง ปะกัปปะนัง กามะปิงโก ทุรัจจะโย.
๑๒. สัจจา อะโวภักมมะ มุณี ณะเล ติฏฐะติ พุราหุมะโน.
 สัพพัง โส ปะภูนิสสัชชะ สะ เว สันโตติ วุจจะติ.
๑๓. สะ เว วิทฺวา สะ เวทะคุ ญัตฺวา ธัมมัง อะนิสสิโต.
 สัมมา โส โลเก อิริยาโน นะ ปิเหตีระ กัสสะจิ.
๑๔. โยธะ กาเม อัจจะตริ สังคัง โลเก ทุรัจจะยัง.
 นะ โส โสจะติ นาชณฺเติ จินนะโสโต อะพฺนัธะโน.
๑๕. ยัง ปุพเพ ตัง วิโสเสหิ ปัจฉา เต มาหุ กิณฺจะนัง.
 มัชเณ เจ โน คะหะสสะสิ อุปะสันโต จะริสสะสิ.
๑๖. สัพพะโส นามะรูปฺสุมิง ยัสสะ นัตถิ มะมายิตัง.
 อะสะตา จะ นะ โสจะติ สะ เว โลเก นะ ชียะติ.
๑๗. ยัสสะ นัตถิ อิทัง เมติ ปะเรสัง วาปี กิณฺจะนัง.
 มะมัตตัง โส อะสังวินทัง นัตถิ เมติ นะ โสจะติ.
๑๘. อะนิฏฺฐุรี อะนะนุคิโท อะเนโส สัพพะธี สะโม.
 ตะมานิสังสัง ปะพุรุมิ ปุจฺฉิโต อะวิกัมปิณัง.
๑๙. อะเนชฺสสะ วิชานะโต นัตถิ กาจิ นิสังขะติ .
 วิระโต โส วิยารัพภา เขมฺง ปัสสะติ สัพพะธี.
๒๐. นะ สะเมสุ นะ โอเมสุ นะ อุตฺเตสุ วะทะเต มุณี.
 สันโต โส วีตะมัจฉะโร นาเทติ นะ นิรฺสสะตี”ติ.

๑๑) ห่วงหา คือ ห่วงน้ำ ห่วงจิตให้ห่วงหวง	ชอบใจ ตามกระแสลง กามทั้งปวง ข้ามยากจัง
๑๒) มุนี้ไม่พราภสัจ สรรพสิ่งต้องภินท์พัง	พราหมณะตั้งบนฝั่ง สมณะยังสงบจริง
๑๓) รู้ประจักษ์ จบศึกษา อยู่ในโลก ด้วยสัจจหนึ่ง	ธรรมดา ไม่เข้าอิง ไม่เข้าสิ่งสิ่งนานา
๑๔) ผู้ข้ามกามทั้งหลาย ผู้นั้นไม่โคกา	อันหญิงชายข้ามยากหนา ตัดพันธนา กระแสปลง
๑๕) สิ่งใดผ่าน ไม่นานแห่ง ปัจจุบัน ไม่จับลง	อนาคตยัง ไม่จำนงค์ เป็นทางตรง สู่นิพพาน
๑๖) นามรูปทั้งหมดนี้ ไยต้องโคก เมื่อผันผ่าน	ไม่เห็นมีของเรานาน จักรวาฬ ไซ้ของเรา
๑๗) ของเรา ไม่เคยมี หมดห่วง ความเป็นเรา	จะห่วงชี้ ของใครเล่า? ย่อมไม่เศร้า เพราะไม่มี
๑๘) ไม่กระด้าง ไม่ละโมภ ไม่หวั่นไหว หมดไพร่	ทุกสิ่งโอบ เสมอดี เรียกคนนี้ ว่าอะไร
๑๙) ตั้งมั่น ด้วยความรู้ หมดชวนชวาย สิ่งใดๆ	ไม่หมกอยู่ ที่ไหนๆ เห็นปลอดภัย ในนิพพาน
๒๐) สูง-ต่ำ-เท่า ไม่เอาเทียบ แบมือ ถือไวนาน แบจิต ที่ติดนาน	มุนี้เจียบ หมดเหตุราญ ก็เบิกบาน นิพพานแทน ก็เบ่งบาน นิพพานเทอญ ฯ

Attadaṇḍa Sutta

1. “Attadaṇḍā bhayaṃ jātaṃ
janaṃ passatha medhagaṃ.
Saṃvegaṃ kittayissāmi
yathā saṃvijitaṃ mayā.

2. “Phandamānaṃ paṇaṃ disvā
macche appodake yathā.
Aññaṃaññehi byāruddhe
disvā maṃ bhayaṃāvisi.

3. “Samantamasāro loko
disā sabbā sameritā.
Icchaṃ bhavanamattano
nāddasāsiṃ anositaṃ.

4. “Osānetveva byāruddhe
disvā me aratī ahu.
Athettha sallamaddakkhiṃ
duddasaṃ hadayanissitaṃ.

5. “Yena sallena otiṇṇo
disā sabbā vidhāvati.
Tameva sallamabbuyha
na dhāvati na sīdati.

6. “Tattha sikkhānugīyanti
yāni loke gadhitāni.
Na tesu pasuto siyā
nibbijha sabbaso kāme.
Sikkhe nibbānamattano.

ONE WHO HAS TAKEN UP THE ROD

"Fear has arisen from one who has taken up the rod
see the people engaged in strife.
I will tell you of my sense of urgency,
how I was stirred by a sense of urgency. (1)

"Having seen people trembling
like fish in a pool with little water,
having seen them hostile to one another,
fear came upon me. (2)

"The world was insubstantial all around;
all the directions were in turmoil.
Desiring an abode for myself,
I did not see [any place] unoccupied. (3)

"Having seen those hostile at the end,
discontent came upon me.
Then I saw the dart here,
hard to see, nestled in the heart. (4)

"When one is struck by that dart
one runs astray in all directions.
But having drawn out that dart,
one does not run, does not sink."* (5)

There the trainings are recited:"
"Whatever bonds" there are in the world,
one should not be intent on them.
Having entirely pierced through sensual pleasures,
one should train for one's own Nibbāna. (6)

7. “Sacco siyā appagabbho
amāyo rittapesuṇo.
Akkodhano lobhapāpaṃ
vevicchaṃ vitare muni.

8. “Niddaṃ tandiṃ sahe thīnaṃ
pamādena na saṃvase.
Atimāne na tiṭṭheyya
nibbānamanaso naro.

9. “Mosavajje na nīyetha
rūpe snehaṃ na kubbaye.
Mānañca parijāneyya
sāhasā virato care.

10. “Purāṇaṃ nābhinandeyya
nave khantiṃ na kubbaye.
Hiyyamāne na soceyya
ākāsaṃ na sito siyā.

11. “Gedhaṃ brūmi mahoghoti
ājavaṃ brūmi jappanaṃ.
Ārammaṇaṃ pakappanaṃ
kāmapaṇko duraccayo.

12. “Saccā avokkamma muni
thale tiṭṭhati brāhmaṇo.
Sabbhaṃ so paṭinissajja
sa ve santoti vuccati.

13. “Sa ve vidvā sa vedagū
ñatvā dhammaṃ anissito.
Sammā so loke iriyāno
na pihetīdha kassaci.

14. “Yodha kāme accatari
saṅgaṃ loke duraccayaṃ.
Na so socati nājjheti
chinnasoto abandhano.

"One should be truthful, not impudent,
without hypocrisy, devoid of divisive speech.
Without anger, a muni should cross over
the evil of greed and miserliness. (7)

"One should vanquish sleepiness, torpor, and dullness;
one should not keep company with heedlessness,
A person whose mind is set on Nibbāna
should not persist in arrogance. (8)

"One should not be led into false speech;
one should not engender affection for form.
One should fully understand conceit,
and one should refrain from rashness. (9)

"One should not delight in the old;
one should not form a liking for the new.
One should not sorrow over what is diminishing
one should not be attached to an attraction. (10)

"I call greed the great flood,
I call longing the rapids,
the basis, compulsion,
the swamp of sensuality hard to overcome. (11)

"Not deviating from truth, a muni,
a brahmin, stands on high ground.
Having relinquished all,
he is indeed called peaceful. (12)

"One who truly is a knower, a Veda-master,
having known the Dhamma, is independent.
Living rightly in the world,
he does not long for anything here. (13)

"One here who has crossed over sensual pleasures,
the tie so hard to overcome in the world,
who has cut off the stream, without bonds,
does not sorrow, does not hope. (14)

15. “Yaṃ pubbe taṃ visosehi
pacchā te māhu kiñcanaṃ.
Majjhe ce no gahessasi
upasanto carissasi.

16. “Sabbaso nāmarūpasmiṃ
yassa natthi mamāyitaṃ.
Asatā ca na socati
sa ve loka na jīyati.

17. “Yassa natthi idaṃ meti
paresaṃ vāpi kiñcanaṃ.
Mamattaṃ so asaṃvindaṃ
natthi meti na socati.

18. “Aniṭṭhurī ananugiddho
anejo sabbadhī samo.
Tamānisaṃsaṃ pabrūmi
pucchito avikampinaṃ.

19. “Anejassa vijānato
natthi kāci nisaṅkhati.
Virato so viyārabbhā
khemaṃ passati sabbadhi.

20. “Na samesu na omesu
na ussesu vadate muni.
Santo so vītamaccharo
nādeti na nirassatī”ti.

"Dry up what pertains to the past;
let there be nothing afterward.
If you do not grasp in the middle,
you will live in peace. (15)

" One who does not claim as 'mine'
anything at all here in name-and-form,
who does not sorrow over what is nonexistent
truly does not lose out in the world. (16)

"One for whom nothing is taken
as 'this is mine' or '[this belongs] to others,
not finding anything to be taken as 'mine,'
does not sorrow, thinking: 'It is not mine' (17)

"Not bitter, not greedy,
without impulse, everywhere the same--
when asked about one who is unshakable,
I call that the benefit. (18)

"For one without impulse, who understands,
there is no activation at all,
Abstaining from instigation,
he sees security everywhere. (19)

"The muni does not speak of himself
as among equals, inferiors, or superiors.
Peaceful, without miserliness,
he does not take, does not reject"-
so said the Blessed One. (20)

มุนิสุตตัง

๑. สันถะวาโต ภาะยัง ชาตัง
อะนิเกตะมะสันถะวัง

นิเกตา ชายะเต ระโซ.
เอตัง เว มุนิทัสสะนัง.

๒. โย ชาตะมัจฉิซชะ นะ โรปะเยยยะ
ตะมาหุ เอกัง มุนินัง จะรันตัง

ชายนตะมัสสะ นานูปปะเวจเณ.
อัททักขิ โส สันติปะทัง มะเหลสิ.

๓. สังขายะ วัตถุณี ปะมายะ พิชัง
สะ เว มุนี ชาติชะยันตะทัสสี

สิเนหะมัสสะ นานูปปะเวจเณ.
ตักกัง ปะหายะ นะ อุเปติ สังขัง.

๔. อัญญาเย สัพพานิ นิเวสะนานิ
สะ เว มุนี วีตะเคโร อะคิโท

อะนิกามะยัง อัญญะตะรัมปิ เตสัง.
นายูหะตี ปาระคะโต หิ โหติ.

๕. สัพพะภิกขุ สัพพะวิหัง สุขะยัง
สัพพะญชะหัง ตัณห์หักชะเย วิมุตตัง

สัพเพสุ รัมเมสุ อะนูปะลิตตัง.
ตัง วาปิ อีรา มุนิ เวทะยันติ.

๖. ปญญาพะลัง สีละวะตุปะปันนัง
สังคา ปะมุตตัง อะขิลัง อะนาสะวัง

สะมาหิตัง ฌานะระตัง สะตีมัง.
ตัง วาปิ อีรา มุนิ เวทะยันติ.

๗. เอกัง จะรันตัง มุนิมัปปะมัตตัง
สีหังวะ สัทเทสุ อะสันตะสันตัง
ปะทุมังวะ โตเณนะ อะลิปปะมานัง

นินทาปะสังสาสุ อะเวระมานัง.
วาดังวะ ชาลัมหิ อะสัชชะมานัง.
เนตาระมัญญะสะมะนัญญะเนยยัง.
ตัง วาปิ อีรา มุนิ เวทะยันติ.

๘. โย โอคะหะเณ ถัมภโรวาทิชายะติ
ตัง วีตะราคัง สุสะมาหิตินทริยัง

ยัสฺมิง ปะเร วาจาปะริยัตถัง วะทนต์ติ.
ตัง วาปิ อีรา มุนิ เวทะยันติ.

มุนีสสูตร

๑. ความใกล้เคียงชิด ทำจิตอ่อนไหว
ออกจากเรือนรัก พักจากละออง	เรือนที่ครองไว้ ทำใจเศร้าหมอง
ไม่เกี่ยวข้องสอง ได้มองเห็นไกลๆ
๒. ตัดกิเลสถอนราก ไม่ฝากให้งอก
มุนีวิเวก เป็นเอกเที่ยวไป	ไม่ตามพุนพอก กิเลสเศษเหลือไว้
ตามทิศตรงใหญ่ ต้องใจนิพพานฯ
๓. รู้จักเขตแคว้น แดนทั่วมัวมืด
มุนีที่สุดเกิด ประเสริฐเชี่ยวชาญ	กำจัดยางพิษ เหนียวเที่ยวปักฐาน
วิตกวิจารณ์ ไม่กลับนับพอฯ
๔. รู้จักที่อาศัย ภัยร้ายทั้งหมด
ไม่ยึดปล่อยวาง สว่าง ว่าง รอ	ไม่อาจนอนขด ที่ไหนอีกหนอ
ถึงฝั่งหยุดก่อ ไม่ขอต่อ คายฯ
๕. ครอบธรรมทั้งปวง ด้วยดวงปัญญา
เขานั้นปราชญ์เรียกว่า มุนี นาย	คราบเปื้อนโลกา ตัณหาแห่งหาย
ข้ามพันตาข่าย ทิฐิผิดหลงฯ
๖. พลังปัญญา ศีลศรัทธาวัตร
กิเลสตะปู ตรึงใจทั้งปวง	ฉานสติชัด ขจัดอาสวะหวง
มุนีก้าวล่วง ไม่ห้วงสิ่งใดๆ
๗. ผู้เดียวเที่ยวไป ใจไม่ประมาท
เหมือนราชสีห์ ลมทั่ว บัวใบ	สรรเสรีญ-ปราคาส ไม่อาจหวั่นไหว
เสียง ข่าย น้ำไฉรั ไม่ได้จับเลยฯ
๘. แนะนำผู้อื่น เพราะตื่นเองแล้ว
เหมือนเสาทำน้ำ เป็นหลักปักเคย	อื่นไหนจักแกแล้วกลัวพาเฉลย
หมดอยากนิ่งเฉย ปราชญ์เอย “มุนี”ฯ

๙. โย เว จิตตโต ตะสะรังวะ อุชฺช
วิมังสะมาโน วิสะมัง สะมัญจะ

ชิกฺขณติ กัมเมหิ ปาปะเกหิ.
ตัง วาปิ อีรา มุณี เวทะยันติ.

๑๐. โย สัมมัญจะตตโต นะ กะโรติ ปาปัง
อะโรสะเนยโย นะ โส โรเสติ กัญฺจิ

ทะหะโร มัชฌิโม จะ มุณี ยะตตโต.
ตัง วาปิ อีรา มุณี เวทะยันติ.

๑๑. ยะทักคะโต มัชฌะโต เสสะโต วา
นาลัง อุตฺตงฺ โนปิ นิปัจจะวาที

ปิณฺทัง ละเภถะ ประทตฺตูปะชีวี.
ตัง วาปิ อีรา มุณี เวทะยันติ.

๑๒. มุณิํ จะรันตัง วิระตัง เมถุนัสมา
มะทปปะมาทา วิระตัง วิปปะมุตตัง

โย โยพพะเน โนปะนิพฺพัชฌะเต กุวะจิ.
ตัง วาปิ อีรา มุณี เวทะยันติ.

๑๓. อัญญาเย โลกัง ปะระมัตถะทสฺสี
ตัง ฉินฺนะคันถัง อะสีตัง อะนาสะวัง

โอฆัง สะมุททัง อะติตะริเย ตาทิง.
ตัง วาปิ อีรา มุณี เวทะยันติ.

๑๔. อะสะมา อุโก พุระวิหาระวุตติโน,คิหิ ทาระโปสี
อะมะโม จะ สุพพะโต.
ปะระปาณะโรธายะ คิหิ อะสัณฺญะโต

นิจจัง มุณี รักษะติ ปาณิเน ยะโต.

๑๕. สีปี้ ยะถา นีละคีโว วิหังคะโม
เอวัง คิหิ นานุกะโรติ ภิกขุโน

หังสัสสะ โนเปติ ชะวัง กุทาจะนัง.
มุณีโน วิวิตตัสสะ ะนัมมิ ฌายะโตติ.

๙. ตั้งตนพิสุทธิ์ ตรงดุจกระสวย
เสมอ-ไม่เสมอ พิจารณาพอดี

บาปทั้งปวงด้วย ไม่ทำอิห्ली
รวมลงบ่งชี้ มุนีสำรวมฯ

๑๐. หนุ่มหรือกลางคน ไม่สนทำบาป
ใครชมเท่าใด ไม่ปล่อยใจบวม

ใครโกรธสุภาพ ไม่ปล่อยจิตท่วม
ไม่มีส่วนร่วม ในบาปใดๆ ฯ

๑๑. ดำรงชีวิต ด้วยอาหารผู้อื่น
ของเลวไม่ติ ให้เสียน้ำใจ

ของดีไม่ตื่น ประจบยกผู้ให้
ใจไม่หวั่นไหว เป็นใหญ่ว้าจี้ฯ

๑๒. ปัญญาผู้เดียว ได้เที่ยวไปอยู่
จิตใครในสาว สักคนไม่มี

เมถุนธรรมคู่ เว้นขาด ปราศ หนี
แจ้งครบจบหนี้ ไม่มีพั่วพันฯ

๑๓. เห็นโลกชั้นห้า ทุกข์ซ้ำๆสัจจะ
ไม่มีบ่วงปม มาข่มพรหมจรรย์

ข้ามสมุทรโอฆะ ตัดเครื่องผูกฝืน
เห็นนิโรธทัน คงที่มีชัยฯ

๑๔. คฤหัสถ์-บรรพชิต สองจำพวกนี้
คฤหัสถ์เลี้ยงบุตรภรรยาทรมวย

ที่อยู่-ชีวี ห่างกันอาศัย
บรรพชิตไม่ถือสิ่งใดของตนฯ

คฤหัสถ์ไม่สำรวม ก้าวล่วงสัตว์อื่น
สำรวมเป็นนิตย จิตไม่ร้อนรน

บรรพชิตขอคืน ข้อวัตรงามล้วน
ชีวิตมงคล ผลมุนีไพเราะฯ

๑๕. นกยูงรำแพน อยากเล่นขึ้นฟ้า
ครองเรือนหาอยู่ หรือสู้ครองใจ

จะสู้หงสาไปได้ไหน?
ในป่าภาวนาไป หมดใคร่ มุนีฯ

MUNI SUTTA

1. santhavāto bhayaṃ jātaṃ
niketā jāyate rajo
aniketamasanthavaṃ
etaṃ ve munidassanaṃ

2. yo jātamucchijja na ropayeyya
jāyantamassa nānuppavecche
tamāhu ekaṃ muninaṃ carantaṃ
addakkhi so santipadaṃ mahesi

3. saṅkhāya vatthūni pamāya bījaṃ
sinehamassa nānuppavecche
sa ve munī jātikhayantadassī
takkaṃ pahāya na upeti saṅkhaṃ

4. aññāya sabbāni nivesanāni
anikāmayā aññatarampi tesāṃ
sa ve munī vītagedho agiddho
nāyūhatī pāragato hi hoti

5. sabbābhibhuṃ sabbaviduṃ sumedhaṃ
sabbesu dhammesu anūpalittaṃ
sabbañjahaṃ taṇhakkhaye vimuttaṃ
taṃ vāpi dhīrā muni vedayanti

6. paññābalaṃ sīlavatūpapannaṃ
samāhitaṃ jhānarataṃ satīmaṃ
saṅgā pamuttaṃ akhilaṃ anāsavaṃ
taṃ vāpi dhīrā muni vedayanti

7. ekaṃ carantaṃ munimappamattaṃ
nindāpasamsāsu avedhamānaṃ
sīhaṃva saddesu asantasantāṃ
vātaṃva jālamhi asajjamānaṃ
padumaṃ va toyena alippamānaṃ
netāramaññesamanaññaneyyaṃ
taṃ vāpi dhīrā muni vedayanti

SAGE [SN 1:12, 207–221]

1. From socialising fear is born,
from the house dust arises.
Freedom from house and society
that is the Muni's vision.
2. He who has uprooted the born and does not regrow
and does not allow a [new] arising process,
him they call the lone-faring Muni,
for he, the true sage, has seen the way of peace.
3. Surveying the fields, crushing the seed,
not allowing any moisture to it,
he is the Muni who sees the utter destruction of birth.
Giving up thinking he does not enter the surveyable.
4. Having known all resorts,
not wanting any of them,
he is the Muni who is freed from greed and does not go along it.
He does not struggle, he has gone across.
5. Overcoming all, knowing all, mature in wisdom,
not getting stuck in anything,
giving up all, freed in the destruction of craving—
him too the wise make known as the Muni.
6. Strong in wisdom, endowed with virtue and practice,
composed, delighting in meditation, mindful,
with barrenness gone, taintless—
him too the wise make known as the Muni.
7. Faring alone the Muni free of negligence,
unshaken in blame and praise
like the lion undisturbed by sounds,
like the wind not caught in the net,
like the lotus untouched by water,
the leader of others, not led by them—
him too the wise make known as the Muni.

8. yo ogahaṇe thambhorivābhijāyati
yasmim̐ pare vācāpariyantaṃ vadanti
taṃ vītarāgaṃ susamāhitindriyaṃ
taṃ vāpi dhīrā muni vedayanti

9. yo ve t̐hitatto tasaraṃva ujju
jigucchati kammehi pāpakehi
vīmaṃsamāno visamaṃ samañca
taṃ vāpi dhīrā muni vedayanti

10. yo saññatatto na karoti pāpaṃ
daharo majjhimo ca muni yatatto
arosaneyyo na so roseti kañci
taṃ vāpi dhīrā muni vedayanti

11. yadaggato majjhato sesato vā
piṇḍaṃ labhetha paradattūpaḥivī
nālaṃ thutuṃ nopi nipaccavādī
taṃ vāpi dhīrā muni vedayanti

12. muniṃ carantaṃ virataṃ methunasmā
yo yobbane nopanibajjhate kvaci
madappamādā virataṃ vip̐pamuttaṃ
taṃ vāpi dhīrā muni vedayanti

13. aññāya lokaṃ paramatthadassiṃ
oghaṃ samuddaṃ atitariya tādimaṃ
taṃ chinnaganthaṃ asitaṃ anāsavaṃ
taṃ vāpi dhīrā muni vedayanti

14. asamā ubho dūravihāravuttino
gihī dāraposī amamo ca subbato
parapāṇarodhāya gihī asaññato
niccaṃ munī rakkhati pāṇine yato

15. sikhī yathā nīlagīvo vihaṅgamo
haṃsassa nopeti javaṃ kudācanaṃ
evaṃ gihī nānukaroti bhikkhuno
munino vivittassa vanamhi jhāyatoti

8. He who remains like a post in the bathing place,
regarding whom others come to the end of words,
freed from lust, well composed in faculties—
him too the wise make known as the Muni.
9. He who, with a balanced mind and straight like a weaving
shuttle, is disgusted with evil acts
and investigates the even and the uneven—
him too the wise make known as the Muni.
10. He who well-restrained does no evil
whether young or middle-aged, being a Muni,
and neither gets provoked nor provokes anyone—
him too the wise make known as the Muni.
11. Depending as he is on others for food,
whether he receives from the top, the middle, or the remainder,
he is incapable of praising or criticizing it—
him too the wise make known as the Muni.
12. The Muni living aloof from sexuality,
who even in his youth gets entangled nowhere,
refraining from indulgence and negligence, well-freed—
him too the wise make known as the Muni.
13. Having known the world, seeing the highest purpose,
having crossed the flood and the ocean, being Such-like,
with knots cut, unattached and taintless—
him too the wise make known as the Muni.
14. Unequal are the two, remote in life and practice:
the householder who feeds a family
and the possessionless one of good practice.
The householder is unrestrained in killing living beings
while the Muni always protects animals, being restrained.
15. Even as the blue-necked peacock
never reaches the speed of the swan,
so the house-holder cannot emulate the monk,
the secluded Muni meditating in the forest.

ธัมมุตเทศ๔:

“อุปะนียะติ โลโก อัทธุโว
อะตาโณ โลโก อะนะภิสสะโร
อัสสะโก โลโก สัพพัง ปะหายะ คมะนียัง
อุโน โลโก อะติตโต ตัณหาทาโส”

รัฐपालเถระ

เหตุที่บวช เพราะโลกไม่เป็นอย่างที่อวด:

โลกอันชรานำไป ไม่ยั่งยืน
ไม่เป็นใหญ่ แต่เป็นอื่น ไม่มีที่ต้านทาน
ไม่มีอะไรเป็นของเรา ไม่ให้เขาก็เผ่าถ่าน
โลกพร่องตลอดกาล ไม่อิ่มอยาก เป็นทาสตัณหา ฯ

Dhammuddesa

1. upaniyyati loko addhuvo'ti
2. atāṇo loko anabhissaro
3. assako loko sabbaṃ pahāya gamanīyaṃ
4. ūno loko atitto taṇhādāso

Raṭṭhapāla

**Four summaries of the Dhamma
that have been taught by the Blessed One.**

- (1) Life in any world is unstable, it is swept away.
- (2) Life in any world has no shelter and no protector.
- (3) Life in any world has nothing of its own;
one has to leave all and pass on.
- (4) Life in any world is incomplete, insatiate,
the slave of craving.

“Great king, there are four summaries of the Dhamma that have been taught by the Blessed One who knows and sees, accomplished and fully enlightened. Knowing and seeing and hearing them, I went forth from the home life into homelessness. What are the four?

(1) “‘Life in any world is unstable, it is swept away’:

this is the first summary of the Dhamma taught by the Blessed One who knows and sees, accomplished and fully enlightened. Knowing and seeing and hearing this, I went forth from the home life into homelessness.(old age)

Aniccaṃ

(2) “‘Life in any world has no shelter and no protector’:

this is the second summary of the Dhamma taught by the Blessed One who knows and sees... (sickness) Dukkhaṃ

(3) “‘Life in any world has nothing of its own; one has to leave all and pass on’:

this is the third summary of the Dhamma taught by the Blessed One who knows and sees... (death) Anattā

(4) “‘Life in any world is incomplete, insatiate, the slave of craving’:

this is the fourth summary of the Dhamma taught by the Blessed One who knows and sees... (rebirth) Taṇhā

“Great king, these are the four summaries of the Dhamma that have been taught by the Blessed One who knows and sees, accomplished and fully enlightened. Knowing and seeing and hearing them, I went forth from the home life into homelessness.”(Deathless/ Rebirth-less) Nirodha/Magga

Raṭṭhapāla

รัฐपालคาถา

๑. ปัสสามิ โลเก สะระเน มนุสเส
ลุตธา ะนัง สันนิจะยัง กะโรนติ
ลัทธานะ วิตตัง นะ ทะทนต์ติ โมหา
ภียโย จะ กาเม อะภิปตถะยันติ
๒. ราชา ปะสัยหะ ปะฐะวัง วิชิต์วา
โอรัง สะมุททัสสะ อะติตตะรุโป
สะสาคะรันตัง มะหิมาวะสันโต
ปารัง สะมุททัสสะปิ ปตถะเยถะ
๓. ราชา จะ อัญญะ จะ พะหุ มนุสสา
อุนาวะ หุต์วานะ ชะหันติ เทหัง
อะวีตะตังหา มะระณัง อุเปนติ
กาเมหิ โลกัมหิ นะหัตถิ ติตติ
๔. กัณทนต์ติ นัง ญาติ ปะกัริยะ เกเส
วัตถะเน นัง ปารุตัง นีหะริต์วา
อะโห ะตะโน อะมะราติ จาหุ
จิตัง สะมาทายะ ตะโต ชะหันติ
๕. โส ทัยหะติ สุเลหิ ตุชชะมาโน
นะ มียะมานัสสะ ะวันติ ตาณา
เอเกนะ วัตถะเน ปะหาเย โภเค
ญาตี จะ มิตตา อะถะ วา สะหาเย
๖. ทายาทะกา ตัสสะ ะนัง ะหะรันติ
นะ มียะมานัง ะนะมันเวติ กิณฺณิ
สัตโต ปะนะ คัจฉะติ เยนะ กัมมัง
ปุตตา จะ ทารา จะ ะนัณฺณจะ รัฏฐัง
๗. นะ ที่ฆัง อายุง ละปะเต ะเนนะ
อัปปะกัณฺณิหัง ชีวิตะมาหุ ธีรา
นะ จาปิ วิตเตนะ ชะรัง วิหันติ
อัสสัสสะตัง วิปะริณามะธัมมัง
๘. อัชฌา ทะลิททา จะ ผุสสันติ ผัสสัง
พาโล หิ พาล์ยา ะธิตัวะ เสติ
พาโล จะ ธีโร จะ ตะเถวะ ผุฏฺฐุ
ธีโร จะ นะ เวระติ ผัสสะผุฏฺฐุ

ทำไมรัฐบาลจึงบวช

พระเจ้าโกรัพยะ:

พระราชชาติธรรมา รัฐบาลหนุ่ม
บ้านก็รวย ท่านไม่ป่วย ไม่ชรา

ท่านกลัดกลุ้ม สิ่งใด ให้อดทน
มีหน้าตา ศีรษะล้า บวชทำไม ?

พระรัฐบาล:

๑. ฉันเห็นคน บนโลกนี้ ที่มีทรัพย์
ยิ่งสะสม ไม่บรรเทา เอาออกไป

ยังยึดจับ แน่นอยู่ ไม่รู้ให้
มีจิตใจ ร้อนร่า เผาด้วยกาม

๒. แม้ราชา รบมา อาณาจักร
ผืนแผ่นดิน กว้างใหญ่ ไม่พอกาม

ก็บ่พัก เพียงผ่อน สาครสาม
หมายรุกข้าม อีกฟาก สมุทรไกล

๓. เห็นราชา มนุษย์นั้น เป็นอันมาก
ยังพ่องอยู่ แท้เจียว ก็เทียวไป

ไม่หมดอยาก ก็ทิ้งร้าง ลงบ้างไหม ?
ในโลกใหญ่ ใครได้ลิ้ม จะอิมกาม

๔. น้ำตานอง ถอง-อกและชกหัว
เหลือเพียงผ้า ผืนเดียว เป็นเดียวตาม

ญาติมิตรตัว กรีดร้อง ประคองหาม
ก่อนเพลิงลาม ลูกไหม้ ในโลงนอน

๕. ทิ้งโศกะ ทั้งหลาย ไว้ภายหลัง
ญาติและมิตร สนินเอง ยังต้องจร

กระดุกยัง แตกบาน บนถ่านขอน
ใครเล่าผ่อน ผันได้ ไม่ตายแล

๖. ทายาทเจ้า ปราดแก่ง แย่งมรดก
ทรัพย์สักนิด ไม่ติด ตามตัวแล

ตัวก็ตก ตามกรรม ที่ทำแท้
บุตรเมียแม่ แผ่นดิน ต้องทิ้งวาง

๗. ก็ทรัพย์หรือ ซ้อมฤ-ตยูได้
ปราชญ์ว่า เพียงน้อยนิด ชีวิตวาง

สมบัติไซ้รู้ ฤทำ ชราขวาง
ไปตามราง เปลี่ยนแปร แก่เจ็บตาย

๘. ทั้งยากดี มีจน ทนสัมผัส
แต่พาลเพลิน รับปรุง สะดุ้งกาย

พาลบัณฑิต หมู่สัตว์ กระทบหลาย
บัณฑิตคลาย ใจมั่น บ่สั่นคลอน

๙. ตัสมัมา หิ ปัญญา วะ ธะเนนะ เสยโย
อัปฺปิยสึตฺตตา หิ ภาวามะเวสุ

๑๐. อุเปติ คัมภัญจะ ปะรัญจะ โลกัง
ตัสสัปปะปัญฺโญ อะภิสัทฺทะหันทโต

๑๑. โจโร ยถา สันธิมุเข คะหิโต
เอวํ ปะชา เปจจะ ปะรัมฺหิ โลเก

๑๒. กามา หิ จิตฺรา มะธฺรา มะโนระมา
อาทีนะวัง กามะคุณฺเสุ ทิสฺวา

๑๓. ทุมฺปพะลานีวะ ปะตันฺติ มาณะวา
เอตัมปิ ทิสฺวา ปัพพะชิตฺมฺหิ ราชะ

๑๔. สัทธายาหัง ปัพพะชิตโต
อะวัชชา มัยหัง ปัพพัชชา

๑๕. กาเม อาทิตตะโต ทิสฺวา
คัมภะโวกัณฺติโต ทุกขัง

๑๖. เอตะมาทีนะวัง ญัตฺวา
โสหัง วิทโร ตะทา สันโต

๑๗. ปะริจिณฺโณ มะยา สัตถา
โอหิโต คะรุโก ภาโร

๑๘. ยัสสัถายะ ปัพพะชิตโต
โส เม อัถโถ อะนุปปีตโต

ยายะ โวसानะมิธาคัจฉะติ
ปาปานิ กัมมานิ กะโรนติ โมหา

สังสาระมาปฺปชชะ ปะรัมฺปะรายะ
อุเปติ คัมภัญจะ ปะรัญจะ โลกัง

สะกัมมฺนา หัญญะติ ปาปะธัมโม
สะกัมมฺนา หัญญะติ ปาปะธัมโม

วิรูปะรุเปนะ มะเถนฺติ จิตตัง
ตัสมัมาหัง ปัพพะชิตฺมฺหิ ราชะ

ทะหะราจะ วุฑฺฒาจะ สะรีระเกทา
อะปฺปนฺนะกัง สามัญญะเมวะ เสยโยติฯ

อุเปโต ชินะสาสะเน
อะนะโณ ญญามิ โภชะนัง.

ชาตะรูปานิ สัตถะโต
นิระเยสุ มะหัพพะยัง.

สังเวคัง อะละภิง ตะทา
สัมปตโต อาสะวักขะยัง.

กะตัง พุทฺธัสสะ สาสะนัง
ภะวะเนตติ สะมุหะตา.

อะการัสमानะการียัง
สัพพะสังโยชนักขะโยติ ฯ

๙. ปัญญาเหว่ย ทานเอ่ยค่า ยิ่งกว่าทรัพย์ เป็นยอดดับ ทุกข์ได้ ช่วยถ่ายถอน
เพราะไม่ได้ปัญญา จึงพาจร เทียวเดือดร้อน ทำกรรม นำอบาย
๑๐. เข้าอุตุอู่ คู่เกิด เติลิดเรื่อย
อ่อนปัญญา เชื่อรับ ก็กลับกลาย คืบคลานเลื้อยสังสาร เน้นนานหลาย
ลงอบาย ตามไป ให้อาดูร
๑๑. ตั้งใจรัก จับได้ คาหนังเขา
ทบตันหนี มีดอก ยิ่งพอกพูน กรรมใดเรา ทำไว้ ไม่หายสูญ
เป็นเชื้อมูล มอมเรา เมათ่อไป
๑๒. โอ้กามเอ๋ย เคยจ้อง ให้ข้องจิต
เพราะเห็นโทษ แห่งกาม นี้อย่างไร หลากชนิด เข้ายำ ทำจิตไหว
ขอสุขใน บรรพชิต เอาจิตคืน
๑๓. ผลไม้ สุกอม ก็พร้อมหล่น
คืนกลับสู่ สามัญ ที่ยั่งยืน สุกทำยคน ไหนหรือ จะดื้อฝืน
ไม่แปรอื่น ขอเป็นพระ สืบสมณะงามฯ
๑๔. เราบวช ด้วยศรัทธา
บรรพชา พิสุทธิขาว ในศาสนา พระชินเจ้า
บริโศกข้าว หมดหนี้ใคร
๑๕. เห็นเงินทอง ดุจอาวุธ
เห็นครรภ์ คือทุกข์ภัย เห็นกามลูก เป็นก้อนไฟ
นรกไหม้ เหมือนเรือนนอน
๑๖. เห็นโทษ ดังนี้ชัด
อาสวะสิ้น ไม่ดิ้นร้อน บวชปฏิบัติ ตัดลูกศร
สุดคำสอน พระศาสดา
๑๗. ภาระหนัก สลัดแล้ว
พ้นบ่วง แคล้วจากตัณหา
๑๘. ลุประโยชน์ แห่งบรรพชา
สังโยชน์ข้าฯ หมดสิ้นเอย ฯ

Raṭṭhapāla gāthā

1. Passāmi loke sadhane manusse,
Laddhāna vittaṃ na dadanti mohā
Luddhā dhaṇaṃ sannicayaṃ karonti,
Bhiyyo'va kāme abhipatthayanti.

2. Rājā pasayha pathaviṃ vijitvā
Sasāgarantaṃ mahim āvasanto.
Oraṃ samuddassa atittarūpo
Pāraṃ samuddassa pi patthayetha.

3. Rājā ca aññe ca bahū manussā
Avīta-taṇhā maraṇaṃ upenti,
Ūnā'va hutvā na jahanti dehaṃ
Kāmehi lokamhi na h'atthi titti.

4. Kandanti naṃ ñātī pakiriya kese,
Aho vata no amarā'ti c'āhu,
Vatthena naṃ pārutaṃ nīharitvā
Citaṃ samādāya tato ḍahanti.

5. So ḍayhati sūlehi tujjamāno
Ekena vatthena pahāya bhoge,
Na mīyamānassa bhavanti tāṇā
Ñātī'dha mittā atha vā sahāyā.

6. Dāyādakā tassa dhaṇaṃ haranti,
Satto pana gacchati yena kammaṃ.
Na mīyamānaṃ dhaṇaṃ anveti kiñci
Puttā ca dārā ca dhanañ ca raṭṭhaṃ.

7. Na dīghaṃ āyuraṃ labhate dhanena,
Na cāpi vittaṇa jaraṃ vihanti
Appaṃ h'idaṃ jīvitaṃ āhu dhīrā,
Asassataṃ vippariṇāma-dhammaṃ.

Ratṭhapāla's Verses

I see men wealthy in the world,
who yet from ignorance give not their gathered wealth.
Greedily they hoard away their riches,
Longing still for further sensual pleasures. (1) Taṇhā

A king who has conquered the earth by force
And rules over the land the ocean bounds
Is yet unsated with the sea's near shore
And hungers for its further shore as well. (2) Taṇhā

Most other people too, not just a king,
Encounter death with craving unabated;
[With plans] still incomplete they leave the corpse;
Desires remain unsated in the world. (3) Taṇhā

His relatives lament and rend their hair,
Crying, "Ah me! Our love is dead!"
They bear away the body wrapped in shrouds
To place it on a pyre and burn it there. (4) Aniccaṃ

Clad in a shroud, he leaves his wealth behind,
Prodded with stakes he burns [upon the pyre],
And as he dies, no relatives or friends
Can offer him shelter and refuge here. (5) Dukkhaṃ

While his heirs take over his wealth,
this being Must pass on according to his actions,
And as he dies, nothing can follow him,
Not child nor wife nor wealth nor royal estate. (6) Anattā

Longevity is not acquired with wealth,
Nor can prosperity banish old age;
Short is this life, as all sages say,
Eternity it knows not, only change. (7) Aniccaṃ

8. Aḍḍhā daḷiddā ca phusanti phassaṃ,
Bālo ca dhīro ca tath'eva phutṭho.
Bālo hi bālyā vadhito'va seti,
Dhīro ca na vedhati phassaphutṭho.

9. Tasmā hi paññā va dhanena seyyo
Yāya vosānaṃ idhādhigacchati.
Abyositattā hi bhavābhavesu,
pāpāni kammāni karonti mohā.

10. Upeti gabbhañ ca parañ ca lokaṃ
Saṃsāram āpajja paramparāya.
Tass'appapañño abhisaddahanto
Upeti gabbhañ ca parañ ca lokaṃ.

11. Coro yathā sandhimukhe gahīto
Sakammunā haññati pāpa·dhammo,
Evaṃ pajā pecca paramhi loke
Sakammuna haññati pāpa·dhammo.

12. Kāmā hi citrā madhurā mano·ramā
Virūpa·rūpena mathenti cittaṃ,
Ādīnavaṃ kāma·guṇesu disvā
Tasmā ahaṃ pabbajito'mhi, rāja.

13. Dumapphalānī'va patanti mānavā
Daharā ca vuddhā ca sarīra·bheda,
Etaṃ pi disvā pabbajito'mhi, rāja
Apaṇṇakaṃ sāmāññaṃ eva seyyo'ti.

The rich and poor alike shall feel [death's] touch, Anattā
The fool and sage as well shall feel it too;
But while the fool lies stricken by his folly, Dukkham
No sage will ever tremble at the touch. (8)

Better is wisdom here than any wealth,
Since by wisdom one gains the final goal.
For people through ignorance do evil deeds,
While failing to reach the goal from life to life. (9) Taṇhā

As one goes to the womb and the next world,
Renewing the successive round of birth,
Another of little wisdom, trusting him,
Goes also to the womb and the next world. (10) Taṇhā

Just as a robber caught in burglary
Is made to suffer for his evil deed, Aniccaṃ/
So people after death, in the next world, Dukkham/
Are made to suffer for their evil deeds. (11) Anattā

Sensual pleasures, varied, sweet, delightful,
In many different ways disturb the mind. Taṇhā
Seeing the danger in these sensual ties
I chose to lead the homeless life, O King. (12) Nirodha/
Magga

As fruits fall from the tree, so people, too, Aniccaṃ/Dukkham/
Both young and old, fall when this body breaks. Anattā
Seeing this too, O King, I have gone forth;
Better is the recluse's life assured. (13) Nirodha/
Magga

14. "saddhāyāhaṃ pabbajito,
upeto jinasāsane,
avajjhā mayhaṃ pabbajjā,
anaṇo bhuñjāmi bhojanaṃ.

15. "kāme ādittato disvā,
jātarūpāni satthato,
gabbhavokkantito dukkhaṃ,
nirayesu mahabbhayaṃ

16. "etaṃādīnavaṃ ñatvā,
saṃvegaṃ alabhiṃ tadā,
sohaṃ viddho tadā santo,
sampatto āsavakkhayaṃ.

17. "pariciṇṇo mayā satthā,
kataṃ buddhassa sāsanaṃ,
ohito garuko bhāro,
bhavanetti samūhatā.

18. "yassatthāya pabbajito,
agāraśmānagāriyaṃ,
so me attho anuppatto,
sabbasaṃyojanakk hayo"ti.

I ordained out of faith in the Conqueror's teaching.
My holy life is pure.
From now on I eat free from debt. (14)

Seeing lust as an exploding fireball,
how money is used as a weapon;
the Dukkha of being trapped in a womb,
the danger in hell-realms. (15)

Seeing these clearly, urgency arose in me.
My mind grew perfectly calm
and all taints have been destroyed. (16)

Remembering every word my master said,
I took his teaching to the end.
The heavy burden has been lifted.
Any craving for the next existence
has been uprooted. (17)

The goal of my Holy Life has been realized .
All my fetters have been destroyed. (18)

ธรรมบท

มะโนปุปผังคมา ธัมมา
มะนะสา เจ ปะทุฏฐะนะ
ตะโต นัง ทุกะหมันเวติ

มะโนเสฏฐา มะโนมะยา
ภาสะติ วา กะโรติ วา
จักกังวะ ะหะโต ปะทังฯ (๑)

มะโนปุปผังคมา ธัมมา
มะนะสา เจ ปะสันเนนะ
ตะโต นัง สุขะหมันเวติ

มะโนเสฏฐา มะโนมะยา
ภาสะติ วา กะโรติ วา
ฉายาวะ อะนุपाโยนีฯ (๒)

สุภาณุปัสสีง วิหารันตัง
โกชะนัมหิ อะมัตตัญญุง
ตัง เว ปะสะหะติ มาโร

อินทริเยสุ อะสังวุตัง
กุสีตัง หินะวีริยัง
วาโต รุกขังวะ ทุปพะลังฯ (๓)

อะสุภาณุปัสสีง วิหารันตัง
โกชะนัมหิ จะ มัตตัญญุง
ตัง เว นัปปะสะหะติ มาโร

อินทริเยสุ สุสังวุตัง
สัทธัง อารัทธะวีริยัง
วาโต เสลังวะ ปัพพะตังฯ (๔)

จักขุณา สังวะโร สารุ
ฆาเนนะ สังวะโร สารุ
กาเยนะ สังวะโร สารุ

สารุ โสเตนะ สังวะโร
สารุ ชิวหายะ สังวะโร
สารุ วาจาเย สังวะโรฯ (๓๖๐)

มะนะสา สังวะโร สารุ
สัพพัตถะ สังวุโต ภิกขุ

สารุ สัพพัตถะ สังวะโร
สัพพะทุกขา ปะมุจจะติฯ (๓๖๑)

ธรรมะคือเพื่อนร่วมทาง

ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจประเสริฐที่สุด สำเร็จแล้วด้วยใจ ถ้าพูดหรือทำ
สิ่งใดด้วยใจชั่ว ทุกข์ย่อมตามตัวเขา เหมือนล้อหมุนเต้าตามรอยเท้าโค (๑)

ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจประเสริฐที่สุด สำเร็จแล้วด้วยใจ
ถ้าพูดหรือทำสิ่งใดด้วยใจผ่องใส สุขย่อมติดตามเขา เหมือนเงาติดตามตน (๒)

มารย่อมรังควานบุคคล ผู้ตกเป็นทาสของความงาม
ผู้ไม่สำรวมอินทรีย์ทั้งหลาย ไม่รู้ประมาณในโภชนาหาร
เกียจคร้าน ขาดความเพียร เหมือนลมระรานต้นไม้ที่ไม่แข็งแรง ฉะนั้น (๓)

มารย่อมไม่สามารถรังควานบุคคล ผู้ไม่ตกเป็นทาสของความงาม
สำรวมอินทรีย์ทั้งหลายดีแล้ว รู้ประมาณในโภชนาหาร
มีศรัทธา ปราศจากความเพียร เหมือนลมระรานภูเขาคิดไม่ได้ ฉะนั้น (๔)

สำรวมทางตาเป็นการดี สำรวมทางหูเป็นการดี
สำรวมทางจมูกเป็นการดี สำรวมทางลิ้นเป็นการดี
สำรวมทางกายเป็นการดี สำรวมทางวาจาเป็นการดี (๓๖๐)

สำรวมทางใจเป็นการดี ความสำรวมทางทวารทั้งปวงเป็นความดี
ภิกษุผู้สำรวมแล้วในทวารทั้งปวง ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้ (๓๖๑)

ธัมมาราโม ธัมมะระโต
ธัมมัง อะนุสสะรัง ภิกขุ

ธัมมัง อะนุวิจันตะยัง
สัทธัมมา นะ ปะริหาเยติฯ (๓๖๔)

อัปปะลาโหปิ เจ ภิกขุ
ตัง เว เทวา ปะสังสันติ

สะลากัง นาติมัญญะติ
สุทธาชีวิง อะตันทิตังฯ (๓๖๖)

สัพพะโส นามะรูปัสสมิง
อะสะตา จะ นะ โสจะติ

ยัสสะ นัตถิ มะมายิตัง
สะ เว ภิกขุติ วุจจะติฯ (๓๖๗)

เมตตาวิหารี โย ภิกขุ
อะธิกัจเณ ปะทัง สันตัง

ปะสันโน พุทธะสาสะเน
สังขารูปะสะมัง สุขังฯ (๓๖๘)

ปาโมชชะพะหุโล ภิกขุ
อะธิกัจเณ ปะทัง สันตัง

ปะสันโน พุทธะสาสะเน
สังขารูปะสะมัง สุขังฯ (๓๘๑)

โย หะเว ทะหะโร ภิกขุ
โส อิมัง โลกัง ปะภาเสติ

ยุญชะติ พุทธะสาสะเน
อัพภา มุตโตวะ จันทิมายฯ (๓๘๒)

ธัมมะปீติ สุขัง เสติ
อะริยัปปะเวทิตะ ธัมเม

วิปปะสันเนนะ เจตตะสา
สะทา ระมะติ ปิณทิตายฯ (๓๙๙)

เสโล ยะถา เอกะขะโน
เอวัง นินทาปะสังสาสุ

วาเตนะ นะ สะมีระติ
นะ สัมมิญชันติ ปิณทิตายฯ (๔๑)

ภิกษุผู้มีธรรมเป็นที่มา ยินดีแล้วในธรรม คั่นคว้าธรรม
ระลึกถึงธรรม ย่อมไม่เสื่อมจากพระสัทธรรม (๓๖๔)

ภิกษุแม้มีลาภน้อย ก็ย่อมไม่ดูหมิ่นลาภของตน
เทวดาทั้งหลายย่อมสรรเสริญภิกษุนั้น ผู้มีอาชีพบริสุทธิ์ ไม่เกียจคร้าน (๓๖๖)

ผู้ใดไม่มีความยึดถือในนามรูปว่าของเรา โดยประการทั้งปวง
และย่อมไม่เศร้าโศก เพราะนามรูปไม่มีอยู่ ผู้นั้นแลเรากล่าวว่าเป็นภิกษุ (๓๖๗)

ภิกษุใดมีปกติอยู่ด้วยเมตตา เลื่อมใสแล้วในพุทธศาสนา
ภิกษุนั้นพึงบรรลुสันตบถ อันเป็นที่ระงับสังขาร เป็นสุข (๓๖๘)

ภิกษุผู้มากด้วยความปราโมทย์ เลื่อมใสแล้วในพุทธศาสนา
พึงบรรลุสันตบถ อันเป็นที่เข้าไปสงบแห่งสังขาร เป็นสุข (๓๘๑)

ภิกษุใดยังเป็นหนุ่ม ย่อมเพียรพยายามในพุทธศาสนา
ภิกษุนั้นย่อมยังโลกนี้ให้สว่างไสว เหมือนพระจันทร์พ้นแล้วจากเมฆ (๓๘๒)

บุคคลผู้อิ่มเอิบในธรรม มีใจผ่องใสแล้ว ย่อมอยู่เป็นสุข
บัณฑิตย่อมยินดี ในธรรมที่พระอริยเจ้าประกาศแล้ว ทุกเมื่อ (๗๙)

ภูเขาคินล้วนเป็นแท่งที่บดย่อมไม่หวั่นไหวเพราะแรงลม ฉันท
บัณฑิตทั้งหลายย่อมไม่หวั่นไหว เพราะการนิทานและสรรเสริญ ฉันทนั้น (๘๑)

อัปปะมาโท อะมะตัง ปะทัง
อัปปะมัตตา นะ มียันติ

เอตัง วิเสสโต ญัตวา
อัปปะมาเท ปะโมหันติ

เต ฌายีโน สาทะติกา
ผุสันติ อีรา นิพพานัง

สุทฺถสสัง วัชชะมัญญะสสัง
ปะเรสัง หิ โส วัชชานิ
อัตตะโน ปะนะ ฉาเทติ

อัตตะนา วะ กะตัง ปาปัง
อัตตะนา อะกะตัง ปาปัง
สุทฺธิ อะสุทฺธิ ปัจจัตตัง

มาวะมัญญะเถ ปาปัสสะ
อุทะพินทุนิปาเตนะ
อาปุระติ พาโล ปาปัสสะ

ปะมาโท มัจจุโน ปะทัง
เย ปะมัตตา ยะถา มะตาฯ (๒๑)

อัปปะมาทัมหิ ปิณฑิตา
อะริยานัง โคจะเร ระตาฯ (๒๒)

นิจัจัง ทัพพะปะรักกะมา
โยคักเขมมัง อะนุตตะรังฯ (๒๓)

อัตตะโน ปะนะ ทุทฺทะสสัง
โอปุนาติ ยะถาภูสสัง
กะลิงวะ กิตะวา สะโฐฯ (๒๕๒)

อัตตะนา สังกิลิสสะติ
อัตตะนา วะ วิสุขณะติ
นาญโญ อัญญัง วิโสธะเยฯ (๑๖๕)

นะ มัตตัง อาคะมิสสะติ
อุทะกุมภोปิ ปุระติ
โถกัง โถกัมปิ อาจันัง ฯ (๑๒๑)

ความไม่ประมาทเป็นทางสู่อมตะนิพพาน ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย
ชนผู้ไม่ประมาทย่อมไม่ตาย ชนเหล่าใดประมาทย่อมเป็นเสมือนคนตายแล้ว (๒๑)

บัณฑิตทั้งหลายตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ทราบความต่างกันแล้ว ย่อมบันเทิงใน
ความไม่ประมาท ยินดีแล้วในธรรมที่โคจรของพระอริยเจ้าทั้งหลาย (๒๒)

ท่านเหล่านั้นเป็นนักปราชญ์ เพ่งพินิจ มีความเพียรต่อเนื่อง มีความบากบั่นมั่นเป็น
นิตยย่อมถูกต้องนิพพานอันเกษมจากโยคะ หารธรรมอื่นยิ่งกว่ามิได้ (๒๓)

โทษของผู้อื่นเห็นได้ง่าย ส่วนโทษของตนเองนั้นกลับเห็นได้ยาก เพราะว่าบุคคล
นั้นย่อมโปรยโทษของคนอื่นเหมือนโปรยเกลบ แต่ปกปิดโทษของตนเองไว้
เหมือนนายพรานปกปิดอัฐภาพของตนไว้ด้วยกิ่งไม้ ฉะนั้น (๒๔๒)

ทำชั่วด้วยตนเองย่อมเศร้าหมองด้วยตนเอง เลิกทำชั่วด้วยตนเองย่อมหมดจดด้วย
ตนเอง ความบริสุทธิ์ความไม่บริสุทธิ์เป็นของเฉพาะตน คนหนึ่งจะพึงชำระอีกคน
หนึ่งให้หมดจดหาได้ไม่ (๑๖๕)

บุคคลอย่าพึงดูหมิ่นบาปว่า มีประมาณเล็กน้อยจักไม่มาถึง
หม้อน้ำยังเต็มไปด้วยหยาดน้ำที่ตกทีละหยดๆ ได้ ฉันทใด
คนพาลสั่งสมบาป แม้ทีละเล็กทีละน้อย ก็ย่อมเต็มไปด้วยบาปได้ ฉันทนั้น (๑๒๑)

มาวะมัญญเณระ ปุญญัสสะ
อุทะพินทุนิปาเตนะ
อาปุระติ ธีโร ปุญญัสสะ

นะคะรัง ยะถา ปัจจันตัง
เอวัง โคเปถะ อตตานัง
ชะณาตีตา หิ โสจันติ

นะ ปะเรสัง วิโลมานิ
อัตตะโน วะ อะเวกเขยยะ

ยะถาปี รุจิรัง ปุปผัง
เอวัง สุภาสิตา วาจา

ยะถาปี รุจิรัง ปุปผัง
เอวัง สุภาสิตา วาจา

ยะถาปี ปุพพะราสีมฺหา
เอวัง ชาเตนะ มัจเจนะ

อุฏฐาเนนํปปะมาเทนะ
ทีปัง กะยิราถะ เมธาวิ

สะหัสสะมะปิ เจ วาจา
เอกัง อตตะปะทัง เสยโย

นะ มัตตัง อาคะมิสสะติ
อุทะกุมภโกปิ ปุระติ
โถกัง โถกัมปิ อาจิณฺฯ (๑๒๒)

คุตตัง สันตะระพาหิรัง
ชะโน โว มา อุปัจจะคา
นิระยฺมฺหิ สมะปปิตาฯ (๓๑๕)

นะ ปะเรสัง กะตากะตัง
กะตานิ อะกะตานิ จะฯ (๕๐)

วัณณะวันตัง อะคันธะกัง
อะพะลา โหติ อะกุพพะโตฯ (๕๑)

วัณณะวันตัง สะคันธะกัง
สะพะลา โหติ สุกุพพะโตฯ (๕๒)

กะยิรา มาลาคุเฬ พะหุ
กัตตัพพัง กุสะลฺัง พะหุฯ (๕๓)

สัณฺญะเมนะ ทะเมนะ จะ
ยัง โอโฆ นาภิกีระติฯ (๒๕)

อะนัตตะปะทะสัณฺหิตา
ยัง สุตฺวา อุปะสัมมะติฯ (๑๐๐)

บุคคลอย่าพึงดูหมิ่นบุญว่า มีประมาณเล็กน้อยจักไม่มาถึง
หม่อนน้ำยังเต็มไปด้วยหยาดน้ำที่ตกทีละหยดๆ ได้ ฉันทไ
นักปราชญ์สั่งสมบุญ แม้ทีละเล็กทีละน้อย ก็ย่อมเต็มไปด้วยบุญได้ ฉันทนั้น (๑๒๒)

ท่านทั้งหลายจงคุ้มครองตน ให้เหมือนปัจฉิมจันตนครที่มนุษย์ทั้งหลายคุ้มครอง-
ไว้พร้อม ทั้งภายในและภายนอก ขณะอย่าได้ล่วงท่านทั้งหลายไปเสีย
เพราะว่าผู้ที่ล่วงขณะเสียแล้ว ย่อมเศร้าโศก ยัดเยียดกันอยู่ในนรก (๓๑๕)

บุคคลไม่พึงใส่ใจคำแสดงหุของผู้อื่น ไม่พึงแลดูกิจที่ทำแล้วและยังไม่ได้ทำ
ของผู้อื่น พึงพิจารณาแต่กิจที่ทำแล้วและยังไม่ได้ทำของตนเองเท่านั้น (๕๐)

ดอกไม้มีสีงามแต่ไม่มีกลิ่นฉันทไ วาจาสุภาชิตย่อมไม่มีผลแก่คนที่ไม่ได้ทำฉันทนั้น
(๕๑)

ดอกไม้มีสีและกลิ่นงามฉันทไ วาจาสุภาชิตย่อมมีผลแก่คนที่ได้ทำฉันทนั้น (๕๒)

นายมาลาการพึงร้อยพวงมาลาให้มาก จากกอดอกไม้ ฉันทไ
สัตว์ผู้เกิดแล้ว (และจะพึงตาย) พึงทำกุศลให้มาก ฉันทนั้น (๕๓)

ด้วยความขยัน ไม่ประมาท สำรวมระวัง และข่มใจตัวเอง
ผู้มีปัญญาควรสร้างที่พึง ที่ห้วงน้ำไม่สามารถท่วมทับได้ ให้แก่ตนเอง(๒๕)

วาจาแม้ตั้งพัน หากไม่ประกอบด้วยบทธอันเป็นประโยชน์
บทธอันเป็นประโยชน์บทหนึ่ง ที่บุคคลฟังแล้วสงบ ย่อมประเสริฐกว่า (๑๐๐)

สะหัสสะมะปิ เจ คาลา
เอกัง คาลาปะทัง เสยโย

อะนัตตะปะทะสัณฺหิตา
ยัง สุตฺวา อูปะสัมมะติฯ (๑๐๑)

โย สะหัสสัง สะหัสเสนะ
เอกัญฺจะ เขยยะมัตตานัง

สังคาเม มานุเส ชินะ
สะ เว สังคามะชุตตะโมฯ (๑๐๓)

โก นุ หาโส กิमानันโท
อันธะกาเรนะ โอนัทธา

นิจจัง ปัชชะลิเต สะติ
ปะทีปัง นะ คะเวสะละฯ (๑๔๖)

อะเนกะชาติสังสารัง
กะหะการะกัง คะเวสันโต

สันธาวิสสัง อะนิพพิสัง
ทุกขา ชาติ ปุนัปปุนัง (๑๕๓)

กะหะการะกะ ทิฏฺฐุสฺสี
สัพพา เต ฆาสุกา ภัคคา
วิสังขาระกะตัง จิตตัง

ปุณะ เคหัง นะ กาหะสี
กะหะภูมฺมิง วิสังขิตัง
ตัณหานัง ขะยะมัจฉะคาฯ (๑๕๔)

เยสัง สัมโพธิยังเคสุ
อาทานะปะฏินิสสัคเค
ชีณาสะวา ชุติมันโต

สัมมา จิตตัง สุภาวิตัง
อะนุปาทายะ เย ระตา
เต โลเก ปะรินิพพุตา ฯ (๘๙)

คาถาแม่ตั้งพัน หากไม่ประกอบด้วยบทอันเป็นประโยชน์
คาถาบทหนึ่ง ที่บุคคลฟังแล้วสงบ ย่อมประเสริฐกว่า (๑๐๑)

บุคคลใดฟังชนะคนพันคนในสงครามพันครั้ง บุคคลนั้นยังไม่เชื่อว่าเป็นผู้ชนะอย่าง
สูงสุดในสงคราม ส่วนบุคคลใดชนะตนเองเพียงผู้เดียว บุคคลนั้นแล เชื่อว่าเป็นผู้
ชนะอย่างสูงสุดในสงคราม (๑๐๓)

รำเรงอะไรกันหนอ ยินดีอะไรกัน ในเมื่อโลกสันนิวาสถูกไฟไหม้ลูกโพลงแล้ว- เป็น
นิത്യ ท่านทั้งหลายถูกความมืดหุ้มห่อแล้ว เพราะเหตุไรจึงไม่แสวงหาประทีปกัน
เล่า (๑๔๖)

เมื่อเรายังไม่พบญาณ ได้เล่นท่องเที่ยวไปในสงสารเป็นอนเกชาติ แสวงหาอยู่ซึ่ง
นายช่างปลุกเรื่อนคือค้นหาผู้สร้างภพ การเกิดทุกคราวเป็นทุกข์รำไป (๑๕๓)

นี่แน่ะ นายช่างปลุกเรื่อน เรา รู้จักเจ้าเสียแล้ว เจ้าจักทำเรื่อนให้เราไม่ได้อีกต่อไป
โครงเรื่อนทั้งหมดของเจ้าเราหักเสียแล้ว ยอดเรื่อนเราก็อ้อเสียแล้ว
จิตของเราถึงแล้วซึ่งสภาพที่อะไรปรุงแต่งไม่ได้อีกต่อไป
มันได้ถึงแล้วซึ่งความสิ้นไปแห่งค้นหา (๑๕๔)

ชนเหล่าใดอบรมจิตด้วยดีโดยชอบ ในองค์แห่งธรรมสามัคคีเป็นเครื่องตรัสรู้
ชนเหล่าใดไม่ถ่อมมัน ยินดีแล้วในการสละคืนความถ่อมมัน
ชนเหล่านั้นมีอัสวะสิ้นแล้ว มีความรุ่งเรือง ปรีนิพพานแล้วในโลก (๘๙)

พาละสังคะตะจารี หิ
ทุกโข พาละหิ สังวาโส
ธีโร จะ สุขะสังวาโส

นะ ตาวะตา ธัมมะธะโร
โย จะ อัมปิปี สุตฺวานะ
สะ เว ธัมมะธะโร โหติ

บุพเพนิวาสัง โย เวทิ
อะโถ ชาตีกะยัง ปัตโต
สัพพะโวลิตะโวลานัง

พะหุง เว สาระณัง ยันติ
อารามะรูกะเจตฺยานิ

เนตัง โข สาระณัง เขมัง
เนตัง สาระณะมาคัมมะ

โย จะ พุทธัญจะ ธัมมัญจะ
จัตตาริ อะริยะสัจจานิ

ทุกขัง ทุกขะสมุปปาตัง
อะริยัญญัญจิกัง มัคคัง

เอตัง โข สาระณัง เขมัง
เอตัง สาระณะมาคัมมะ

ทีฆะมัทธานะ โสจะติ
อะमितเตเนวะ สัพพะทา
ญาคีนังวะ สะมาคะโม ฯ (๒๐๗)

ยาวะตา พะหุ ภาสะติ
ธัมมัง กาเยนะ ปัสสะติ
โย ธัมมัง นุปปะมัจจะติ ฯ (๒๕๙)

สัคคาปาญญะ ปัสสะติ
อะภิญญา โวลิตะ มุนิ
ตัมหัง พุริ พุริทฺธะณัง ฯ (๔๒๓)

ปัพพะตานิ ะนานิ จะ
มะนุสสา ะยะตฺตชิตา (๑๘๘)

เนตัง สาระณะมุตตะมัง
สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ ฯ (๑๘๙)

สังฆัญจะ สาระณัง คะโต
สัมมปปัญญายะ ปัสสะติ (๑๙๐)

ทุกขัสสะ จะ อะตีกะมัง
ทุกขุปะสะมะคามินัง ฯ (๑๙๑)

เอตัง สาระณะมุตตะมัง
สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ ฯ (๑๙๒)

บุคคลผู้สมคบกับคนพาลเขลาเที่ยวไป ย่อมเศร้าโศกสิ้นกาลนาน
การอยู่ร่วมกับคนพาลเขลา เป็นทุกข์ทุกเมื่อ เหมือนอยู่ร่วมกับศัตรู
ส่วนการอยู่ร่วมกับนักปราชญ์ เป็นสุข เหมือนสมาคมแห่งญาติ (๒๐๗)

บุคคลไม่ชื่อว่าทรงธรรม ด้วยเหตุเพียงที่พูดธรรมะได้มาก
ส่วนผู้ใดฟังธรรมเมื่อน้อยแล้ว ย่อมพิจารณาเห็นธรรมด้วยนามกาย
และไม่ประมาทในธรรม ผู้นั้นแลชื่อว่าเป็นผู้ทรงธรรม (๒๕๙)

เรากล่าวผู้ที่รู้บุพเพนิวาส เห็นสวรรค์และอบาย และได้ถึงความสิ้นไปแห่งชาติ อยู่
จบพรหมจรรย์ เพราะรู้ยิ่ง เป็นมุนี บำเพ็ญหน้าที่บริบูรณ์แล้ว ว่าเป็นพราหมณ์ฯ
(๔๒๓)

มนุษย์เป็นอันมากเมื่อเกิดมีภัยคุกคามแล้ว ก็ถือเอาภูเขาบ้าง
ป่าไม้บ้าง อารามและรุกขเจดีย์บ้าง เป็นสรณะ (๑๘๘)

นั่นมิใช่สรณะอันเกษมเลย นั่นมิใช่สรณะอันสูงสุด
เขาอาศัยสรณะนั้นแล้ว ย่อมไม่พ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้ (๑๘๙)

ส่วนผู้ใดถือเอาพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะแล้ว
เห็นอริยสัจคือความจริงอันประเสริฐสี่ ด้วยปัญญาอันชอบ คือ (๑๙๐)

เห็นความทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ความกำวล่วงทุกข์เสียได้
และหนทางมีองค์แปดอันประเสริฐเครื่องถึงความระงับทุกข์ (๑๙๑)

นั่นแหละเป็นสรณะอันเกษม นั่นแหละเป็นสรณะอันสูงสุด
เขาอาศัยสรณะนั้นแล้ว ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้ (๑๙๒)

มัคคานัญจันคิโก เสฏฐโ
วิราโค เสฏฐโธ ธัมมานัง

สัจจานัง จะตุโร ปะทา
ทิปะทานัญจะ จักขุมาฯ (๒๗๓)

เอเสวะ มัคโค นัตถัญญ
เอตัญญิ ตุมฺเห ปะฏิปัชชะถะ

ทัสสะนัสสะ วิสุทติยา
มารัสเสตัง ปะโมหะนังฯ (๒๗๔)

ตุมฺเหหิ กิจจัง อาตปฺปิง
ปะฏิป็นนา ปะโมกขันติ

อักขาตาโร ตะถาคะตา
ณายิโน มาระพันธะนาฯ (๒๗๕)

อะภิวาทะนะสึลิสสะ
จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ

นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน
อายุ วัณโณ สุขัง พะลังฯ (๑๐๙)

กิจโณ มะนุสสะปะฎิลาโก
กิจฉัง สัทธัมมัสสะวะนัง

กิจฉัง มัจจานะ ชีวิตัง
กิจโณ พุทธานะมุปปาโทฯ (๑๘๒)

สุโข พุทธานัง อุปปาโท
สุขา สังฆัสสะ สามัคคี

สุขา สัทธัมมะเทสะนา
สะมัคคานัง ตะโป สุขิทธิฯ (๑๙๔)

ทางมีองค์แปดประเสริฐกว่าทางทั้งหลาย อริยสัจสี่ประเสริฐกว่าสัจจะทั้งหลาย
วิราคธรรมประเสริฐกว่าธรรมทั้งหลาย พระตถาคตผู้มีจักษุประเสริฐกว่ามนุษย์ทั้ง
หลาย (๒๗๓)

มีทางนี้เท่านั้น เพื่อความหมดจดแห่งทัศนะ ไม่มีทางอื่น
เธอทั้งหลาย จงดำเนินไปตามทางนี้เถิด
เพราะทางนี้เป็นทางที่ยังมารและเสนามารให้หลง (๒๗๔)

พวกเธอพึงเพียรพยายามทำความเพียรเผากิเลสให้เร่าร้อนเถิด
พระตถาคตทั้งหลายเป็นเพียงผู้ชี้บอกทางเท่านั้น
ผู้ที่เพ่งพินิจดำเนินไปตามทางสายนี้ จะพ้นจากเครื่องผูกแห่งมารได้ (๒๗๖)

ธรรม ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ย่อมเจริญแก่บุคคลผู้มีปกติกราบ
ไหว้ และอ่อนน้อมถ่อมตัวต่อผู้เจริญอยู่เป็นนิตย์ (๑๐๙)

การได้ความเป็นมนุษย์เป็นของยาก การดำเนินชีวิตให้อยู่รอดเป็นของยาก
การได้ฟังพระสัทธรรมเป็นของยาก การเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย
เป็นของยาก (๑๘๒)

การเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้าทั้งหลายนำสุขมาให้ การแสดงพระสัทธรรมนำสุขมาให้
ความสามัคคีของหมู่ชนนำสุขมาให้ ความพร้อมเพรียงกันเพียรเผากิเลสทำให้
เกิดสุข (๑๙๔)

Dhammapada

Mano pubbaṅgamā dhammā
mano seṭṭhā manomayā
Manasā ce paduṭṭhena
bhāsatī vā karoti vā
Tato naṃ dukkhamanveti
cakkam' va vahato padaṃ (Verse 1)

Mano pubbaṅgamā dhammā
mano seṭṭhā manomayā
Manasā ce pasannena
bhāsatī vā karoti vā
Tato naṃ sukhamanveti
chāyā' va anapāyinī (Verse 2)

Subhānupassim' viharantaṃ
indriyesu asaṃvutaṃ
Bhojanamhi amattaññuṃ
kusītaṃ hīnavīriyaṃ
Taṃ ve pasahatī māro
vāto rukkham' va dubbalaṃ (Verse 7)

Asubhānupassim' viharantaṃ
indriyesu susaṃvutaṃ
Bhojanamhi ca mattaññuṃ
saddhaṃ āraddhavīriyaṃ
Taṃ ve nappasahatī māro
vāto selaṃ' va pabbataṃ (Verse 8)

Cakkhunā saṃvaro sādhu
sādhu sotenā saṃvaro
Ghānenā saṃvaro sādhu
sādhu jivhāya saṃvaro (Verse 360)

Kāyena saṃvaro sādhu
sādhu vācāya saṃvaro
Manasā saṃvaro sādhu
sādhu sabbattha saṃvaro
Sabbatha saṃvuto bhikkhu
sabbadukkhā pamuccati (Verse 361)

Selected verses from the Dhammapada

1. Mind precedes all mental states. Mind is their chief; they are all mind-wrought. If with an impure mind a person speaks or acts suffering follows him like the wheel that follows the foot of the ox.

2. Mind precedes all mental states. Mind is their chief; they are all mind-wrought. If with a pure mind a person speaks or acts happiness follows him like his never-departing shadow.

7. Just as a storm throws down a weak tree, so does Māra overpower the man who lives for the pursuit of pleasures, who is uncontrolled in his senses, immoderate in eating, indolent, and dissipated.

8. Just as a storm cannot prevail against a rocky mountain, so Māra can never overpower the man who lives meditating on the impurities, who is controlled in his senses, moderate in eating, and filled with faith and earnest effort.

360. Good is restraint over the eye; good is restraint over the ear; good is restraint over the nose; good is restraint over the tongue.

361. Good is restraint in the body; good is restraint in speech; good is restraint in thought. Restraint everywhere is good. The monk restrained in every way is freed from all suffering.

Dhammārāmo dhammarato
dhammaṃ anuvicintayaṃ
Dhammaṃ anussaraṃ bhikkhu
saddhammā na parihāyati (Verse 364)

Appalābho 'pi ce bhikkhu
salābhaṃ nātimaññati
Taṃ ve devā pasamsanti
suddhājīviṃ atanditaṃ (Verse 366)

Sabbaso nāmarūpasmiṃ
yassa natthi mamāyitaṃ
Asatā ca na socati
sa ve bhikkhū 'ti vuccati (Verse 367)

Mettā vihārī yo bhikkhu
pasanno Buddhasāsane
Adhigacche padaṃ santaṃ
saṅkhārūpasamaṃ sukhaṃ (Verse 368)

Pāmojjabahulo bhikkhu
pasanno Buddhasāsane
Adhigacche padaṃ santaṃ
saṅkhārūpasamaṃ sukhaṃ (Verse 381)

Yo have daharo bhikkhu
yuñjati Buddhasāsane
So imaṃ lokaṃ pabhāseti
abbhā mutto 'va candimā (Verse 382)

Dhammapīti sukhaṃ seti
vippasannena cetasā
Ariyappavedite dhamme
sadā ramati paṇḍito (Verse 79)

Selo yathā ekaghano
vātena na samīrati
Evaṃ nindāpasamsāsu
na samiñjanti paṇḍitā (Verse 81)

364. The monk who abides in the Dhamma, delights in the Dhamma, meditates on the Dhamma, and bears the Dhamma well in mind — he does not fall away from the sublime Dhamma.

366. A monk who does not despise what he has received, even though it be little, who is pure in livelihood and unremitting in effort — him even the gods praise.

367. He who has no attachment whatsoever for the mind and body, who does not grieve for what he has not — he is truly called a monk.

368. The monk who abides in universal love and is deeply devoted to the Teaching of the Buddha attains the peace of Nibbāna, the bliss of the cessation of all conditioned things.

381. Full of joy, full of faith in the Teaching of the Buddha, the monk attains the Peaceful State, the bliss of cessation of conditioned things.

382. That monk who while young devotes himself to the Teaching of the Buddha illumines this world like the moon freed from clouds.

79. He who drinks deep the Dhamma lives happily with a tranquil mind. The wise man ever delights in the Dhamma made known by the Noble One (the Buddha).

81. Just as a solid rock is not shaken by the storm, even so the wise are not affected by praise or blame.

Appamādo amatapadam
pamādo maccuno padam
Appamattā na mīyanti
ye pamattā yathā matā (Verse 21)

Etaṃ visesato ñatvā
appamādamhi paṇḍitā
Appamāde pamodanti
ariyānaṃ gocare ratā (Verse 22)

Te jhāyino sātatikā
niccaṃ daḥaparakkamā
Phusanti dhīrā nibbānaṃ
yogakkhemaṃ anuttaraṃ (Verse 23)

Sudassaṃ vajjaṃ aññesaṃ
attano pana duddasaṃ
Paresaṃ hi so vajjāni
opunāti yathā bhusaṃ
Attano pana chādeti
kalim 'va kitavā saṭho (Verse 252)

Attanā' va kataṃ pāpaṃ
attanā saṃkilissati
Attanā akataṃ pāpaṃ
attanā' va visujjhati
Suddhi asuddhi paccattaṃ
nāñño aññaṃ visodhaye (Verse 165)

Māvamaññetha pāpassa
na maṃ taṃ āgamissati
Udabindu nipātena
udakumbho' pi pūrati
Pūrati bālo pāpassa
thokathokam' pi ācinaṃ (Verse 121)

21. Heedfulness is the path to the Deathless.
Heedlessness is the path to death. The heedful die not.
The heedless are as if dead already.

22. Clearly understanding this excellence of heedfulness,
the wise exult therein and enjoy the resort of the Noble Ones.

23. The wise ones, ever meditative and steadfastly persevering,
alone experience Nibbāna, the incomparable freedom from
bondage.

252. Easily seen is the fault of others, but one's own fault is difficult
to see. Like chaff one winnows another's faults, but hides one's
own, even as a crafty fowler hides behind sham branches.

165. By oneself is evil done; by oneself is one defiled.
By oneself is evil left undone; by oneself is one made pure.
Purity and impurity depend on oneself; no one can purify another.

121. Think not lightly of evil, saying, "It will not come to me."
Drop by drop is the water pot filled. Likewise, the fool, gathering it
little by little, fills himself with evil.

Māvamaññetha puññassa
na maṃ taṃ āgamissati
Udabindu nipātena
udakumbho' pi pūrati
Pūrati dhīro puññassa
thokathokam pi ācinaṃ (Verse 122)

Nagaraṃ yathā paccantaṃ
guttaṃ santarabāhiraṃ
Evaṃ gopetha attānaṃ
Khaṇo vo mā upaccagā
Khaṇātītā hi socanti
nirayamhi samappitā (Verse 315)

Na paresaṃ vilomāni
na paresaṃ katākataṃ
Attano' va avekkheyya
katāni akatāni ca (Verse 50)

Yathā pi ruciraṃ pupphaṃ
vaṇṇavantaṃ agandhakaṃ
Evaṃ subhāsītā vācā
aphalā hoti akubbato (Verse 51)

Yathā pi ruciraṃ pupphaṃ
vaṇṇavantaṃ sagandhakaṃ
Evaṃ subhāsītā vācā
saphalā hoti sukubbato (Verse 52)

Yathā pi puppharāsimhā
kayirā mālāguṇe bahū
Evaṃ jātena maccena
kattabbaṃ kusalaṃ bahuṃ (Verse 53)

Uṭṭhānenappamādena
saññāmena damena ca
Dīpaṃ kayirātha medhāvi
yam ogho nābhikīrati (Verse 25)

Sahassam api ce vācā
anattapadasaṃhitā
Ekaṃ attapadaṃ seyyo
yaṃ sutvā upasammati (Verse 100)

122. Think not lightly of good, saying, "It will not come to me." Drop by drop is the water pot filled. Likewise, the wise man, gathering it little by little, fills himself with good.

315. Just as a border city is closely guarded both within and without, even so, guard yourself. Do not let slip this opportunity (for spiritual growth). For those who let slip this opportunity grieve indeed when consigned to hell.

50. Let none find fault with others; let none see the omissions and commissions of others. But let one see one's own acts, done and undone.

51. Like a beautiful flower full of color but without fragrance, even so, fruitless are the fair words of one who does not practice them.

52. Like a beautiful flower full of color and also fragrant, even so, fruitful are the fair words of one who practices them.

53. As from a great heap of flowers many garlands can be made, even so should many good deeds be done by one born a mortal.

25. By effort and heedfulness, discipline and self-mastery, let the wise one make for himself an island which no flood can overwhelm.

100. Better than a thousand useless words is one useful word, hearing which one attains peace.

Sahassam api ce gāthā
anattapadasaṃhitā
Ekaṃ gāthāpadaṃ seyyo
yaṃ sutvā upasammati (Verse 101)

Yo sahaṣsaṃ sahaṣsena
saṅgāme mānuse jine
Ekañ ca jeyyamattānaṃ
sa ve saṅgāmajuttamo (Verse 103)

Ko nu hāso kimānando
niccaṃ pajjalite sati
Andhakārena onaddhā
padīpaṃ na gavessatha (Verse 146)

Anekajāṭisaṃsāraṃ
sandhāvissaṃ anibbisaṃ
Gahakārakaṃ gavesanto
dukkhā jāti punappunaṃ (Verse 153)

Gahakāraka diṭṭho' si
puna gehaṃ na kāhasi
Sabbā te phāsukā bhaggā
gahakūṭaṃ visaṅkhitaṃ
Visaṅkhāragataṃ cittaṃ
taṇhānaṃ khayam ajjhagā (Verse 154)

Yesaṃ sambodhi aṅgesu
sammā cittaṃ subhāvitaṃ
ādāna paṭinissagge
anupādāya ye ratā
Khīṇāsavā jutīmanto
te loka parinibbutā (Verse 89)

101. Better than a thousand useless verses is one useful verse, hearing which one attains peace.

103. Though one may conquer a thousand times a thousand men in battle, yet he indeed is the noblest victor who conquers himself.

146. When this world is ever ablaze, why this laughter, why this jubilation? Shrouded in darkness, will you not see the light?

153. Through many a birth in Samsāra have I wandered in vain, seeking the builder of this house (of life). Repeated birth is indeed suffering!

154. O house-builder, you are seen! You will not build this house again. For your rafters are broken and your ridgepole shattered. My mind has reached the Unconditioned; I have attained the destruction of craving.

89. Those whose minds have reached full excellence in the factors of enlightenment, who, having renounced acquisitiveness, rejoice in not clinging to things — rid of cankers, glowing with wisdom, they have attained Nibbāna in this very life.

Bālasaṅgatacārī hi
dīgham addhāna socati
Dukkho bālehi saṃvāso
amitteneva sabbadā
Dhīro ca sukha saṃvāso
ñātīnaṃ va samāgamo (Verse 207)

Na tāvatā dhammadharo
yāvatā bahu bhāsati
Yo ca appam pi sutvāna
dhammaṃ kāyena passati
Sa ve dhammadharo hoti
yo dhammaṃ nappamajjati (Verse 259)

Pubbenivāsaṃ yo vedi
saggāpāyaṃ ca passati
Atho jātikkhayaṃ patto
abhiññā vosito muni
Sabbavosita vosānaṃ
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ (Verse 423)

Bahuṃ ve saraṇaṃ yanti
pabbatāni vanāni ca
ārāmarukkhacetyāni
manussā bhayatajjitā (Verse 188)

N'etaṃ kho saraṇaṃ khemaṃ
n' etaṃ saraṇamuttamaṃ
N'etaṃ saraṇamāgama
sabbadukkhā pamuccati (Verse 189)

Yo ca buddhaṃ ca dhammaṃ ca
saṅghaṃ ca saraṇaṃ gato
Cattāri ariyasaccāni
sammappaññāya passati (Verse 190)

Dukkhaṃ dukkhasamuppādaṃ
dukkhassa ca atikkamaṃ
Ariyañcaṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ
dukkhūpasamagāminaṃ (Verse 191)

Etaṃ kho saraṇaṃ khemaṃ
etaṃ saraṇamuttamaṃ
Etaṃ saraṇamāgama
sabbadukkhā pamuccati (Verse 192)

207. Indeed, he who moves in the company of fools grieves for longing. Association with fools is ever painful, like partnership with an enemy. But association with the wise is happy, like meeting one's own kinsmen.

259. A man is not versed in Dhamma because he speaks much. He who, after hearing a little Dhamma, realizes its truth directly and is not heedless of it, is truly versed in the Dhamma.

423. He who knows his former births, who sees heaven and hell, who has reached the end of births and attained to the perfection of insight, the sage who has reached the summit of spiritual excellence — him do I call a holy man.

188. Driven only by fear, do men go for refuge to many places — to hills, woods, groves, trees and shrines.

189. Such, indeed, is no safe refuge; such is not the refuge supreme. Not by resorting to such a refuge is one released from all suffering.

190-191. He who has gone for refuge to the Buddha, the Teaching and his Order, penetrates with transcendental wisdom the Four Noble Truths — suffering, the cause of suffering, the cessation of suffering, and the Noble Eightfold Path leading to the cessation of suffering.

192. This indeed is the safe refuge, this the refuge supreme. Having gone to such a refuge, one is released from all suffering.

Maggān' atthaṅgiko seṭṭho
saccānaṃ caturō padā
Virāgo seṭṭho dhammānaṃ
dipadānañca cakkhumā (Verse 273)

Ese'va maggo natth' añño
dassanassa visuddhiyā
Etamhi tumhe paṭipajjatha
mārass' etaṃ pamohanaṃ (Verse 274)

Tumhehi kiccaṃ ātappaṃ
akkhātāro tathāgatā
Paṭipannā pamokkhanti
jhāyino mārabandhanā (Verse 276)

Abhivādanasīlissa
niccaṃ vuddhāpacāyino
Cattāro dhammā vaḍḍhanti
āyu vaṇṇo sukhaṃ balaṃ (Verse 109)

Kiccho manussapaṭilābho
kiccaṃ maccāna jīvitam
Kiccaṃ saddhammasavaṇam
kiccho buddhānaṃ uppādo (Verse 182)

Sukho buddhānaṃ uppādo
sukhā saddhammadesanā
Sukhā saṅghassa sāmaggī
samaggānaṃ tapo sukho ti (Verse 194)

273. Of all the paths the Eightfold Path is the best;
of all the truths the Four Noble Truths are the best;
of all things passionlessness is the best:
of men the Seeing One (the Buddha) is the best.

274. This is the only path; there is none other for the purification
of insight. Tread this path, and you will bewilder Māra.

276. You yourselves must strive; the Buddhas only point the way.
Those meditative ones who tread the path are released from the
bonds of Māra.

109. To one ever eager to revere and serve the elders, these four
blessing accrue: long life and beauty, happiness and power.

182. Hard is it to be born a man; hard is the life of mortals.
Hard is it to gain the opportunity of hearing the Sublime Truth,
and hard to encounter is the arising of the Buddhas.

194. Blessed is the arising of the Buddhas
and blessed is their teaching of the Truth.
Blessed is the harmony in the Sangha,
for the practice of harmonious ones is blessed.

วัญจนสภาโว ๓๘ ประการ

สภาวะลวง (เหมือนจะดี ที่จริง...)

๑. อัปปะฏิกกุลละสังญญามุขนะ กามัจฉันโท วัญเจติ.

เหมือนจะไม่รังเกียจของปฏิกุล ที่จริงกามัจฉันท์ (ชอบสาวเจ้าของปฏิกุล ติดในรสอาหารนั้น หรือพิจารณากายตนว่าไม่ปฏิกุลแล้วหลงรูปตัวเอง เป็นต้น)

๒. ปะฏิกกุลละสังญญาปะติรูปะตายะ พยาปาโท วัญเจติ.

เหมือนจะรังเกียจของปฏิกุล ที่จริงเดียตฉันท์ (เหยียดคนที่ต่างกับเรา ต่ำหนิปัจจัยสี่ที่คนนำมาถวายว่าหยาบไม่ประณีต หรือพิจารณากายตนว่าเป็นปฏิกุลแล้วไปฆ่าตัวตาย เป็นต้น)

๓. สะมาธิมุขนะ ถินะมิทัง วัญเจติ.

เหมือนจะมีสมาธิ ที่จริงถินมิทระ (หลับขาดสติ)

๔. วีริยารัมภะมุขนะ อุทัจจัง วัญเจติ.

เหมือนจะปรารภความเพียร ที่จริงอุทัจจะ (ฟุ้งซ่าน) (:ดูคล้ายจะเพียร ที่จริงพล่งพลา้น)

๕. สิกขากามะตามุขนะ กุกกุจจัง วัญเจติ.

อยู่หนึ่งไม่เป็น

เหมือนจะฝึกศึกษา ที่จริงกุกกุจจะ (รำคาญใจ) (:ดูคล้ายจะทัศนศึกษา ที่จริงไปเที่ยว)

๖. อุภะยะปักกะสันตීระณะมุขนะ วิจิกิจฉา วัญเจติ.

เหมือนจะไตร่ตรองความทั้ง ๒ ฝ่าย ที่จริงวิจิกิจฉา (ลังเลสงสัย ตัดสินใจไม่ได้)

๗. อัญญาภิญญะสะมุเปกขะนะมุขนะ สัมโมโห วัญเจติ.

เหมือนจะวางเฉยในอารมณ์ที่น่ารักน่าชัง ที่จริงสับสน (หลง ไม่มีปัญญา)

๘. อัตตัตถุตามุขนะ อัตตะนิ อะปะริกะวะเน มาโน วัญเจติ.

เหมือนจะรู้จักตนเอง ที่จริงมานะดูถูกตนเอง

๙. วิมังสามุขนะ เหตุปะติรูปะกะปะริคคะเหณะ มิจฉาทิฏฐิ วัญเจติ.

เหมือนจะยึดถือให้เหมาะสมกับเหตุราวกะพิจารณาอย่างชาญฉลาด ที่จริงมิจฉาทิฐิ

๑๐. วิรัตตะตาปะติรูปะเกณะ สัตเตสุ อะทะยาปันนะตา วัญเจติ.

เหมือนจะเป็นคนหมดราคะ ที่จริงไร้ความเอ็นดูในหมู่สัตว์

๑๑. อะนุญญาตปะฏิเสวะนะปะติรูปะตายะ กามะสุขัลลิกานุโยโค วัญเจติ.

เหมือนจะเสพแต่สิ่งที่ทรงอนุญาตไว้แล้ว ที่จริงกามสุขัลลิกานุโยค (ติดในวัตถุกาม)

๑๒. อาชีวะปาริสุทธิปะติรูปะตายะ อะสังวิภาคะสีละตา วัญเจติ.

เหมือนจะมีอาชีวะปาริสุทธิ ที่จริงไม่ชอบแบ่งปัน

๑๓. สังวิภาคะสีละตาปะติรูปะตายะ มิจฉาอาชีโว วัณฺณเจติ.

เหมือนจะชอบแบ่งปัน ที่จริงมิจฉาอาชีวะ (แสวงหาในทางที่ผิดศีลธรรม)

๑๔. อะสังสัคคะวิหาริตาปะติรูปะตายะ อะสังคะหะสีละตา วัณฺณเจติ.

เหมือนจะไม่ชอบอยู่คลุกคลี ที่จริงไม่ชอบสงเคราะห์ผู้อื่น

๑๕. สังคะหะสีละตาปะติรูปะตายะ อะนนะนุโลมิกะสังสัคโค วัณฺณเจติ.

เหมือนจะชอบสงเคราะห์ผู้อื่น ที่จริงชอบคลุกคลีที่ไม่เหมาะสม

๑๖. สัจจะวาทิตาปะติรูปะตายะ ปิสฺสนะวาจา วัณฺณเจติ.

เหมือนจะเป็นคนพูดแต่ความจริง ที่จริงพูดยุยงให้แตกกัน

๑๗. อะปิสฺสนะวาทิตาปะติรูปะตายะ อะนัตถะกามะตา วัณฺณเจติ.

เหมือนจะเป็นคนที่ไม่อยากพูดยุยงให้แตกกัน ที่จริงไม่หวังประโยชน์

๑๘. ปิยะวาทิตาปะติรูปะตายะ จาญฺญักมยะตา วัณฺณเจติ.

เหมือนจะเป็นคนที่กล่าวถ้อยคำที่น่ารัก ที่จริงอยากให้คนมารู้จักพึงพอใจ

๑๙. มิตะภาณิตาปะติรูปะตายะ อะสัมโมทะนะสีละตา วัณฺณเจติ.

เหมือนจะเป็นคนที่พูดแต่พอประมาณ ที่จริงริษยาไม่ชอบร่วมยินดี(ในกุศล)

๒๐. สัมโมทะนะสีละตาปะติรูปะตายะ มายา สาธฺมยฺยัญจะ วัณฺณเจติ.

เหมือนจะชอบร่วมยินดี(ในกุศล) ที่จริงมายา (เจ้าเล่ห์) สาถะยยะ (โอ้อวด)

๒๑. นิคคัยหะวาทิตาปะติรูปะตายะ ณะรุสสะวาจะตา วัณฺณเจติ.

เหมือนจะเป็นการกล่าวชมผู้ที่ควรชม ที่จริงพูดคำหยาบคาย

๒๒. ปาปะคะระหิตาปะติรูปะตายะ ปะระวัชชานุปัสสีตา วัณฺณเจติ.

เหมือนจะตำหนิบาป ที่จริงคอยเพ่งโทษคนอื่น

๒๓. กุลานุททะยะตาปะติรูปะตายะ กุละมัจฉะริยัง วัณฺณเจติ.

เหมือนจะอนุเคราะห์ตระกูล ที่จริงตระหนี่ตระกูล

(หวงสกุลอุปถัมภ์ กีดกันภิกษุอื่นไม่ให้เกี่ยวข้องได้รับการบำรุงด้วย)

๒๔. อาวาสะจิรัฏฐิติกามะตามุขนะ อาวาสะมัจฉะริยัง วัณฺณเจติ.

เหมือนจะต้องการดำรงที่อยู่ให้ได้นานๆ ที่จริงตระหนี่ที่อยู่

(หวงเสนาสนะ กีดกันผู้มีใช้พวกของตนไม่ให้เข้าอยู่)

๒๕. ธัมมะปะริพັນธะปะริหะระณมุขนะ ธัมมะมัจฉะริยัง วัณฺณเจติ.

เหมือนจะเลื่องการผูกพันในธรรม ที่จริงตระหนี่ธรรม (หวงวิชาความรู้ และคุณวิเศษที่ตนได้ บรรลุ ไม่ยอมสอน ไม่ยอมบอกผู้อื่น กลัวเขาจะรู้เทียมเท่าหรือเกินตน)

๒๖. อัมมะเทสะนาภิระติมุขะเน ภัสสารามะตา วัณฺเณติ.

เหมือนจะชอบแสดงธรรม ที่จริงยินดีในการพูดคุย

๒๗. อะณะรุสะวาจะตาคะณานุคคะหะกะระณะมุขะเน สังกะณิการามะตา วัณฺเณติ.

เหมือนจะใช้การไม่กล่าวคำหยาบเพื่ออนุเคราะห์หมู่ ที่จริงชอบอยู่กันเป็นคณะ

๒๘. ปุญญะกามะตาปะติรุปะตายะ กัมมารามะตา วัณฺเณติ.

เหมือนจะปรารถนาบุญ ที่จริงชอบวุ่นการทำงาน

๒๙. สังกะปะติรุเปนะ จิตตะสันตาโป วัณฺเณติ.

เหมือนจะสลดสังเวช (แล้วเผากิเลส) ที่จริงหดหู่แท้จริงใจ (ปล่อยให้กิเลสเผา)

๓๐. สัทธาสุตาปะติรุปะตายะ อะปะริกขะตา วัณฺเณติ.

เหมือนจะมีศรัทธา ที่จริงไม่พิจารณาใคร่ครวญ

๓๑. วิมังสะนาปะติรุเปนะ อัสนัทธิยัง วัณฺเณติ.

เหมือนจะฉลาด ที่จริงขาดศรัทธา

**๓๒. อัตตานิปะเตยยะปะติรุเปนะ คะรุณัง อะนุสาสะนียา อัปปะทักขิณัค-
คาหิตา วัณฺเณติ.**

เหมือนจะมีความเชื่อมั่นในหลักของตน ที่จริงเรียนโดยไม่เคารพอนุศาสน์ของครู

๓๓. อัมมาธิปะเตยยะปะติรุเปนะ สะพรัหฺมะจารีสุ อะการะวัง วัณฺเณติ.

เหมือนจะมีความเชื่อมั่นในหลักธรรม ที่จริงไม่เคารพในเพื่อนสพรหมจารี

๓๔. โลกาธิปะเตยยะปะติรุเปนะ อัตตะนิ อัมเม จะ ปะริกะโว วัณฺเณติ.

เหมือนจะมีความเชื่อมั่นในเสียงส่วนใหญ่ ที่จริงดูถูกตนเองและดูถูกธรรม

๓๕. เมตตายะนามุขะเน ราโค วัณฺเณติ.

เหมือนจะเมตตา ที่จริงราคะ

๓๖. กะรุณายะนาปะติรุเปนะ โสโก วัณฺเณติ.

เหมือนจะกรุณา ที่จริงเศร้า

๓๗. มุทิตาวิหาระปะติรุเปนะ ปะหาโส วัณฺเณติ.

เหมือนจะพลอยยินดีอย่างมีมุทิตา ที่จริงเริงร่า(มาประจบเพื่อตนจะได้ผลประโยชน์ด้วย)

๓๘. อุเปกขาวิหาระปะติรุเปนะ กุสะเลสฺ อัมเมสุ นิกขิตตะจันทะตา วัณฺเณติ.

เหมือนจะอยู่เฉยอย่างมีอุเบกขา ที่จริงทิ้งจันทะในกุศล

ที่มา :- ทำยยุตติหารวิภังควัณณนา ในอรรถกถาของเนตติปกรณ์

ผู้รจนา :- พระธรรมपालาจารย์

ว่า เล่น ทาย : วัณจน์แห่งความหลง

เหมือนติบาป แท้จริง คือเพ่งโทษ
เหมือนแบ่งปัน แท้จริง อันโลสมม

เหมือนกล่าวชม แท้จริง ด้วยคำหยาบ
เหมือนศรัทธา แท้จริง ปัญญาไกล

เหมือนเชื่อกัน ที่จริง ไม่ฟังครู
เหมือนอยากบุญ แท้จริง หยาบเรื่องทำ

เหมือนสลดสังเวช แท้จริง หักเห
เหมือนรังเกียจปฏิญญา แท้จริง ลบลุย-

เหมือนเมตตา ที่จริง คือราคะ
เหมือนมุทิตา แท้จริง ประจบเอา

เหมือนสมาธิ ที่จริง คือนั่งหลับ
เหมือนศึกษา ที่จริง คือทิ้งงาน

เหมือนหมดเรื่อง ที่จริง เคืองผู้คน
เหมือนพูดน้อย แท้จริง ถ้อยถ้อย ปลอ่ยเกร

เหมือนวางเฉย เคือง-ใคร แท้จริง ไม่รู้
เหมือนจะดี ที่จริงนี้ มันหลอกกัน

เหมือนประโยชน์ แท้จริง ไม่เหมาะสม
เหมือนอ้าง แท้จริง หลอ หลอ ไม่แบ่งใคร

เหมือนฉลาด แท้จริง ความเลื่อมใส
เหมือนเชื่อเสียงส่วนใหญ่ แท้จริง เหยียดธรรม

เหมือนหลักฐ แท้จริง เพื่อน-เตือน ถล่ำ
เหมือนชอบคำ-เทศน์ แท้จริง แคชอบคุย

เหมือนจริงรู้ แท้จริง ทำลาย หมายถึง
หยาบเหยียดดูย ใครคิด ผิดจากเรา

เหมือนดูจะ กรุณา แท้จริง เศร้า
เหมือนอุเบกขา แท้จริง ไม่เอา กุศลงาน

เหมือนเพียรขบ ที่จริง คือฟุ้งซ่าน
เหมือนตรองนาน ที่แท้ แคลังเล

เหมือนอดทน แท้จริง กามฉันท ไม่ทันเล่ห์
เหมือนกลัวเปย์ แท้จริง ตรีชนี่ปน

เหมือนมีอยู่ในตัวแท้ นี่แลฉันท
รู้เท่าทัน อย่าหลงวัณจน์ ว่าเล่นทาย ฯ

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ระว่าง

หมดราคะ ใช้หมดแรง ทำกุศล
หมดอัตตา มีใช้หมด อดมรรคา
รู้อะไร ทั้งหลาย ไม่วายทุกข์
อย่าอาลัย อะไรเห็น อย่าเป็นมัน

ยอมอดทน ใช้อยอมปน กิเลสหนา
พ้นชั้นห้า หามิใช่ ไรชั้นธรรมฯ
เว้นรู้มุข ทางออก จากคอกฝัน
นิพพานนั้น ใช่ว่า ท่าน- ไม่เกิดเอยฯ

ปัญญา

Vañcanasabhāvo

The 38 Deceptive states

(One seems to be ... but in fact one is actually ...)

1. Appaṭikkūlasaññāmukhena kāmacchando vañceti.

One seems to be not disgusted by repulsiveness.

In fact one is actually still bound up with sensual craving.

2. Paṭikkūlasaññāpatirūpatāya byāpādo vañceti.

One seems to be experiencing disgust based on the perception of repulsiveness. In fact one is experiencing negativity or ill-will.

3. Samādhimukhena thinamiddhaṃ vañceti.

One seems to be meditating. In fact one is dull or drowsy.

4. Vīriyārambhamukhena uddhaccaṃ vañceti.

One seems to be full of energy. In fact one is restless.

5. Sikkhākāmatāmukhena kukkuccaṃ vañceti.

One seems to be keen on study. In fact one is restless.

[One seems to be thirsty for knowledge, but in fact one is discontent]

6. Ubhayapakkkhasantīraṇamukhena vicikicchā vañceti.

One seems to be weighing up both options, or both sides of a story.

In fact one is hesitant, doubt ridden, unable to decide.

7. Itthānītthasamupekkhanamukhena sammoho vañceti.

One seems to be equanimous and not swayed by delight and aversion, liking and disliking. In fact one is ignorant or lacking understanding.

8. Attaññutāmukhena attani aparibhavane māno vañceti.

One seems to understand oneself, [and be aware of one's faults or limitations]. In fact it's a strong sense of self, a type of conceit, that leads to self-hate, or to being highly critical of oneself.

9. Vīmaṃsāmukhena hetupatirūpakapariggahena micchādiṭṭhi

vañceti.

One seems to be taking a position through having considered it well.

In fact one is holding to a wrong view.

10. Virattatāpatirūpakena sattesu adayāpannatā vañceti.

One seems to be someone who has overcome cravings or desires.

In fact one lacks compassion and empathy.

11. Anuññātapatisevanapatirūpatāya kāmasukhallikānuyogo vañceti.
One seems to be someone who is merely making use of allowable requisites.
In fact one is lost in cravings for sense objects.

12. Ājīvapārisuddhipatirūpatāya asaṃvibhāgasīlatā vañceti.
One seems to be someone who lives a life of purified livelihood, [perhaps, for example, in simple solitude; or in community, but keeping aloof from others]. In fact one doesn't like to share.

13. Saṃvibhāgasīlatāpatirūpatāya micchājīvo vañceti.
One seems to be someone who wants to share things. In fact one engages in wrong livelihood [for example one may pressure lay people to make offerings to the Sangha, or ask for requisites without invitation].

14. Asaṃsaggavihāritāpatirūpatāya asaṅgahasīlatā vañceti.
One seems to be someone who delights in seclusion.
In fact one doesn't like helping others.

15. Saṅgahasīlatāpatirūpatāya ananulomikasamsaggo vañceti.
One seems to be someone who enjoys helping out others.
In fact one is overly fond of company and socializing.

16. Saccavāditāpatirūpatāya piṣuṇavācā vañceti.
One seems to be someone who is being frank and honest.
In fact one is simply indulging in divisive speech [gossip, slander etc.]

17. Apisuṇavāditāpatirūpatāya anattakāmatā vañceti.
One seems to be someone who doesn't wish to indulge in divisive speech.
In fact one is not interested in improving the situation.

18. Piyavāditāpatirūpatāya cātukamyatā vañceti.
One seems to be someone who only wishes to say kind things.
In fact one simply wishes to please other people.

19. Mitabhāṇitāpatirūpatāya asaṃmodanasīlatā vañceti.
One seems to be someone who speaks little, a person of few words.
In fact one is lacking appreciative joy [and so cannot express appreciation].

20. Sammodanasīlatāpatirūpatāya māyā sāṭheyyaṇca vañceti.
One seems to be expressing appreciation for someone's good actions.
In fact one is being sly and manipulative.

21. Niggayhavāditāpatirūpatāya pharusavācatā vañceti.

One seems to be strongly critical of people who one feels are deserving of such judgment. In fact one is actually indulging in harsh speech.

22. Pāpagarahitāpatirūpatāya paravajjānupassitā vañceti.

One seems to be aiming to point out things which will be a benefit to others. In fact one is actually indulging in negative fault-finding.

23. Kulānuddhayatāpatirūpatāya kulamacchariyaṃ vañceti.

One seems to be wanting to protect a family [that one is supported by] from being overburdened or feeling pressured to make offerings to the sangha. In fact one is simply trying to keep the donors for oneself.

24. Āvāsaciraṭṭhitikāmatāmukhena āvāsamacchariyaṃ vañceti.

One seems to be merely wishing to keep a dwelling last for a long time. In fact one is actually unwilling to have others make use of the dwelling.

25. Dhammaparibandhapariharaṇamukhena dhammamacchariyaṃ vañceti.

One seems to be wanting to avoid attachments and potential dangers [worldly dhammas] that come from being a Dhamma teacher. In fact one is unwilling to make the sacrifices to share one's Dhamma knowledge with others.

26. Dhammadesanābhīratimukhena bhassārāmatā vañceti.

One seems to be one who is generous in sharing the Dhamma. In fact one is taking pleasure in talking.

27. Aphaṇṇasavācatāgaṇānuggahakaraṇamukhena saṅgaṇikārāmatā vañceti.

One seems to be good at using warm and friendly language to support others. In fact one is taking pleasure in socializing.

28. Puñṇakāmatāpatirūpatāya kammārāmatā vañceti.

One seems to be applying oneself to meritorious and wholesome actions. In fact one is actually delighting and getting lost in work or busying oneself.

29. Saṃvegapatirūpena cittasantāpo vañceti.

One seems to be practicing with a deep sense of urgency. In fact one is actually being overly fanatical.

30. Saddhālutaṭṭāpatirūpatāya aparikkhatā vañceti.

One seems to be filled with faith or inspiration.

In fact one cannot analyze things objectively.

31. Vīmaṃsanāpatirūpena assaddhiyaṃ vañceti.

One seems to have an analytical mind. In fact one actually lacks faith.

32. Attādhīpateyyapatirūpena garūnaṃ anusāsanīyā appadakkhiṇaḃ gāhitā vañceti.

One seems to have a good sense of self confidence in one's own perspectives and opinions. In fact one does not really respect the teachers' instructions.

33. Dhammādhīpateyyapatirūpena sabrahmacārīsu agāraṃ vañceti.

One seems to be applying Dhamma principles [perhaps ultimate truth].

In fact one lacks respect for one's fellow monks.

34. Lokādhīpateyyapatirūpena attani dhamme ca paribhavo vañceti.

One seems to be going along with the majority, or widely held opinion.

In fact one is lacking trust in one's own consideration and true Dhamma principles.

35. Mettāyanā mukhena rāgo vañceti.

It seems as if one is acting with mettā [loving kindness].

In fact it is really based on one's own attachments.

36. Karuṇāyanāpatirūpena soko vañceti.

One seems to be showing compassion. In fact one is actually sad.

37. Muditāvihārapatirūpena pahāso vañceti.

One seems to be showing appreciating joy.

In fact one is actually flattering [praising and complimenting someone in order to further one's own interests].

38. Upekkhāvihārapatirūpena kusalesu dhammesu nikkhattachandatā vañceti.

One seems to be equanimous. In fact one is actually lacking the enthusiasm (or unable) to develop wholesome mental states.

Source :-Yuttihāra Vibhagha vannanā : the commentary of Nettipakarana

By Dhammapāla

มหานมัสการ
เคารพคุณผู้ยิ่งใหญ่

กะมะลัง กะมะลังกัตตุง วะนะโทวะนะโทมพะรัง
สุคะโต สุคะโต โลกัง สะหิตัง สะ หิตัง กะรัง ฯ

บัวมีเพื่อประดับน้ำ เมฆผู้ให้การรักษามีเพื่อประดับอัมพร (ท้องฟ้า)
พระสุคต ผู้ทรงบรรลุนิพพานอันดี (พระนิพพาน) พระองค์นั้น ทรงบำเพ็ญประโยชน์เกื้อกูล
เป็นการเกื้อกูลอันดี ทรงมีเพื่อประดับโลก

สะมะลัง สะมะลังกัตตุง สุกิรัง สุกิ รัญชะเย
สุกิรัง สุกิรังคันตุง สะมะลัง สะมะลังภิ โย ฯ

พระชินเจ้าพระองค์ใด ผู้มีรัศมีงดงาม ทรงบรรลุแล้วซึ่งธรรมอันสงบอย่างเด็ดขาด เพื่อ
ประดับตนอันมีมลทิน (เพื่อทำตนให้หมดมลทิน) สิ้นกาลนาน บัณฑิตพึงยังพระชินเจ้า
พระองค์นั้น ผู้มีพระวรกายอันสะอาด ให้ทรงโปรดตลอดกาลนาน

สุคะตัง สุคะตัง เสฏฐัง กุสะลัง'กุสะลัง ชะหัง
อะมะตัง อะมะตัง สันตัง อะสะมัง อะสะมัง ทะทัง
สะระณัง สะระณัง โลกัง อะระณัง อะระณัง กะรัง
อะภะยัง อะภะยัง ฐานัง นายะกัง นายะกัง นะเมฯ

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระนายกะเจ้า, ผู้เสด็จไปดี, ผู้ตรัสดี, ผู้ประเสริฐ, ผู้ละกุศลและ
อกุศล, ผู้เว้นจากความตาย, ผู้บรรลุอมตนิพพาน, ผู้สงบ, ผู้ไม่มีใครเสมอเหมือน, ผู้ทรงให้
มรรคผล นิพพาน อันเป็นธรรมที่ไม่เหมือนโลกียธรรม, ผู้ทรงเป็นที่พึ่ง, ผู้ทรงรู้แจ้งซึ่ง
สัตวโลกสังขารโลก และโอกาสโลก, ผู้ไม่มีกิเลส, ผู้ทรงกระทำความไม่มีกิเลส, ผู้ไม่มีภัย,
ผู้นำไปสู่ฐานะอันไม่มีภัย

สาทะรัง สา ทะรัง หันตุ วิหิตา วิหิตา มะยา
วันทะนา วันทะนามานะ- ภาชะเน ระตะนัตตะเย ฯ

การกราบไหว้บูชาข้าพเจ้าตั้งไว้แล้วอย่างมีความเชื่อเพื่อ ในพระรัตนตรัย อันเป็นภาชนะ
แห่งการกราบไหว้และการบูชา การกราบไหว้ของข้าพเจ้านั้น มีประโยชน์เกื้อกูลพิเศษ
โปรดกำจัดความกระวนกระวายของข้าพเจ้าด้วยเถิด

Mahā Namassakāraṇ Supreme Reverence

Kamalaṃ kamalaṃ kattuṃ
sugato sugato lokaṃ

vanadovanadombaraṃ
sahitaṃ sa hitaṃ karaṃ

Lotuses are there to decorate the water. Clouds are there to decorate the sky. The Sugata who has achieved a good state (Nibbāna) is of great benefit and assistance. He exists to decorate the world.

samalaṃ samalaṅkattuṃ
suciraṃ suciraṅgantūṃ

suciraṃ suci rañjaye
samalaṃ samalaṃbhi yo

The conqueror who has attained absolute peace is one who has a beautiful radiance. The wise who wish to purify themselves from impurity should admire him. It will bring happiness and benefit to them for a long time.

Sugataṃ sugataṃ seṭṭhaṃ
amataṃ amataṃ santaṃ
Saranaṃ saranaṃ lokaṃ
abhayaṃ abhayaṃ tṭhānaṃ

kusalaṃ'kusalaṃ jahaṃ
asamaṃ asamaṃ dadaṃ
araṇaṃ araṇaṃ karaṃ
nāyakaṃ nāyakaṃ name १

I humbly bow to the Lord Buddha, the one who has gone well, who speaks well; the noble one who is excellent; the one who has surpassed wholesome and unwholesome; the one who is free from death; who attains immortal nibbāna; the one who is calm; the one who has no equal; the one who gives the path to nibbāna, which is a Dhamma that is not like worldly Dhamma. The one who is a refuge, who knows the world of beings, the world of formations and the world of physicality; one who has no defilements; one who acts without defilements; one who is without danger; one who leads to a state of no danger.

sādaraṃ sādaraṃ hantu
vandanā vandanāmaṇa-

vihitā vihitā mayā
bhājane ratanattaye

My homage has been fully rendered to the Triple Gem which has become a container of my worship and reverence. May my homage bring great benefit. My impassioned heart is at your service.

จุลลไชยปกรณ์ บทสวดเพื่อชัยชนะ (แบบย่อ)

๑. สุโข พุทธานัง อุปปาโท

สุขา สังฆัสสะ สามัคคี

สุขา สัทธัมมะเทสะนา

สมัคคานัง ตะโป สุขो.

ความอุปบัติขึ้นแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นเหตุนำสุขมาให้, การแสดงธรรมของสัตบุรุษ เป็นเหตุนำสุขมาให้, ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ เป็นเหตุแห่งความสุข, ความเพียรของท่านผู้พร้อมเพรียงกันทั้งหลาย เป็นเหตุแห่งความสุข.

๒. ทิวา ตะปะติ อาทิจโจ

สันนัทโธ ชัตติโย ตะปะติ

อะถะ สัพพะมะโหระตติง

รัตติง อาภาติ จันทิมหา

ณายี ตะปะติ พรัหมมะโน

พุทโธ ตะปะติ เตชะสา.

ดวงอาทิตย์ ย่อมรุ่งเรืองในเวลากลางวัน ดวงจันทร์ ย่อมรุ่งเรืองในเวลากลางคืน กษัตริย์ผู้ทรงเครื่องรบ ย่อมสง่างาม พราหมณ์ผู้เฟื่องผาสุก ย่อมรุ่งเรือง ส่วนพระพุทธเจ้า ย่อมรุ่งโรจน์ด้วยพระเดชานุภาพตลอดทั้งวันและคืนทั้งปวง.

๓. หิริโอดตัพปะสัมปันนา

สันโต สปปุริสา โลเก

สุกกะธัมมะสะมาหิตา

‘เทวะธัมมา’ติ วุจจะเร.

บุคคลผู้ถึงพร้อมด้วยหิริและโอดตัพปะ(ละอายชั่วกลัวบาป) ตั้งมั่นอยู่ในธรรมอันขาวคือกุศลธรรม เป็นผู้สงบบรรจง เป็นสัตบุรุษ บัณฑิตเรียกว่า “ผู้มีเทวธรรม” ในโลก.

๔. สันติ ปักขา อะปะตะนา

มาตา ปิตา จะ นิกขันตา

สันติ ปาทา อะวัณณะนา

ชาตะเวทะ ปะฏิกกะมะ.

(นกคุ้มโพธิสัตว์ เมื่อจะห้ามไฟป่า ระลึกถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าในอดีต ปราศจากสิ่งที่มีอยู่ในตน เมื่อจะทำสักงกิจริยา จึงกล่าวว่า) ‘ปีกของเรามีอยู่ แต่ยังไม่บินได้ เท่าที่ ๒ ข้างของเรา มีอยู่ ก็ยังเดินไม่ได้ ทั้งแม่และพ่อของเรา ก็หนีภัยออกไปแล้ว นี่เจ้าไฟป่า เจ้าจงถอยกลับไปเถิด’

๕. สุวัณณะภูมิง คันถวานะ

ปีสาเจ นิทระเมตฺวานะ

เอเต สัพเพ ยักขา ปะลายันตุ.

โสณุตตะรา มะหิทิกา

พรัหมมะชาลัง อะเทสะยุง.

ท่านพระโสณะเถระและท่านพระอุตตระเถระ เป็นผู้มั่งคั่งมาก ได้ไปยังดินแดนสุวรรณภูมิ ปรากฏพวกยักษ์ปีศาจทั้งหลายแล้ว ได้แสดงพรหมชาลสูตร/ ขอพวกยักษ์เหล่านั้น จงหนีไปเถิด.

๖. อากาสัญญา จะ ภูมัญญา
 ปุญญัง โน อะนุโมทนต์
 อากาสัญญา จะ ภูมัญญา
 ปุญญัง โน อะนุโมทนต์
 อากาสัญญา จะ ภูมัญญา
 ปุญญัง โน อะนุโมทนต์
 อากาสัญญา จะ ภูมัญญา
 ปุญญัง โน อะนุโมทนต์

เทวา นาคา มะหิทิกา
 จิรัง รักขันตุ สาสะนัง.
 เทวา นาคา มะหิทิกา
 จิรัง รักขันตุ ปาณิน.
 เทวา นาคา มะหิทิกา
 จิรัง รักขันตุ โน สะทา.
 เทวา นาคา มะหิทิกา
 โสตถิ คัจฉันตุ เทวะตาเคตา.

ท่านผู้มีฤทธิ์ทั้งหลาย จะเป็นอากาสัญญะเทวดาก็ดี จะเป็นภูมัญญะเทวดาก็ดี จะเป็นพญานาคก็ดี จงอนุโมทนาบุญกับพวกข้าพเจ้าทั้งหลาย จงปกป้องรักษาพระศาสนาให้ดำรงอยู่ได้นานเถิด.
 ท่านผู้มีฤทธิ์ทั้งหลาย จะเป็นอากาสัญญะเทวดาก็ดี จะเป็นภูมัญญะเทวดาก็ดี จะเป็นพญานาคก็ดี จงอนุโมทนาบุญกับพวกข้าพเจ้าทั้งหลาย จงคุ้มครองสัตว์ทั้งหลายตลอดกาลนานเถิด.
 ท่านผู้มีฤทธิ์ทั้งหลาย จะเป็นอากาสัญญะเทวดาก็ดี จะเป็นภูมัญญะเทวดาก็ดี จะเป็นพญานาคก็ดี จงอนุโมทนาบุญกับพวกข้าพเจ้าทั้งหลาย จงคุ้มครองพวกข้าพเจ้าทั้งหลาย เป็นนิจเถิด.
 ท่านผู้มีฤทธิ์ทั้งหลาย จะเป็นอากาสัญญะเทวดาก็ดี จะเป็นภูมัญญะเทวดาก็ดี จะเป็นพญานาคก็ดี จงอนุโมทนาบุญกับพวกข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอให้เทวดาทั้งหลายที่ได้มาแล้ว จงเดินทางกลับไปโดยสวัสดิภาพด้วยเทอญ.

บทสวดไชยน้อย

๗. นะโม เม พุทธะเตชัสสะ
 เตชะปะสิทธิรังสี เทวา
 สิทธิพัรห์มา จะ อินทา จะ
 สะมุททา ภูตะคังคา จะ

ระตะนัตตะยะธัมมิกา
 นารายะปะระเมสะวะรา
 จะตุโลกาภีรักกะกา
 สัพพะชะยะปะสิทธิ ะวะวันตุ เต.

ขอความนอบน้อมแห่งข้าพเจ้า จงมีแด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้รู้เรื่องด้วยเดช (พระองค์นั้น) สมณพราหมณ์ทั้งหลาย ผู้ถึงพระรัตนตรัยว่าเป็นสรณะก็ดี เทวดาทั้งหลายผู้เรืองเดช มีรัศมีงดงาม ผุดผ่อง ผู้เป็นใหญ่ ประเสริฐเลิศล้ำก็ดี สิทธิพรหมก็ดี พระอินทร์ทั้งหลายก็ดี ท้าวจตุโลกบาลผู้คุ้มครองสัตว์โลกก็ดี เทวดาทั้งหลายที่ประจำอยู่ตามท้องทะเลก็ดี เทวดาผู้ประจำอยู่บนภาคพื้นก็ดี เทวดาผู้ประจำอยู่ตามแม่น้ำก็ดี ด้วยอานุภาพแห่งท่านทั้งหลายเหล่านั้น ขอความสำเร็จแห่งชัยชนะทั้งมวล จงบังเกิดมีแก่ท่าน.

ชะยะ ชะยะ ะระณิระะณิ อุทะธิอุทะธิ นะทินะที
 ชะยะ ชะยะ คัคคะนะตะละ นิสสะยะ นิละยะเสยยะ เสละสุเมรุราชะ พะนะราชา
 ชะยะ ชะยะ คัมภีระโสฬภีนาเคนทะนาคิ ปิสากะภูตะกาลิ

ชะยะ ชะยะ ทุนนิมิตตะโรคิ

ชะยะ ชะยะ ลิงคีสุธามานะมุชะชา

ชะยะ ชะยะ รุณณะมุชะสาตะธา (ทารุณะมุชะสัตถา)

ชะยะ ชะยะ จัมปาทีนาคะกุละกัณฐะกา

ชะยะ ชะยะ คะชะคะณะ ตุรังคะคะณะ สุกะระ ภูซังคะ สีหะ พะยัคมะ ทีปา

ชะยะ ชะยะ รุณณะมุชะยาตะธา ชิตะชิตะเสนาริปุณัง สุทธีนัง ะระตี

จะเป็นแผ่นดินที่เล็กหรือแผ่นดินที่กว้างใหญ่ก็ตาม ทะเลหรือมหาสมุทรก็ตาม แม่น้ำน้อยใหญ่ทั้งหลายก็ตาม ท่านจงชนะ จงชนะ ณ สถานที่เหล่านั้นทั้งหมด

ท่านจงชนะ จงชนะ ทั้งบนพื้นอากาศ ทั้งในสถานที่อยู่อาศัย ในถ้ำเรือน หินผา ภูเขาหลวงสูงเมรุ และในราวป่าไพรสณฑ์

จงชนะ จงชนะ ต่อพวกหมู่นาคน้อยใหญ่ทั้งหลายที่อาศัยอยู่ตามโตรกเหวและห้วงน้ำลึก และต่อพวกปีศาจภูตกาลีทั้งหลาย

จงชนะ จงชนะ ต่อพวกที่ทำให้เกิดเหตุอาเพศร้าย ผู้มักก่อให้เกิดโรคภัยอาถรรพ์

จงชนะ จงชนะ ต่อสิ่งหวั่นไหวทั้งหลายจำพวกที่มีเขา มีงา มีเขี้ยว

จงชนะ จงชนะ ต่อสาตราวุธที่คมแข็งกล้า

จงชนะ จงชนะ ต่อพวกนาคจำพวกที่ใช้เครื่องประดับคอเช่นสร้อยสังวาลย์ดั่งดอกจำปาเป็นต้น

จงชนะ จงชนะ ต่อโขนงช้าง หมู่ม้า สุนัข ราชสีห์ เสือโคร่ง เสือเหลือง

จงชนะ จงชนะ ต่อข้าศึกศัตรูที่มุ่งความแค้นแค้น เมื่อหมู่เสนาศัตรูศัตรูพ่ายแพ้ สงบระงับแล้ว ย่อมจะมีแต่ความโสมนัสยินดี

ชะยะ ชะยะ สุขาสุขาชีวี

ชะยะ ชะยะ ะระณีตะเล สะทา สุขะยา

ชะยะ ชะยะ ะระณีसानติ สะทา

ชะยะ ชะยะ มังคะราละยา ภาวะคเค

ชะยะ ชะยะ ะระณะยักเข

ชะยะ ชะยะ รักขะเส สุระภูตะเตชา

ชะยะ ชะยะ พริห์เมนทะคะณา

ชะยะ ชะยะ ราชาทิราชะชะยัง

ชะยะ ชะยะ ปะฐะวีง สัพพัง

ชะยะ ชะยะ ะระหันตา ปัจเจกะพุททะสาวะกา

ชะยะ ชะยะ มะหะสุโร หะโรหะรินทะเทวา

ชะยะ ชะยะ พริห์มาสุรักโข

จงมีชีวิตที่สะดวกราบรื่น ชนะ จงชนะ

จงชนะ จงชนะ ทั้งบนพื้นแผ่นดิน ความชนะอย่างดี(เด็ดขาด) พึงมีตลอดกาลทุกเมื่อ
 จงชนะ จงชนะ นำความสงบร่มเย็นมาให้แก่พื้นแผ่นดินตลอดไป
 จงชนะ จงชนะ ต่อหมู่มังกร อันอาศัยอยู่ในภพอันเลิศ
 จงชนะ จงชนะ ต่อพวกวรุณะยักษ์ทั้งหลาย
 จงชนะ จงชนะ ต่อพวกยักษ์รากษส(ผีเสื้อน้ำ) ด้วยเดชแห่งเทวดา
 จงชนะ จงชนะ ด้วยอำนาจภาพแห่งหมู่อินทร์พรหม
 จงชนะ จงชนะ ด้วยเดชานุภาพแห่งพระราชายิ่งกว่าพระราชา
 จงชนะ จงชนะ ตลอดทั่วทั้งแผ่นดินทั้งมวล
 พระปัจเจกพุทธเจ้าและพระอรหันตสาวกทั้งหลายเหล่าใด ด้วยอำนาจภาพแห่งท่านผู้ประเสริฐเหล่านั้น ท่านจงชนะ จงชนะ
 จงชนะ จงชนะ ด้วยเดชแห่งเทวดาผู้ยิ่งใหญ่ในสวรรค์ ทั้งด้วยเดชแห่งหะโรหะรินทะเทวดา
 จงชนะ จงชนะ ด้วยอำนาจภาพแห่งท้าวสุริยวงษ์พรหมผู้เปี่ยมด้วยเมตตา

ชะยะ ชะยะ นาโค วิรุฬหะโก อินโท จะ เวณะเตยโย จะ อัคคิ วาโย จะ ปะชุณ्ह อัญญาระสะ มะหาเทวา อิสะโย สาวะกา สัพเพ ชะยะธัมโม จะ สังโฆ จะ เอเตนะ ชะยะเตเชนะ เอเตนะ พุทธะเตเชนะ	วิรูปักโข จันทิมา ระวิ กุเวโร วะรุโณปิจะ กุมารโธ ณะตะรัฏฐะโก สิทธิตาปะสะอาทะโย ชะยะลาโภ ภาวันตุ เต. ทะสะปาโล จะ ชะยะนัง โสตถิ ภาวันตุ เต โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
---	--

พญานาคราช ท้าววิรุฬหก ท้าววิรูปักษ์ จันทรเทพ สุริยเทพ พระอินทร์ ท้าวเวณเตยยะ
 ท้าวกุเวร ท้าววรุณ เทพแห่งไฟ เทพแห่งลม ท้าวปชุนหะ กุมารเทพบุตร ท้าวธรรมา
 เทวดาผู้มีศักดิ์ใหญ่ทั้ง ๑๘ ท่าน ฤๅษีทั้งหลายมีสิทธิตาบสเป็นต้น และพระอรหันตสาวก
 ทั้งหลายเหล่าใด ด้วยอำนาจภาพแห่งท่านเหล่านั้น ท่านจงชนะ จงชนะ
 การได้รับชัยชนะ จงบังเกิดมีแก่ท่าน
 พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า ผู้ชนะ พระราชาผู้ทรงธรรม ๑๐ ประการ โปรดประทานชัยชนะ
 ด้วยเดชแห่งความชนะนั้น ขอความโชคดีมีชัย จงมีแก่ท่าน
 ด้วยอำนาจภาพแห่งพระพุทธเจ้านั้น ขอชะยะมงคล จงมีแก่ท่าน เกิด.

๘. ชะโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง อุคโฆสะยุง โภธิมณฺเฑ ปะโมทิตา ชะโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง อุคโฆสะยุง โภธิมณฺเฑ ปะโมทิตา	มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย ชะยัง ตะทา <u>พัรัหมะคะณา</u> มะเหลสิโน. มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย ชะยัง ตะทา <u>อินทะคะณา</u> มะเหลสิโน.
---	--

ชะโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
 อุคโฆสะยุง โพธิมัตถะ ปะโมทิตา
 ชะโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
 อุคโฆสะยุง โพธิมัตถะ ปะโมทิตา
 ชะโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
 อุคโฆสะยุง โพธิมัตถะ ปะโมทิตา
 ชะโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
 อุคโฆสะยุง โพธิมัตถะ ปะโมทิตา

มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย
 ชะยัง ตะทา เทวะคะณา มะเหลสิโน.
 มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย
 ชะยัง ตะทา สุปฺปิณณะคะณา มะเหลสิโน.
 มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย
 ชะยัง ตะทา นาคะคะณา มะเหลสิโน.
 มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย
 ชะยัง ตะทา สัพพะคะณา มะเหลสิโน.

ในครั้งนั้น หมู่แห่งพรหมทั้งหลาย พากันชื่นชมยินดี ต่อชัชชนะของพระมเหสีเจ้า(ผู้แสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่) ณ ที่โพธิมัตถ์ ได้ประกาศสรรเสริญว่า นี่ เป็นชัชชนะของพระพุทธเจ้า ผู้มีสิริ ส่วนมารผู้มีบาป ได้ปราศัยแล้ว.

ในครั้งนั้น หมู่แห่งพระอินทร์ทั้งหลาย พากันชื่นชมยินดี ต่อชัชชนะของพระมเหสีเจ้า ณ ที่โพธิมัตถ์ ได้ประกาศสรรเสริญว่า นี่ เป็นชัชชนะของพระพุทธเจ้า ผู้มีสิริ ส่วนมารผู้มีบาป ได้ปราศัยแล้ว.

ในครั้งนั้น หมู่แห่งเทวดาทั้งหลาย พากันชื่นชมยินดี ต่อชัชชนะของพระมเหสีเจ้า ณ ที่โพธิมัตถ์ ได้ประกาศสรรเสริญว่า นี่ เป็นชัชชนะของพระพุทธเจ้า ผู้มีสิริ ส่วนมารผู้มีบาป ได้ปราศัยแล้ว.

ในครั้งนั้น หมู่แห่งครุฑทั้งหลาย พากันชื่นชมยินดี ต่อชัชชนะของพระมเหสีเจ้า ณ ที่โพธิมัตถ์ ได้ประกาศสรรเสริญว่า นี่ เป็นชัชชนะของพระพุทธเจ้า ผู้มีสิริ ส่วนมารผู้มีบาป ได้ปราศัยแล้ว.

ในครั้งนั้น หมู่แห่งนาคทั้งหลาย พากันชื่นชมยินดี ต่อชัชชนะของพระมเหสีเจ้า ณ ที่โพธิมัตถ์ ได้ประกาศสรรเสริญว่า นี่ เป็นชัชชนะของพระพุทธเจ้า ผู้มีสิริ ส่วนมารผู้มีบาป ได้ปราศัยแล้ว.

ในครั้งนั้น หมู่คณะทั้งหลายทั้งปวง พากันชื่นชมยินดี ต่อชัชชนะของพระมเหสีเจ้า ณ ที่โพธิมัตถ์ ได้ประกาศสรรเสริญว่า นี่ เป็นชัชชนะของพระพุทธเจ้า ผู้มีสิริ ส่วนมารผู้มีบาป ได้ปราศัยแล้ว.

๙. ชะยันโต โพธิยา มูเล

เอวัง ตวัจ วิชะโย โหหิ

อะปะราชิตะปัลลเก

อะภิสเสเก สัพพะพุทธานัง

สักยานัง นันทิวัทธะโน

ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล.

สีเส ปะฐะวีโปกชะเร

อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ.

พระพุทธเจ้า ผู้นำพาความภาคภูมิใจ เป็นที่ชื่นชมยินดีแห่งเจ้าศากยะทั้งหลาย ได้ทรงชนะมาร ณ ที่โคนแห่งต้นพระศรีมหาโพธิ์ ฉันทใด ขอท่านจงเป็นผู้ได้ชัชชนะ ฉันทนั้น, จงชนะในวาระแห่งไชยมงคล. ณ โพธิบัลลังก์ อันประเสริฐ อันเป็นอปราชิตบัลลังก์(สถานที่ประทับนั่งโดยไม่พ่ายแพ้) อันเป็นหัวใจแห่งพื้นปฐพี เป็นสถานที่อภิเษกแห่งพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ พระพุทธเจ้าได้ทรงมีชัยต่อพญามาร เป็นผู้ถึงความ เป็นเอกบุคคคล(บุคคคลผู้ประเสริฐที่สุดในโลก) ทรงบันเทิงด้วยธรรมอยู่ ฉันทใด ขอท่านจงเป็นผู้มีความบันเทิงอยู่ ฉันทนั้น.

๑๐. สุนัขขัตตัง สุมังคะลัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง
ปะทักขิณานิ กัตถวานะ
เต อัตถะลัทธา สุขิตา
อะโรคา สุขิตา โหณะ

สุปปะภาตัง สุหุณฺณุตตัง
สุยฺยญฺฐัง พริหัมมะจาริสฺสุ.
วาจา กัมมัง ปะทักขิณัง
ปะณิธิ เต ปะทักขิณ
ละภันตเต ปะทักขิณ.
วิรุฬฺหะ พุทฺธะสาสะเน
สะหะ สัพเพหิ ญฺาติภิ.

สัตว์ทั้งหลายประพาสสุจริตในเวลาใด เวลานั้น ชื่อว่าเป็นฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี ชะนะดี ยามดี และบูชาดีในพรหมจารีบุคคลทั้งหลาย
กายกรรมเป็นส่วนเบื้องขวา(ส่วนที่ประพาสสุจริต) วาจกรรมเป็นส่วนเบื้องขวา มโนกรรมเป็นส่วน
เบื้องขวา ความตั้งใจของท่าน เป็นส่วนเบื้องขวา
สัตว์ทั้งหลายทำกรรมอันเป็นส่วนเบื้องขวาแล้ว ย่อมได้ประโยชน์อันเป็นส่วนเบื้องขวา
ท่านทั้งหลายเหล่านั้นได้ประโยชน์แล้ว จึงได้รับความสุข เจริญอกงามในพระพุทธศาสนา
จึงเป็นผู้ไม่มีโรค ถึงความสุขพร้อมด้วยญาติทั้งมวลเกิด.

๑๑. สุณันตุ โภณโต เย เทวา
ทีมายุกา สะทา โหนตุ
รักขันตุ สัพพะสัตตตานัง
ยา กากิ ปัตถะนา เตสัง
ยุตตะกาเล ปะวัสสันตุ
โรคา จุปัททะวา เตสัง
กายะสุขัง จิตตะสุขัง

อัสมิง ฐาเน อะธิกะตา
สุขิตา โหนตุ สัพพะทา
รักขันตุ ชินะสาสะนัง
สัพเพ ปุเรนตุ มะโนระถา
วัสสัง วัสสาละลาหะกา
นิวาเรนตุ จะ สัพพะทา
อาวะหันตุ ยะถาระหัง.

ท่านผู้เจริญทั้งหลาย จงพึงเกิด เทวดาเหล่าใด ได้มาถึงยังสถานที่นี้ ขอเทวดาเหล่านั้น จงเป็นผู้
มีอายุยืนตลอดกาล เป็นผู้ถึงสุขทุกเมื่อ, จงคุ้มครองสรรพสัตว์ทั้งหลาย จงปกป้องรักษาคุ้มครอง
ดูแลศาสนาของพระชินเจ้า
ความปรารถนาของสัตว์เหล่านั้น อย่างไรก็ดี ก็ตาม ขอความปรารถนาเหล่านั้นทั้งหมด จงเต็ม
บริบูรณ์ตามมโนรถเกิด
ขอเวลาหกเทพบุตรผู้เป็นใหญ่ในการหลั่งฝน จงโปรยฝนลงมา ในกาลอันควรเกิด
ขอเทวดาทั้งหลาย จงป้องกันอันตราย โรคภัยไข้เจ็บทั้งหลาย ตลอดกาลทุกเมื่อ,
จงนำความสุขกายสุขใจมาให้ ตามความเหมาะสม ด้วยเทอญ.

Cullajaya

Sukho buddhānaṃ uppādo	sukhā saddhammadesanā
sukhā saṅghassa sāmaggī	sāmaggānaṃ tapo sukho

The emergence of all the Buddhas is the origin of happiness,
The expounding of the Dhamma brings happiness,
The unity of the Sangha is the source of happiness,
The perseverance of those who are in harmony is the cause of happiness.

divā tapati ādicco	rattiṃ ābhāti candimā
sannaddho khattiyo tapati	jhāyī tapati brāhmaṇo
atha sabbamahorattiṃ	buddho tapati tejasā

The sun shines during the day, the moon shines at night.
The warrior shines in armour, the holy man shines in meditation
But the Buddha shines gloriously all day and all night.

hiri ottappa sampannā	sukkadhammasamāhitā
santo sappurisā loke	devādhammāti vuccare

One equipped with both 'hiri' and 'ottappa' is firmly established in the bright dhamma, which is wholesome. The Sage is calm and peaceful, the wise call such a man "Deva:God" in the world.
(hiri : a wholesome sense of shame,
ottappa : a wise fear of the consequences of unskilful actions)

santi pakkhā apattanā	santi pādā avañcanā
mātāpitā ca nikkhantā	jātavedapatikkama

(Once in the past the Bodhisatta was born as a quail. Needing to stop a wildfire, he reflected on previous Buddhas, and his own truthfulness.)
I have wings, but I can't fly. I have legs, but I can't walk.
My mother and father have escaped.
Now, turn back wildfire!

savaṇṇabhūmiṃ gantvāna	sonuttarā mahiddhikā
pisāce niddamitvāna	brahmajālaṃ ādeseyyumaṃ
	ete sabbe yakkhā palāyantu.

The powerful Sona and Uttara went to Suvarnabhumi. There, having defeated various demons, They taught the Brahmajāla Sutta, making all those evil beings flee.

ākāsaṭṭhā ca bhummaṭṭhā
puññaṃ no anumodantu

devā nāgā mahiddhikā
ciraṃ rakkhantu sāsanaṃ

ākāsaṭṭhā ca bhummaṭṭhā
puññaṃ no anumodantu

devā nāgā mahiddhikā
ciraṃ rakkhantu pāṇino

ākāsaṭṭhā ca bhummaṭṭhā
puññaṃ no anumodantu

devā nāgā mahiddhikā
ciraṃ rakkhantu no sadā

ākāsaṭṭhā ca bhummaṭṭhā
puññaṃ no anumodantu

devā nāgā mahiddhikā
sotthiṃ gacchantu devatāgatā.

Mighty Devas and Nāga, whether in the air or on the land,
May you rejoice in the merit made by us
and protect the Buddha's dispensation for a long time.

Mighty Devas and Nāga, whether in the air or on the land,
May you rejoice in the merit made by us and protect all beings for a long time

Mighty Devas and Nāga, whether in the air or on the land,
May you rejoice in the merit made by us and protect us all forever.

Mighty Devas and Nāga, whether in the air or on the land,
May you rejoice in the merit made by us.
May all the deities who have come here return home safely.

Namo me

Namo me buddhatejassā
teja pasiddhi raṇsī devā
siddhi brahmā ca indā ca
samuddā bhūta gaṃgā ca

ratanattayadhammikā
nārāyanaparamesavarā
catulokābhirakkhakā
sabbajayapasiddhī bhavantu te

May my humility be directed to the Lord Buddha who is glorious with power
All brahmins who reached the Triple Gem as the refuge

All the gods who are glorious and have beautiful brilliant and majestic radiances, all accomplished Brahma gods and Indras, Great entrance kings of the 4 directions, World-protector gods :the Lokapāla, All deities stationed by the sea, Land gods, River gods. By the power of these deities, may you succeed in every tasks.

jaya jaya dharaṇi dharaṇī udadhi udadhī nadi nadī
jaya jaya gaggana tala nissaya nilayaseyya selasumerurāja banarājī
jaya jaya gambhīrasobbhī nāgenda nāgī pīsāca bhūta kālī
jaya jaya dunnimittarogī
jaya jaya siṅgīsudhāghānamukhajā
jaya jaya ruṇṇamukhasātarā
jaya jaya campādināgakulakaṇṭhakā
jaya jaya gajagaṇa turaṅgaṇa sukara bhujaṅga sīha byaggha dīpā
jaya jaya ruṇṇamukhayātarā jita jita senāripu punasuddhiratī

Whether it be a small or large, The sea or the ocean,
no matter how big or small the river
Either way, you shall prevail, You will win in all those places.
You will win. You will win both in the air and in the place of residence,
in the hidden caves, rock cliffs, royal mountain Sumeru. and in the forest.
Win, win, against all the Nāgas big or small, inhabiting the ravines and the abyss
and against all the Kālī black demons
Win, win, against those who cause calamity. who often cause illness.
Win, win, win against all kinds of animals that have horns, tusks, and fangs.
Win, win, against the mighty weapon.
Win, win against those Nāgas who use Champā flower shape necklaces.
Win, win, against the elephants, horses, boars, snakes, lions, tigers, panthers.
Win, win against the daring enemy, the enemy who dare seeks their own misery.
And when your enemies who wish you harm are defeated, when all is calm and
peaceful, may you live happily ever after.

jaya jaya sukhā sukhā jīvī
jaya jaya dharaṇī tale sadā sujayā
jaya jaya dharaṇī sānti sadā
jaya jaya maṃkarālayā bhavagge
jaya jaya varuṇayakkhe

jaya jaya rakkhase surabhūtatejā
jaya jaya brahmendagaṇā
jaya jaya rājādhirājajayaṃ
jaya jaya paṭhaviṃ sabbam
jaya jaya arahantā paccekabuddhasāvakā
jaya jaya mahesuro haro harinda devā
jaya jaya brahmā surakkho
jaya jaya nāgo virulhako virūpakkho candimā ravi
indo ca venateyyo ca kuvero varuṇo pi ca
aggi vāyo ca pajunno kumāro dhataratṭhako
atṭhārasa mahādevā siddhitāpasaādayo
isayo sāvakā sabbe jayalābho bhavantu te
jaya dhammo ca saṅgho ca dasapālo ca jayako
etena jayatejena sotthī bhavantu te
etena buddhatejena hotu te jayamaṅgalam

Live a comfortable life, win, win.

Win, win, win on the land. Go forth to your final victory.

Win, win, bring peace to the earth forever.

Win, win, against the sacred dragons of the under waterworld.

Win, win, against Rain-god Varuna's Giants.

Win, win against the giant Raksas by the power of the angels.

Win, win, by the power of the Indra and Brahma.

Win, win, by the power of the great king, the ruler of all kings.

Win, win, all over the land.

By the power of the Pacceka Buddha and the Arahant disciples

By the power of the Blessed One You will win, you will win.

Win, win, by the power of the mighty angels in heaven.

and by the power of Hara god and great Hara god.

Win, win, win with the power of the merciful Surakkha Brahma.

King of Nāga, Virulhaka, Virupakkha, Moon god, Sun god, Indra,

Venateyya, Kuvera, Varuna, Fire god, Wind god, Rain god, Earth god

18 great noble deities, all hermits : starting from the hermit Siddhi to the Arahant disciples

By the power of all of them and by their might, you will win, you will win.

Winning will always be there for you

The great Dhamma, the great Sangha, the great king who possesses the ten royal virtues, please give us victory.

With the power of these victories, may good fortune belong to you
By the power of the Lord Buddha, may auspicious victories always be there for you.

Jayopi buddhassa sirimato ayam	mārassa ca pāpimato parājayo
ugghosayum bodhimande pamoditā	jaya tadā brahmagaṇā mahesino.
jayopi buddhassa sirimato ayam	mārassa ca pāpimato parājayo
ugghosayum bodhimande pamoditā	jaya tadā indagaṇā mahesino.
jayopi buddhassa sirimato ayam	mārassa ca pāpimato parājayo
ugghosayum bodhimande pamoditā	jaya tadā devagaṇā mahesino.
jayopi buddhassa sirimato ayam	mārassa ca pāpimato parājayo
ugghosayum bodhimande pamoditā	jaya tadā supaṇṇagaṇā mahesino.
jayopi buddhassa sirimato ayam	mārassa ca pāpimato parājayo
ugghosayum bodhimande pamoditā	jaya tadā nāgagaṇā mahesino.
jayopi buddhassa sirimato ayam	mārassa ca pāpimato parājayo
ugghosayum bodhimande pamoditā	jaya tadā sabbagaṇā mahesino.

At that time the group of Brahmas rejoiced at the victory of the Lord Buddha, the great seeker, under the Bodhi tree.

They proclaimed the victory of the glorious Buddha: “Māra has been defeated!”

At that time, the group of Indras rejoiced at the victory of the Lord Buddha, the great seeker, under the Bodhi tree.

They proclaimed the victory of the glorious Buddha: “Māra has been defeated!”

At that time the group of angels rejoiced at the victory of the Lord Buddha, the great seeker, under the Bodhi tree.

They proclaimed the victory of the glorious Buddha: “Māra has been defeated!”

At that time the group of Garudas rejoiced at the victory of the Lord Buddha, the great seeker, under the Bodhi tree.

They proclaimed the victory of the glorious Buddha: “Māra has been defeated!”

At that time the group of Nāgas rejoiced at the victory of the Lord Buddha, the great seeker, under the Bodhi tree.

They proclaimed the victory of the glorious Buddha: “Māra has been defeated!”

At that time, all sentient beings rejoiced at the victory of the Lord Buddha, the great seeker, under the Bodhi tree.

They proclaimed the victory of the glorious Buddha: “Māra has been defeated!”

Jayanto bodhiyā mūle
evaṃ tavaṃ vijayo hohi
aparājitapallaṃke
abhiseke sabbabuddhānaṃ

sakyānaṃ nandivaḍḍhano
jayassu jayamaṅgale
sīse paṭhavipokkhare
aggappatto pamodati.

As the Lord Buddha who brought pride and gladness to the Sākyans defeated Māra at the base of the Sri Mahā Bodhi tree. May you gain victory, triumph in this auspicious time as well.

The Bodhi Tree, the center of the earth, the throne where the Buddha sat undefeated, the coronation throne of every Buddhas. As the Lord Buddha defeated Māra there, becoming the foremost person in the world, delighting in the Dhamma : May you, too, delight in the Dhamma.

Sunakkhattaṃ sumaṅgalaṃ
sukhano sumuhutto ca
padaḅkhiṇaṃ kāyakammaṃ
padaḅkhiṇaṃ manokammaṃ
padaḅkhiṇāni katvāna
te atthaladdhā sukhitā
arogā sukhitā hotha

suppabhātaṃ suhuṭṭhitaṃ
suyiṭṭhaṃ brahmacārisu
vācākammaṃ padaḅkhiṇaṃ
paṇidhi te padaḅkhiṇā
labhantatthe padaḅkhiṇe.
viruḷhā buddhasāsane
saha sabbehi ñātibhi

A lucky star, good blessings, an auspicious dawn and sunrise, a favorable moment and hour: these come with good gifts to spiritual practitioners.

Worthy deeds of body, worthy verbal deeds,
worthy deeds of mind, worthy resolutions:

when your deeds have been worthy, you get worthy benefits.

Those happy with these benefits flourish in the Lord Buddha's teaching.

May you and all your relatives be healthy and happy!"

Suṇantu bhonto ye devā
ḍḍighāyukā sadā hontu
rakkhantu sabbasattānaṃ
yā kāci patthanā tesāṃ
yuttakāle pavassantu
rogā cupaddavā tesāṃ
kāyāsukhaṃ cittasukhaṃ

asmim̐ ṭhāne adhigatā
sukhitā hontu sabbadā
rakkhantu jinasāsaṇaṃ
sabbe pūrentu manorathā
vassaṃ vassā varāhakā
nivārentu ca sabbadā
āvahantu yathārahaṃ.

Listen, venerable sir, whatever deities have come to this place.
May those deities have long life forever and always be happy,
May the deities protect all beings. May they protect the dispensation of the Lord
Buddha, the conqueror.
Whatever wishes of those beings be,
May all those hearts' wishes be fulfilled.
Rain gods, release your showers at the proper time: Let it pour down!
May all the gods protect us against dangers, pandemic and calamity always,
May they give us happiness and joy in appropriate measures.

ปัญจรูปนคาถา

(คาถาว่าด้วยการตั้งความปรารถนา)

(หันทะ มะยัง ปัญฺนะนฺตฺระปะนะคาถาโย ภะณามะ เส)

ยันทานิ เม กะตัง ปุญฺญัง

เตนาเนนุทฺติเสนะ จะ,

จิปปัง สัจฉิกะเรยยาหัง

ธัมเม โลกุตตะเร นะวะ,

บุญใดที่ข้าพเจ้าได้ทำในบัดนี้, เพราะบุญนั้น และการอุทิศแผ่ส่วนบุญนั้น,
ขอให้ข้าพเจ้าทำให้แจ้งโลกุตตรธรรมเฝ้าในทันที,

สะเจ ตาวะ อะภัพโพหัง

สังสาเร ปะนะ สังสะรัง,

ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้อาภัพอยู่ ยังต้องท่องเที่ยวไปในวัฏสงสาร

นิยะโต โพรธัสสโต วะ

สัมพุทฺธะเนนะ วียากะโต,

นาฏฐาระสะปิ อาภัพพะ-

ฐานานิ ปาปุณฺณะยะหัง

ขอให้ข้าพเจ้าเป็นเหมือนพรธัสผู้เที่ยงแท้ ได้รับพยากรณ์
แต่พระพุทธเจ้าแล้ว, ไม่ถึงฐานะแห่งความอาภัพ ๑๘ อย่าง

ปัญจะเวราณี วัชเชยยัง
ปัญจะกาเม อะลัคโคหัง

ระเมยยัง สีละรักขะเน
วัชเชยยัง กามะปังกะโต,

ข้าพเจ้าพึงเว้นจากเวรทั้งห้า, พึงยินดีในการรักษาศีล,
ไม่เกาะเกี่ยวในกามคุณทั้งห้า, พึงเว้นจากเปือกตมกล่าวคือกาม

ทุกทิกฺขุณยานะ ยุชเชยยัง
ปาเป มิตเต นะ เสเวยยัง

สังยุชเชยยัง สุทิกฺขุณยา,
เสเวยยัง ปิณฺธิเต สะทา

ขอให้ข้าพเจ้าไม่พึงประกอบด้วยทิกฺขุณชั่ว, พึงประกอบด้วยทิกฺขุณที่ดีงาม,
ไม่พึงคบมิตรชั่ว, พึงคบแต่บัณฑิตทุกเมื่อ,

สัทธาสะติหิโรตตปา-
อัปปะสัยโห วะ สัตตฺตฺติ

ตาปิกขันติคุณากะโร,
เหยยัง อะมันทะมฺยุหะโก

ขอให้ข้าพเจ้าเป็นบ่อที่เกิดแห่งคุณ คือ ศรัทธา สติ หิริ โอตตอัปปะ ความเพียร และ
ขันติ, พึงเป็นผู้ที่ศัตรูครอบงำไม่ได้, ไม่เป็นคนเขลา คนหลงมกมาย,

สัพพายาปายุปาเยสุ
ญฺเอยเย วัตตัตตวะสัชชัง เม

เฉโก รัมมัตถะโกวิโท,
ญฺเอยัง อะฆะวะ มาสุโต,

ขอให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ฉลาดในอุบายแห่งความเสื่อมและความเจริญ,
เป็นผู้เฉียบแหลมในอรรถและธรรม, ขอให้ญาณของข้าพเจ้าเป็นไป
ไม่ขัดข้องในธรรมที่ควรรู้, ดุจลมพัดไปในอากาศฉะนั้น

ยาภาจิ กุสะลามะยาสา
เอวัง วุตตา คุณา สัพเพ

สุเขนะ สีขมะตัง สะทา
โหนตุ มัยหัง ภาเว ภาเว,

ความปรารถนาใด ๆ ของข้าพเจ้าที่เป็นกุศล, ขอให้สำเร็จโดยง่ายทุกเมื่อ
คุณที่ข้าพเจ้ากล่าวมาแล้วทั้งปวงนี้, จงมีแก่ข้าพเจ้าทุก ๆ ภาว

ยะทา อุปปัชชติ โลเก
ตะทามุตโต กุกัมเมหิ

สัมพุทโธ โมกขะเทสะโก,
ลัทธิกาโส ภาเวยยะหัง,

เมื่อใด, พระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้แสดงธรรมเครื่องพ้นทุกข์เกิดขึ้นแล้วในโลก,
เมื่อนั้น, ขอให้ข้าพเจ้าพ้นจากกรรมอันชั่วช้าทั้งหลาย, เป็นผู้ได้อิโสภา
แห่งการบรรลุธรรม

มะนุสสัตตัญจะ ลิงคัญจะ
ละภิตฺวา เปสะโล สีลึ

ปัพพัชชัญจุปะสัมปะทัง,
ธาเรยยัง สัตถุสาสะนัง,

ขอให้ข้าพเจ้าพึงได้ความเป็นมนุษย์, ได้เพศบริสุทธิ, ได้บรรพชา
อุปสมบทแล้ว, เป็นคนรักศีล, มีศีล, ทรงไว้ซึ่งพระศาสนาของพระศาสดา

สุขาปะฏิปะโท จิปปา-
อะระหัตตัพพะลัง อัคคัง

ภิญโญ สัจฉิกะเรยยะหัง,
วิชาทิกุณะลังกะตัง,

ขอให้เป็นผู้มีการปฏิบัติโดยสะดวก, ตรัสรู้ได้พลัน,
กระทำให้แจ้งซึ่งอรหัตผลอันเลิศ, อันประกอบด้วยธรรม มีวิชาเป็นต้น

ยะทิ นุปปัชชติ พุทฺโธ
เอวัง สันเต ละเภยยาหัง

กัมมัง ปะริปุรัญจะ เม,
ปัจเจกะโพธิมุตตะมันติ.

ถ้าหากพระพุทเจ้าไม่บังเกิดขึ้น, แต่กุศลกรรมของข้าพเจ้าเต็มเปี่ยมแล้ว,
เมื่อเป็นเช่นนั้น ขอให้ข้าพเจ้าพึงได้ญาณเป็นเครื่องรู้เฉพาะตนอันสูงสุดเทอญ.

Patthana-ṭhapana gāthā

Aspirations

(Handa mayam patthana-ṭhapana gāthāyo bhaṇāma se)

- 1) Yandāni me kataṃ puññaṃ tenānenuddisena ca
khippaṃ sacchikareyyāhaṃ dhamme lokuttare nava
Through whatever merit I have made, and its dedication, may I soon attain
the 9 Lokuttara Dhamma. (4 Paths, 4 Fruits and Nibbāna)
- 2) Sace tāva abhabbohaṃ saṃsāre pana saṃsaram
If, unfortunately, I must still travel through the round of birth:
- 3) Niyato bodhisattova sambuddhena viyākato
nāṭṭhārasapi ābhabba- ṭhānāni pāpuṇeyyaṃ
May I be like a Bodhisatta, destined for buddhahood.
May I not fall into the 18 unsupportive states.
- 4) Pañcaverāni vajjeyyaṃ rameyyaṃ sīlarakkhane
pañcakāme alaggoṃ vajjeyyaṃ kāmapaṅkato
I should avoid the five unwholesome actions, happily keeping these five
precepts. Not clinging to the five cords of sensuality, and pulling myself out
of the mud which is the sense realm.
- 5) Duddiṭṭhiyā na yujjeyyaṃ saṃyujjeyyaṃ sudiṭṭhiyā
pāpe mitte na seveyyaṃ seveyyaṃ paṇḍite sadā
May I not be filled with wrong views, be endowed with Right view.
May I not associate with bad friends, but keep company with the wise.
- 6) Saddhā sati hirottappā- tāpak khanti guṇākaro
appasayho va sattūhi heyyaṃ amandamuyhako
May I be the source of good qualities: Faith, mindfulness, Hiri (moral
shame), Ottappa (wise fear of the consequence of unskilful actions),
perseverance and tolerance. May I be unvanquished by all enemies.
And not be a fool, who go on blind faith.

7) Sabbāyāpāyupāyesu cheko dhammatthakovido
ñeyye vattatvasajjam me ñāṇam agheva māluto
Let me understand the nature of growth and decline.
May I have sharp understanding of the Dhamma.
May my wisdom flows free like the wind through the air.

8) Yākāci kusalā mayā sā sukhena sijjhatam sadā
evam vuttā guṇā sabbe hontu mayham bhava bhava
May all my wholesome aspirations always be realised with ease.
And may all these spiritual qualities follow me in every world.

9) Yadā uppajjati loka sambuddho mokkhadesako
tadā mutto kukammehi laddho kāso bhavessayham
When a supreme Buddha who preaches the Dhamma for the liberation of
all beings, has arisen in the world, may I be released from all unwholesome
deeds, and find a way to realise Nibbāna.

10) Manussattaṇca liṅgaṇca pabbajjaṇcupasampadam
labhitvā pesalo sīlī dhāreyyam satthusāsanam
May I take human birth, be guided by the rightful way and have the chance
to ordain. May I be drawn towards virtue, keep the precepts and follow the
Master's teaching.

11) Sukhāpaṭipado khippā- bhiṇṇo sacchikareyyaham
arahattapphalam aggam vijjādiguṇalaṅkatam
May my practice be smooth and my insight swift.
Attaining Supreme Enlightenment, adorned with wisdom.

12) Yadinuppajjati buddho kammam paripūraṇca me
evam sante labheyyāham paccekabodhimuttamanti.
But if no Buddha has yet arisen, and I have the necessary merit, that being
so, may I gain the Paccekabuddha's release.

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ
สะตัง สะมาคะโม โหตุ

มา เม พาละสะมาคะโม
ยาวะ นิพพานะปัตติยา

อิทัง เม ปุญญะกัมเมนะ
อิทัง เม ปุญญะกัมเมนะ
อิทัง เม ปุญญะกัมเมนะ

อาสะวัคชะยาวะหัง โหตุ
นิพพานะปัจจะโย โหตุ
สัพเพ สัตตา สุขิตา โหนตุ ฯ

ด้วยเดชแห่งบุญนี้
คบชิดบัณฑิตใกล้
ด้วยเดชแห่งบุญนั้น
เป็นปัจจัยไผ่निพพาน

พาลจงลี้ลี้กให้ไกล
ตราบใดให้ถึงนิพพาน
อาสวะกัณจแหलगलान
สุขสราญทุกท่านเทอญ ฯ

Iminā puñña•kammena

Mā me bāla•samāgamo

Sataṃ samāgamo hotu

Yāva Nibbāna•pattiyā.

By means of this meritorious deed

May I never associate with the foolish.

May I associate always with the wise

Until I attain Nibbāna.

Idaṃ me puñña kammena Āsavakkhayāvahaṃ hotu

Idaṃ me puñña kammena Nibbānapaccayo hotu

Idaṃ me puñña kammena Sabbe sattā sukhitā hotu

May this merit of mine bring all defilements to an end.

May this merit of mine be a condition for Nibbāna.

May this merit of mine bring happiness to all beings.

ปุณ จปรํ, อาวุโส, ภิกขุโน น เหว โข สตถา ธมฺมํ เทเสติ, อญฺญตโร วา ครุญฺจानीโย สพรหม
จารี, นาปิ ยถาสุตํ ยถาปริยตตํ ธมฺมํ วิตถาเรน ปเรสํ เทเสติ. **อปี จ โข, ยถาสุตํ ยถาปริยตตํ
ธมฺมํ วิตถาเรน สขุฌายํ กโรติ. ยถา ยถา, อาวุโส, ภิกขุ ยถาสุตํ ยถาปริยตตํ ธมฺมํ วิตถาเรน
สขุฌายํ กโรติ ตถา ตถา โส ตสฺมี ธมฺเม อตฺถปฺปฏิสฺสเวที จ โหติ ธมฺมปฏิสฺสเวที จ. ตสฺส อตฺถป
ปฏิสฺสเวทีโน ธมฺมปฏิสฺสเวทีโน ปาโมชฺชํ ชายติ, ปมฺพทิตสฺส ปีติ ชายติ, ปีติมนสฺส กาโย ปสฺสมุภติ,
ปสฺสทฺธกาโย สุขํ เวเทติ, สุขิโน จิตฺตํ สมายิยติ. อิํ ติตฺติํ วิมุตตายตนํ.**

ทสฺสตรสฺสตร ทิฆนิกาย

พระศาสดาหรือเพื่อนพรหมจารีบางรูปผู้ตั้งอยู่ในฐานะครูไม่ได้แสดงธรรมแก่ภิกษุ แม้ภิกษุ
ก็ไม่ได้แสดงธรรมตามที่ตนได้สดับมา ตามที่ตนได้เรียนมาแก่ผู้อื่นโดยพิสดาร แต่**ภิกษุสาธยาย
ธรรมตามที่ได้สดับมา ตามที่ตนได้เรียนมาโดยพิสดาร** เธอรู้แจ้งอรรถรู้แจ้งธรรมในธรรม
ตามที่ตนได้สดับมา ตามที่ตนได้เรียนมา **ที่เธอสาธยายโดยพิสดาร** เมื่อเธอรู้แจ้งอรรถรู้แจ้ง
ธรรม ย่อมเกิดปราโมทย์ เมื่อมีปราโมทย์ ย่อมเกิดปีติ เมื่อใจมีปีติ กายย่อมสงบ เธอมีกายสงบ
ย่อมได้รับสุข เมื่อมีสุข จิตย่อมตั้งมั่น นี่เป็นวิมุตตายนะ (เหตุแห่งความหลุดพ้น) ที่ควรรู้อย่าง
ประการที่ ๓

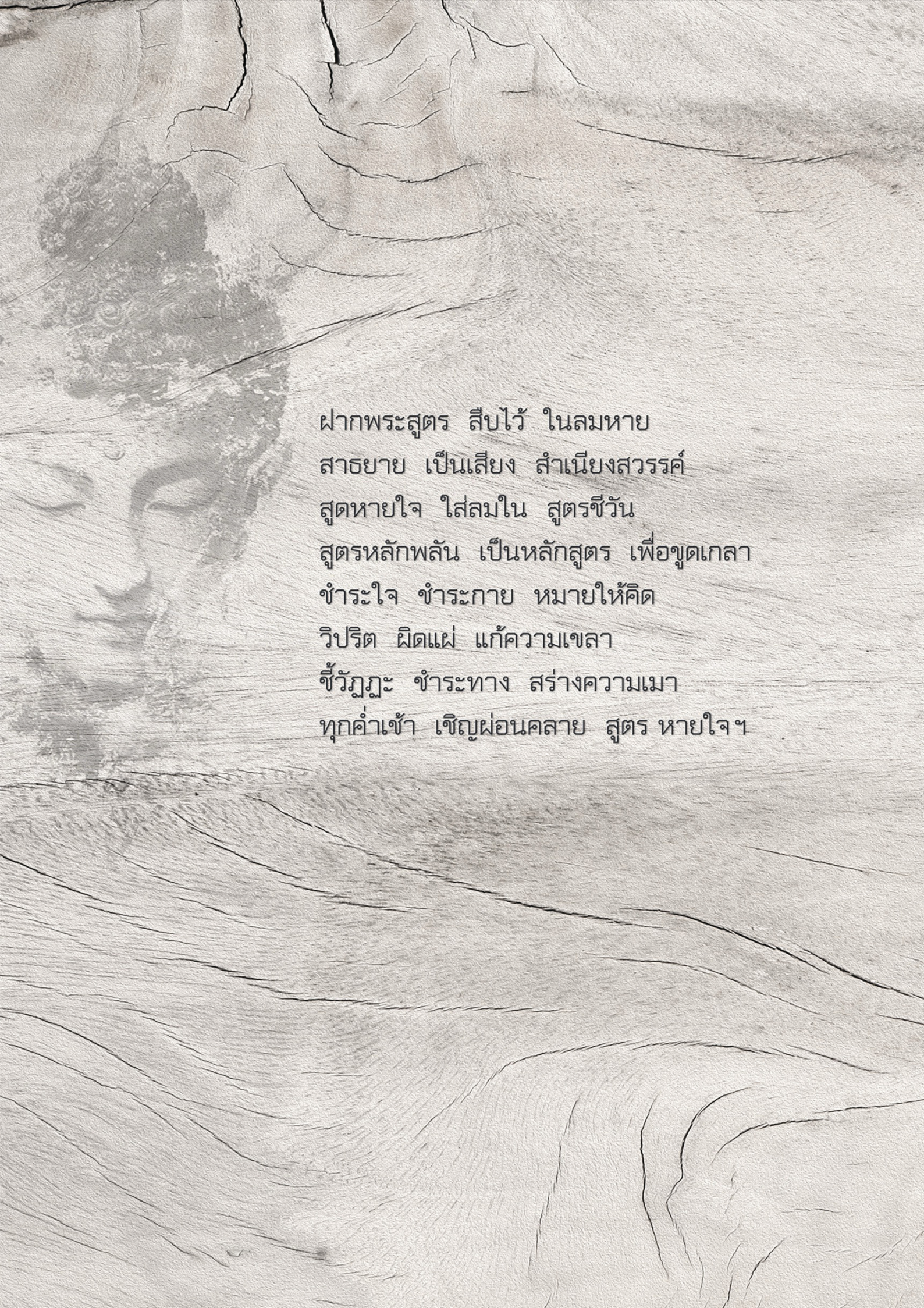
puna caparaṃ, āvuso, bhikkhuno na heva kho satthā dhammaṃ deseti,
aññataro vā garuṭṭhāṇiyo sabrahmacārī, nāpi yathāsutaṃ yathāpariyattaṃ
dhammaṃ vitthārena paresaṃ deseti. **api ca kho, yathāsutaṃ yathāpariyattaṃ
dhammaṃ vitthārena sajjhāyaṃ karoti. yathā yathā, āvuso, bhikkhu
yathāsutaṃ yathāpariyattaṃ dhammaṃ vitthārena sajjhāyaṃ karoti tathā
tathā so tasmim dhamme atthappaṭisaṃvedī ca hoti dhammapaṭisaṃvedī ca.**
tassa atthappaṭisaṃvedino dhammapaṭisaṃvedino pāmojjaṃ jāyati, pamuditassa
pīti jāyati, pīti manassa kāyo passambhati, passaddhakāyo sukhaṃ vedeti, sukhino
cittaṃ samādhīyati. idaṃ tatiyaṃ vimuttāyatanaṃ.

In the third place, when a brother is reciting the doctrines of the Dhamma in
detail as he has learnt and got them by memory and he comes to know both the
matter of the doctrine, and the text of the doctrine. And gladness springs up in him,
and in him gladdened zest springs up; his mind enraptured, the faculties become
serene; with serenity comes happiness, and of him thus happy the heart is stayed and
firm. This is the third occasion of emancipation to be thoroughly learnt.

ขอบคุณที่มาของบทสวดหลากหลายใน สุตรหายใจ เล่มนี้
Thank you for all these sources materials

- พระไตรปิฎกฉบับฉัฎฐสังคายนา
- พระไตรปิฎกแปลฉบับมหามงกุฎ และ ฉบับมหาจุฬา
- ทำวัตรสวดมนต์ วัดป่าบุญล้อม ปี ๒๕๕๕ พระมหากิริติ ธีรปัญญา เรียบเรียง
- พระพุทธมนต์ ภิกษุรูปหนึ่งเรียบเรียง
- พระพุทธเมตตา หนังสือทำวัตร สวดมนต์แปล และบทสวดพิเศษ พระมหาวิ
ทมนต์ กุศลจิตโต เรียบเรียง
- มหาสณคณณ์ แปลและเรียบเรียงโดย พระมหาพยอม ธรรมรฤทธิโต
- บทสวดชัยน้อย พระมหาสัมพันธ์ ปธ ๙ วัดเขาสนามชัย
- Tipitaka Pāli Reader Application
- Vandana Bhavana : Devotions for Meditation compiled by Bhante
Henepola Gunaratana Bhavana Society
- Pali Devotional Hymns by Visharad Srima Ratnayaka
- The Suttanipāta : An Ancient Collection of the Buddha's Discourses
Translated from the Pali by Bhikkhu Bodhi, Wisdom Publications
- The Silent sages of Old : Suttas from the Suttanipāta from a forest kuti
in Sri Lanka, Path Press Publications
- Ajahn Geoff Thanissaro : Access to insight
- Ajahn Sujāto : Suttta Central
- Ajahn Siripaṇṇo : Dtao Dum Forest Hermitage

QR-CODE

ฝากพระสูตร สืบไว้ ในลมหายใจ
สาธยาย เป็นเสียง สำเนียงสวรรค์
สุดท้ายใจ ไสลมใน สูตรชีวิต
สูตรหลักพลัน เป็นหลักสูตร เพื่อขุดเกลา
ชำระใจ ชำระกาย หมายให้คิด
วิปริต ผิดแผ่ แก่ความเขลา
จี้วิญญะ ชำระทาง สร้างความเมา
ทุกคำเข้า เจริญอ่อนคลาย สูตร หายใจฯ